

T.C.
SAKARYA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

**AVUSTURYA VE TÜRKİYE'DE BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR
ÖĞRETMENLİĞİ VE ANTRENÖRLÜK EĞİTİMİ
MÜFREDATLARININ KARŞILAŞTIRILMASI**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Ali Rıza EFE

Enstitü Anabilim Dalı: Beden Eğitimi Ve Spor Öğretmenliği

Tez Danışmanı: Yrd. Doç. Dr. Gülten HERGÜNER

EKİM-2010

T.C.
SAKARYA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

AVUSTURYA VE TÜRKİYE'DE BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR
ÖĞRETMENLİĞİ VE ANTRENÖRLÜK EĞİTİMİ
MÜFREDATLARININ KARŞILAŞTIRILMASI

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Ali Rıza EFE

Enstitü Anabilim Dalı: Beden Eğitimi Ve Spor Öğretmenliği

Bu tez 26/10/2010 tarihinde aşağıdaki jüri tarafından oybirliği ile kabul edilmiştir.

Yrd. Doç. Dr. Gülten HERGÜNER

Jüri Başkanı

- Kabul
 Red
 Düzeltme

Yrd. Doç. Dr. Mahmut HIZIROĞLU

Jüri Üyesi

- Kabul
 Red
 Düzeltme

Yrd. Doç. Dr. Çetin YAMAN

Jüri Üyesi

- Kabul
 Red
 Düzeltme

BEYAN

Bu tezin yazılmasında ahlak değerlerine uyulduğunu, başkasının eserlerinden yararlanılması durumunda bilimsel normlara uygun olarak atıfta bulunulduğunu, kullanılan verilerde herhangi bir tahrifat yapılmadığını, tezin herhangi bir kısmının bu üniversite veya başka bir üniversitedeki başka tez çalışması olarak sunulmadığını beyan ederim.

Ali Rıza EFE

26 Ekim 2010

ÖNSÖZ

“Avusturya ve Türkiye’de Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği ve Antrenörlük Eğitimi Müfredatlarının Karşılaştırılması”konusu siyasi kültürel ve ekonomik ilişkileri yüzlerce yıla dayanan iki ülke Avusturya ve Türkiye arasında ki Eğitim müfredatlarının karşılaştırılarak günümüzdeki durumun tespiti farklılıkların ortaya konulması ve geleceğe ışık tutabilmek amaçlanmıştır.

Bu çalışmanın hazırlanmasının her aşamasında yol gösterici, samimi, şevkatli, sabırlı şekilde bana ışık tutan danışman hocam Yrd.Doç.Dr.Gülten HERGÜNER’e, teşekkürlerimi sunmayı borç bilirim.

Ayrıca Yrd.Doç.Dr.Çetin YAMAN’a; Yrd.Doç.Dr.Hakan KOLAYIŞ’e; Yrd. Doç. Dr. Mahmut HIZIROĞLUNA, Doç.Dr.Edith Zimmel’e de yorum, eleştiri ve desteklerinden ötürü teşekkürlerimi sunarım.

Ali Rıza EFE

26 Ekim 2010

İÇİNDEKİLER

KISALTMALAR	iv
TABLO LİSTESİ	v
ÖZET	vii
SUMMARY	ix
GİRİŞ	1
BÖLÜM 1: EĞİTİM, BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR KAVRAMLARININ	
TANIMI, AMAÇLARI, TÜRKİYE’DE BEDEN EĞİTİMİ VE	
SPOR ÖĞRETMENİ YETİŞTİRİLMESİNİN TARİHSEL	
GELİŞİMİ GÖREVLERİ VE NİTELİKLERİ	
1.1.Eğitim ve Karşılaştırmalı Eğitim Kavramları	8
1.2. Eğitimin Amaçları.....	10
1.3. Beden Eğitimi ve Sporun Tanımı, Amaçları.....	14
1.3.1. Beden Eğitiminin Tanımı.....	14
1.3.2.Sporun Tanımı.....	15
1.3.3. Beden Eğitimi ve Sporun Amaçları	16
1.4. Türkiye’de Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni Yetiştirilmesi ve Tarihsel Gelişimi.....	18
1.4.1. Cumhuriyet Öncesi Dönemde Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni Yetiştirilmesi.....	19
1.4.2. Cumhuriyet Döneminde Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni Yetiştirilmesi.....	19
1.4.2.1. Kurslar Vasıtası ile Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni Yetiştirilmesi (1926-1930).....	20
1.4.2.2. Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni Yetiştiren Yükseköğretim Kurumları Dönemi.....	21
1.4.2.3. Gençlik ve Spor Akademileri (1975–1982).....	22
1.4.2.4. Fakültelere Bağlı Beden Eğitimi ve Spor Bölümleri	24
1.4.2.5. Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulları.....	26
1.5. Beden Eğitimi Öğretmeninin Görevleri ve Nitelikleri.....	33

1.5.1. Beden Eğitimi Öğretmeninin Görevleri	34
1.5.2. Beden Eğitimi Öğretmeninin Nitelikleri.....	36
1.6. Antrenör, Antrenörlük Eğitimi	36
BÖLÜM 2. TÜRKİYE VE AVUSTURYA EĞİTİM SİSTEMLERİ.....	38
2.1. Türk Eğitim Sistemi.....	38
2.1.1. Türkiye ile İlgili Genel Bilgi.....	38
2.1.2. İlköğretim.....	39
2.1.2.1. Genel Amaçlar	39
2.1.2.2. Müfredat.....	39
2.1.3. İkinci Derece Eğitim Veren Kurumlar.....	40
2.1.3.1. Genel Amaçlar.....	40
2.1.3.2. Müfredat.....	41
2.1.3.3. Okul Türleri.....	42
2.1.4. Türkiye’de Yükseköğretim.....	43
2.2. Avusturya Eğitim Sistemi.....	45
2.2.1. Avusturya Hakkında Genel Bilgi.....	46
2.2.2. Avusturya’da Okul Öncesi Eğitim.....	46
2.2.3. Avusturya’da İlköğretim Okulları.....	47
2.2.3.1. Genel Amaçlar	47
2.2.3.2. Yaş Seviyeleri ve Öğrencilerin Gruplandırılması.....	48
2.2.3.3. Müfredat	48
2.2.4. İkinci Derece Eğitim Veren Kurumlar	49
2.2.4.1. Genel Amaçlar	49
2.2.4.2. Yaş Seviyeleri ve Öğrencilerin Gruplandırılması.....	49
2.2.4.3. Müfredat	49
2.2.4.4. Okul Türleri.....	49
2.2.5. Avusturya’da Yükseköğretim	50

**BÖLÜM 3: TÜRKİYE VE AVUSTURYA'DA BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR
ÖĞRETMENİ YETİŞTİREN VE ANTRENÖRLÜK EĞİTİMİ
VEREN KURUMLARIN EĞİTİM PROGRAMLARI**

KARŞILAŞTIRMALARI.....	53
3.1. Türkiye’de Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni Yetiştirme Programı.....	53
3.1.1. Türkiye’de 1998–1999 Öğretim Yılında Uygulanmaya Başlanan Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni Yetiştirme Programı ve Programdaki Ders İçerikleri.....	53
3.1.2. Türkiye’de Uygulanan Antrenörlük Eğitimi Programı ve Programdaki Ders İçerikleri.....	55
3.1.3. Türkiye’de 2006–2007 Öğretim Yılında Uygulanmaya Başlanan Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni Yetiştirme Programı ve Programdaki Ders İçerikleri.....	64
3.2. Türkiye ve Avusturya’da Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni ve Antrenör Yetiştiren Kurumların Eğitim Programlarının Karşılaştırılması.....	74
3.2.1. Türkiye’de 1998-1999 ve 2006-2007 Öğretim Yıllarında Yürürlüğe Giren Öğretmen Yetiştirme Müfredatlarının Karşılaştırılması.....	75
3.2.2. Avusturya Viyana Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği ve Antrenörlük Eğitimi Programları.....	80
3.2.3. Viyana Üniversitesi Antrenörlük Eğitimi Programı.....	81
3.2.4. Viyana Üniversitesi Beden Eğitimi Öğretmenliği Bölümü Ders Programı.....	84
3.3. Türkiye ve Avusturya’da Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği ve Antrenörlük Eğitimi Öğrenim Sürelerinin ve Kredileri Karşılaştırılması.....	88
SONUÇ VE ÖNERİLER.....	89
KAYNAKLAR.....	92
ÖZGEÇMİŞ.....	97

KISALTMALAR

BMUKK: Federal Eğitim, Kültür ve Sanat Bakanlığı

UW : Viyana Üniversitesi

ANT : Antrenörlük

BES : Beden Eğitimi ve Spor

GK : Genel Kültür

MB : Meslek Bilgisi

Z : Zorunlu

S : Seçmeli

X : Programda bulunmayan ders

YÖK : Yükseköğretim Kurulu

MEB : Milli Eğitim Bakanlığı

TABLO LiSTESi

Tablo 1. Türkiye’de Okul Türlerine Göre İlköğretimde Öğrenci Öğretmen ve Okul Sayıları (2008-2009).....	39
Tablo 2. Türkiye’de Genel Ortaöğretim Okullarının Özellikleri.....	41
Tablo 3. Türkiye’de Okul Türlerine Göre Ortaöğretimde Öğrenci Öğretmen ve Okul Sayıları (2008 -2009).....	43
Tablo 4. Avusturya’da Ders Geçme Not Baremi	50
Tablo 5. Türkiye’de 1998-1999 Öğretim Yılında Uygulanmaya Başlanan Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni Yetiştirme Programı.....	54
Tablo 6. Avusturya Viyana Üniversitesi Antrenörlük Eğitimi Programı.....	55
Tablo 7. Türkiye’de 2006-2007 Öğretim Yılında Uygulanmaya Başlanan Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni Yetiştirme Programı.....	64
Tablo 8. Türkiye’de 1998–1999 ve 2006–2007 Öğretim Yıllarında Yürürlüğe Giren Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni Yetiştirme Programlarındaki Meslek Bilgisi Derslerinin Karşılaştırılması.....	75
Tablo 9. Türkiye’de Uygulanan Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni Yetiştirme Programlarının İçeriklerine Göre Karşılaştırılması.....	76
Tablo 10. 1998-1999 ile 2006-2007 Öğretim Yıllarında Yürürlüğe Giren Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni Yetiştirme Programlarındaki Ders Kredi Dağılımı.....	77
Tablo 11. 1998-1999 ile 2006-2007 Öğretim Yıllarında Yürürlüğe Giren Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni Yetiştirme Programlarındaki Derslerin Teorik ve Uygulamalı Olarak Haftalık Saat Dağılımları.....	78
Tablo 12. 1998-1999 ile 2006-2007 Öğretim Yıllarında Yürürlüğe Giren Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni Yetiştirme Programlarındaki Zorunlu Sportif Derslerin Haftalık Ders Saatleri ve Kredilerinin Karşılaştırılması.....	78
Tablo 13. 1998-1999 ile 2006-2007 Öğretim Yıllarında Yürürlüğe Giren Beden Eğitimi ve Spor Yetiştirme Programlarındaki Genel Kültür Derslerinin Haftalık Ders Saatlerinin Karşılaştırılması.....	79
Tablo 14. Viyana Üniversitesi Antrenörlük Eğitimi	80
Tablo 15. Türkiye ile Viyana Üniversitesi’nde Antrenörlük Eğitimi Bölümlerinin Öğrenim Süre ve Kredilerinin Karşılaştırılması.....	84

Tablo 16. Viyana Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği

Ders Diyagramı..... 85

Tablo 17. Türkiye ile Viyana Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni

Yetiştirme Öğrenim Süre ve Kredilerinin Karşılaştırılması..... ..88

ŒEKİL LİSTESİ

Œekil 1.	Avusturya Eğitim Sisteminin Ana Œeması.....	48
-----------------	---	----

Tezin Başlığı: “Avusturya ve Türkiye’de Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği ve Antrenörlük Eğitimi Müfredatlarının Karşılaştırılması”.	
Tezin Yazarı: Ali Rıza EFE	Danışman: Yrd. Doç. Dr. Gülten HERGÜNER
Kabul Tarihi: 26 Ekim 2010	Sayfa Sayısı: x (Ön kısım)+97(Tez)
Anabilimdalı: Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği	
<p>Bu çalışmada,Avusturya ile Türkiye’de uygulanan beden eğitimi ve spor öğretmeni yetiştirme ve antrenörlük eğitimi müfredatları karşılaştırmalı olarak incelenmiştir. Karşılaştırmalı eğitim; farklı kültürlerde ve farklı ülkelerde iki veya daha fazla eğitim sisteminin benzerlik ve farklılıklarını tanımlamaya yardım eden, benzer görünen olguları açıklayan ve insanları eğitime yolları hakkında yararlı teklifler getiren bir disiplindir. Bu araştırma ile AB eğitim politikaları doğrultusunda Avusturya ve Türkiye eğitim politikalarının değerlendirilmesi amaçlanmıştır.</p> <p>Bu çalışmada, Avusturya ve Türkiye’de beden eğitimi ve spor öğretmeni yetiştirme ve antrenörlük eğitimi müfredatları Araştırma, tarama modeliyle sınırlandırılmış, konu hakkında mevcut olan durum belirlenmiştir.</p> <p>Bu çalışmada öncelikle, eğitim, beden eğitimi ve spor, antrenörlük kavramları açıklanarak, Avusturya’da ve Türkiye’de ki eğitim sistemlerinden bahsedilmiştir.Viyana Üniversitesi (Avusturya) ve Türkiye’de uygulanan beden eğitimi ve spor öğretmeni yetiştirme ve antrenörlük eğitimi müfredatları incelenmiştir.</p> <p>Bu çalışmada Avusturya ve Türkiye arasındaki beden eğitimi öğretmeni yetiştirme ve antrenörlük eğitimi sürelerinin farklılık gösterdiği, ayrıca bölümlerde verilen derslerde gözle görülür farklılıklar olduğu, Avusturya’da ki lisans eğitiminin aynı zamanda belirli not ortalamasına ulaşıldığında ve belirli birim de derslerin başarılması durumunda Türkiye’de ki yüksek lisans mezuniyetine eşit olduğu göze çarpmıştır. Yine Avusturya da spor yüksek okullarında Türkiye’den farklı olarak zorunlu din, , fizik derslerinin verildiği gözlenmiştir. Bir diğer farklılıkta Türkiye de üniversitelerde ki Staj uygulamaları M.E.B. bağlı devlet okullarında gerçekleşirken Avusturya da kamu ve özel sektörde ki sosyal ve kültürel kurumlarda da yapılabildiği ve etkin katılımın ve denetimin önem arzettiği görülmüştür.</p> <p>Birbirinden farklı kültürleri bünyesinde barındıran Avrupa Birliği bu kültürlerin bir arada barış içerisinde yaşamalarını sağlamayı amaçlamaktadır. Eğitim sistemlerinde ki paralellik ve birlik olması toplumların bilgi alışverişi ve eğitim alanında öğrenci ve öğretmen transferlerini kolaylaştırması açısından Beden eğitimi ve spor öğretmeni yetiştirme ve antrenörlük eğitimi programlarımızı AB’nin eğitim sistemleri politikaları doğrultusunda gözden geçirilmesi gerektiği sonucuna ulaşılmıştır.</p>	
Anahtar Kelimeler: Karşılaştırmalı Eğitim, Beden Eğitimi, Spor, Öğretmen Yetiştirme, Avusturya, Türkiye, Antrenörlük, Müfredat	

Title of the Thesis: The comparison of the curriculums physical education and sports teaching and coaching education in Austria and Turkey	
Author: Ali Rıza EFE	Supervisor: Assit. Prof. Dr. Gülten HERGÜNER
Date: 26 October 2010	Number of pages: x (Pre text)+97(Main Body)
Department: PETE/ Physical Education and Sport Teacher	
<p>The aim of this study is to examine the curriculum of physical education and sports teacher educating and the curriculum of trainer education which are applied in Austria and Turkey. Comparative education is a discipline which helps to identify the similarities and differences of two or more educational systems which are in different countries and cultures; explains the facts apparently similar and initiates beneficial proposals for the ways of educating people. With this study, Austrian and Turkish educational policies have been evaluated in accordance with the European Union Educational Policies.</p> <p>In this study, the curriculum of physical education and sports teacher educating and the curriculum of trainer education which are put into practice in Austria and Turkey have been compared. This study has been restricted by the descriptive study, and the current state about the subject has been determined.</p> <p>In this study, before all else, the terms of physical education and sports, coaching have been explained and the educational systems in Austria and Turkey have been mentioned. The curriculum of a physical education and sports teacher educating and the curriculum of a coaching education which are applied in the University of Vienna (Austria) and Turkey have been examined.</p> <p>In this study, the similarity in the duration of physical education and sports teacher education and coaching education between Austria and Turkey it seem to be different. However, it is found that there are visible differences in lectures which are given in these departments in both countries. It is observed that Religion, Physics and Biomechanic lessons have been taught in a low level in the schools of physical education and sports in Austria, differently in Turkey. The other difference is that while the training practice has been applied in public schools which are depend on the Ministry of National Education in the universities of Turkey, the training practice can be applied in public schools and private social-cultural associations; also it is seen that active participation and control is critically important. Incorporates different cultures, these cultures of the European Union aims to provide a way to live in peace. Education systems that are parallel and the unity of societies in the field of Exchange of information and education to facilitate transfers of the students and teachers of physical education and sport teacher training and coaching education programs should be reviewed in line with EU policies in the education systems has been concluded.</p>	
Keywords: Comparative education, physical education, sport, teacher educating, Austria, turkey, coaching, curriculum	

GİRİŞ

İnsanı genel olarak değerlendirdiğimizde iki ayrı hareket alanı ortaya çıkmaktadır. Bunlardan biri, insanın psikolojik ve zihinsel boyutu ikincisi ise fiziksel boyutudur. İnsan bedeninin eğitim süreçleri ve bu eğitim işinin kimler tarafından yapılması gerektiği ve yine bu eğitimi verebilecek kişilerin statüleri ve aldıkları eğitim durumları bu çalışmanın çıkış noktasını oluşturmuştur.

“Eğitim, kişinin toplumsal yeteneklerinin ve optimum kişisel gelişiminin sağlanması için, seçkin ve kontrollü bir çevreyi ve okul etkinliklerini içine alan sosyal bir süreçtir” (Harmandar,2004: 3).

Türk Eğitim Sisteminin temel amacı, Türk vatandaşlarının ve Türk toplumunun refah ve mutluluğunu artırmak, milli birlik ve bütünlük içinde, iktisadi, sosyal ve kültürel kalkınmayı desteklemek, hızlandırmak ve Türk milletini çağdaş uygarlığın yapıcı, yaratıcı ve seçkin bir ortağı yapmaktır (Demirel, 2000: 11).

Türk Millî Eğitim Sisteminin Genel Yapısı 1739 Sayılı Millî Eğitim Temel Yasası ile belirlenmiş olan Millî Eğitim Sistemi, “Örgün Eğitim” ve “Yaygın Eğitim” olmak üzere iki ana bölümden oluşmaktadır. Örgün eğitim okul öncesi eğitim, ilköğretim, ortaöğretim ve yükseköğretim kademelerinden oluşmaktadır (Sözer, 2000).

Milli eğitimde istenilen hedeflere ulaşılması, her şeyden önce nitelikli ve yeterli sayıda öğretmen yetiştirilmesiyle mümkündür. Öğretmeni hangi değerleri kazandıracaksa o değerlerle donatmak; bunun için ona, ihtiyaç duyduğu maddi ve manevi imkanları vermek gerekmektedir. Kalkınmak,“çağdaş uygarlık seviyesini” yakalamak öğretmenlerin şekillendirdiği kuşakların sahip oldukları bilgi, teknik, dünya görüşü ve istekli davranışlarıyla mümkün olacaktır (Demir, 1997).

Bu çalışmanın temel eksenini oluşturan “öğretmen yetiştirme ve antrenörlük eğitimi” kavramları genel olarak şöyle tanımlanmaktadır: (1) ilgili kişileri öğretmenlik mesleğine hazırlamak amacıyla yapılan bütün resmi ve gayri resmi etkinliklere verilen ad. (2) Öğretmen yetiştirmekle yükümlü bir eğitim kurumunun belli programlara göre yaptığı iş (Alaylıoğlu, 1976:242).

(3) Gerekli bilgiyi bilim ışığında sporcuların başarısı için kullanacak daha sonra bu

bilgileri spor becerileri ve strateji ile birleştirerek farklı insanlar üzerinde uygulayabilecek spor adamları yetiştirmek (Güler, 1998: 15).

Günümüzde eğitim sistemleri, bilim ve teknolojideki hızlı gelişmeler ve toplumun ihtiyaç duyduğu insan gücü çerçevesinde yeniden şekillenmektedir.

Öğretmen yetiştirme sistemleri de bu gelişmelerden doğrudan etkilenmekte ve programlar, eğitim-öğretim süreçleri ve altyapı bakımından alternatif yaklaşımlar gündeme gelmektedir. Ülkemizde de öğretmen eğitimi alanındaki yeni gelişmeler ve milli eğitim sisteminin ihtiyaç duyduğu nitelikli öğretmeni yetiştirme çabaları çerçevesinde eğitim fakültelerinin yeniden yapılandırılması gündeme gelmiş ve Yükseköğrenim Kurulu'nun girişimleriyle eğitim fakültelerindeki lisans programları yeniden düzenlenmiştir (www.yok.gov.tr).

Araştırmanın Amacı

Bu araştırmada, Avusturya ve Türkiye'de uygulanan beden eğitimi ve spor öğretmeni yetiştirme ve antrenörlük eğitimi müfredatları karşılaştırılmıştır. Bu karşılaştırma ile iki ülkede uygulanan programlar arasında ki farkların tesbit edilerek olumlu olumsuz eleştiriler yapılması ülkemizde ortaya çıkabilecek eksikliklerle ilgili iyileştirme adına öngörülerde bulunmak amaçlanmıştır. Bu amacı gerçekleştirebilmek için aşağıdaki maddeler araştırılmıştır.

- 1.Türkiye'de ilk ve ortaöğretim kurumlarına beden eğitimi ve spor öğretmeni yetiştirilmesinin tarihi gelişimi.
- 2.Avusturya eğitim sisteminin yapısı
- 3.Avusturya' da beden eğitimi öğretmeni yetiştirme süreci
- 4.Avusturya ve Türkiye'de antrenörlük eğitimi müfredatlar.

Araştırmanın Önemi

Karşılaştırmalı eğitim Lauwerys, Varış ve Neff'e göre, belli eğitim problemlerini çözümlmek için, farklı kültürlerde eğitim sistemini inceleyen, eğitim politikasının belirlenmesine yardımcı olan, eğitim çalışmalarının mahiyeti ve eğitim problemlerinin nedenlerini araştıran bir alandır (Demir, 1997).

Eğitim bilimlerinde, diğer bilimlerde olduğu gibi karşılaştırmalı çalışmalar, birbiriyle karşılaştırma yapılır cinsten olguları karşılaştırarak belirli görüş açılarına ya da ltllere göre değerlendirmek ve bunlar arasında ortak, benzer ve farklı özellikleri saptamak esasına dayanır (Demirel, 2000: 2).

Bireylerin eğitilmesine son derece önemli bir yere sahip olan beden eğitimi dersi için öğretmenlerin de her bakımdan iyi yetiştirilmeleri gerekmektedir. “ğretmen yetiştirme” konusunun diğer ülkelerde nasıl ele alındığının, uygulamaların incelenmesi her dönemde yararlı görülmüştür. Avusturya ve Türkiye’de uygulanan beden eğitimi ve spor ğretmeni ve antrenör yetiştirme programlarının ğretim yılı açısından, okutulan dersler ve içerikleri, kredi, ders saatleri boyutlarında ele alarak karşılaştırma yapılması amaçlanmıştır. Böylece ortaya çıkan farklar bugüne dek elde edilememiş bilgi ve bulguları ortaya koyacak, bu alanda yapılabilecek değişikliklere ve iyileştirmelere de ışık tutacaktır.

Araştırmanın Yöntemi:

Bu araştırma da Kaynak Tarama yöntemi kullanılmış olup, evren ve örneklem, veri toplama tekniği ve verilerin yorumlanması ile ilgili bilgileri içermektedir.

Evren ve rneklem

Bu araştırmanın evrenini; Avusturya ve Türkiye’de beden eğitimi ve spor ğretmeni ve antrenör yetiştiren okulların programları oluşturmuştur. Türkiye’de üniversitelerde ğretmen ve antrenör yetiştirme programları YK tarafından belirlendiği ve ortak olduğu için bu program esas alınmıştır. Ancak Avusturya’da eyaletlere bağlı farklılıklar olduğu, standart bir uygulama olmadığı ve programlar niversiteler tarafından belirlendiği için bu ülkeyi temsilen Viyana niversitesi seçilmiştir.

Veri Toplama Tekniği

Bu araştırmada Avusturya ve Türkiye’de uygulanmakta olan beden eğitimi ve spor ğretmeni ve antrenör yetiştirme programları incelenmiştir. Bu kapsamda araştırmacı; Avusturya da ki öğrenim gördüğü süreçte, bilgi belge ve dökümanlara ilgili kuruluşlarda çalışan kişilerle birebir bilgi alışverişi ve yüzyüze görüşmeleri ile ulaşmıştır. Ayrıca bu bilgi, belge ve dökümanlar haricinde ulaşılabilen tez çalışmaları,

makaleler, resmi gazeteler, yönergeler, kılavuzlar, üniversitelerin internet sayfaları, kitaplar ve konu ile ilgili bilgi sahibi olan kişilerle yapılan görüşmeler dikkate alınmıştır.

Verilerin Yorumlanması

Tarama modeli kullanılan araştırmanın sonunda elde edilen veriler, Avusturya ve Türkiye için karşılaştırılmalı olarak incelenmiştir. Öncelikle, Türkiye ve Avusturya’da beden eğitimi ve spor öğrenimi veren yükseköğretim kurumlarının ders programları ile ilgili ayrı ayrı bilgiler sunulmuştur. Ardından, Türkiye’de şu anda uygulanmakta olan (1998-1999 ve 2006-2007 öğretim yıllarında yürürlüğe giren) beden eğitimi ve spor öğretmeni ve antrenör yetiştirme programları karşılaştırılmıştır, sonrasında ise Türkiye ile bu ülke karşılaştırılmıştır.

Verilerin tabloları hazırlandıktan sonra benzerlik ve farklılıklarıyla ilgili değerlendirmeler yapılmıştır.

Konuyla İlgili Araştırmalar

Türkoğlu’nun 1984 yılında yapmış olduğu araştırmada, Fransa’da öğretmenlik formasyonu olan adayların öğretmen olarak atandıkları; buna karşılık Türkiye’de öğretmenlik formasyonum olmayan adayların da öğretmen olarak atandıkları vurgulanmıştır.

Yolcu’nun 2002 yılında yapmış olduğu araştırmada, Avusturya eğitim sistemi ile ilgili tarihsel gelişimi incelenmiş ve Türkiye ile farklılıklar ortaya konulmuştur.

Memduhoğlu’nun 2007 yılında yapmış olduğu çalışma da yine Türkiye Avusturya eğitim sistemleri incelenmiş ve ortaya çıkan ciddi farklılıklara vurgular yapılmıştır.

Zimmel’in 2005 yılında yapmış olduğu araştırmada, Avusturya’da yaşayan Türk çocuklarının eğitim süreçleri, uyum sorunları, sosyal ve sportif faaliyetlere bakış açıları derinlemesine ele alınmış iki ülke arasında ki eğitimsel ve spor kültüründe ki farklılıklar ortaya konulmuş ve çeşitli öneriler ortaya çıkmıştır.

Saracaloğlu’nun 1990 yılında yaptığı çalışmada Türkiye ve Japonya’da öğretmen yetiştirme sistemleri incelenmiştir. Araştırmada, öğretmen eğitimin genel

yapısı ile hizmet öncesi öğretmen yetiştirme, öğrenci seçimi, eğitim programları, istihdam programları, istihdam politikaları ve staj uygulamalarında benzerliklerin daha çok olduğu, buna karşılık hizmet içi eğitim uygulamaları ile öğretmen statüleri ve meslek kuruluşlarında ise farklılıkların olduğu sonucuna varılmıştır.

Demir'in, 1997 yılında yapmış olduğu çalışmada Fransa ve Türkiye'deki öğretmen yetiştirme programlarını karşılaştırmıştır. Araştırmada, farklı eğitim fakültelerinin aynı eğitim programlarında alan bilgisi, mesleki alan bilgisi ve genel kültür derslerinin kredilerinde büyük farklılıklar olduğu; mesleki alan bilgisi derslerinin öğretmenlik formasyonu almamış kişiler tarafından verildiği; genel kültür derslerinin kategori ve içerik bakımından Türkiye'nin genel hedefleri, milli eğitimin ve öğretmen yetiştirmenin amaçları ile örtüşmediği sonucuna varılmıştır.

Karaküçük ve Yenel'in 2000 yılında yaptıkları çalışmada bazı ülkelerde beden eğitimi ve spor öğretmeni yetiştiren yükseköğretim kurumlarının programları incelenmiştir. Bu kapsamda Rusya Federasyonu, Azerbaycan, Irak, Gürcistan, Kazakistan, Dağıstan, Yunanistan, Bulgaristan, Özbekistan ve Arnavutluk'ta bulunan 13 yüksekokulun öğretim programları ile Türkiye'de beden eğitimi ve spor öğretmeni yetiştiren yüksek öğretim kurumlarının programları analiz edilmiştir. Araştırmada öğretim programlarında yer alan derslerin içerik kategorilerine göre dağılımlarının; alan bilgisi derslerinin %56.2 ile %81.0 arasında, meslek bilgisi derslerinin %6.7 ile %19.3 arasında ve genel kültür derslerinin ise %11.7 ile %27.6 arasında değişiklikler gösterdiği görülmüştür.

Kara'nın 2001 yılında yapmış olduğu çalışmada Türk ve Fransız eğitim sistemlerini karşılaştırmıştır. Araştırmada, Türk ve Fransız eğitim sistemlerini etkileyen faktörler, her eğitim sisteminin dayandığı ilkeler, toplumun eğitim sisteminde belirlediği amaçlar ile sistemlerin bakanlık teşkilat yapıları incelenmiştir. Fransa'da eğitim personelinin yükseköğretimin en üst düzeylerde yetiştirilmesine karşılık Türkiye eğitim personelinin yetiştirilmesinde istikrarlı olmadığı ve alan dışından gelen yükseköğretim mezunlarının sınıf öğretmeni olarak atandıkları görülmüştür. Bunun yanı sıra, Türkiye'de yaşanan eğitim personeli sıkıntısı ve Türk eğitim sisteminin amaçlarının güncel ihtiyaçlara cevap vermediği üzerinde durulmuştur.

Eynur'un 2002 yılında yaptığı çalışmada, Türkiye'de uygulanan beden eğitimi ve spor öğretmeni yetiştirme programlarının bazı ülkelerdeki üniversiteler ile karşılaştırılması yapılmıştır. Kaynak tarama yönteminin kullanıldığı çalışmada "Kalifornia State Üniversitesi", "Köln Spor Yüksekokulu", "Azerbaycan Devlet Beden Terbiye Enstitüsü", "Toronto Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu", "Sydney Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu" ve "Loughborough Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu" ile Türkiye'de uygulanan beden eğitimi ve spor öğretmeni yetiştirme programı incelenmiştir.

Özkan'ın 2004 yılında hazırlamış olduğu yüksek lisans tezinde Türkiye (Sakarya Üniversitesi) ile İngiltere (Loughborough Üniversitesi), Fransa (Grenoble 1. Joseph Fourier Üniversitesi), Almanya (Köln Spor Okulu) ve Belçika'da (Gent Üniversitesi Hoger Instituut Voor Lichamelijke Opvoedin En Kinesit Herapie) uygulanan beden eğitimi ve spor öğretmeni yetiştirme programları incelenmiştir. Araştırmada, tüm ülkeler alan bilgisi derslerine programlarında %81 ve üzeri bir oranda yer vererek benzerlik gösterdikleri görülmüştür. Araştırmada tüm ülkelerde genel kültür derslerine az önem verildiği; Köln Spor Okulunun mesleki alan bilgisi derslerine daha fazla önem verdiği sonucuna varılmıştır.

Kalemoğlu'nun 2005 yılında hazırladığı yüksek lisans tezinde Türkiye ile Baden- Württemberg eyaletindeki Heidelberg Üniversitesi Spor ve Spor Bilimleri Enstitüsü ile Nordrhein-Westfalen eyaletindeki Köln Spor Yüksekokulunun beden eğitimi ve spor öğretmeni yetiştirme programlarının karşılaştırılması yapılmış; bu kapsamda, üniversitelerin öğrenci alırken uyguladıkları yetenek sınavları, beden eğitimi ve spor öğretmeni yetiştirme programları ve istihdam alanları karşılaştırılarak sonuçlara ulaşılmıştır. Erturan ve Göde'nin 2007 yılında yapmış oldukları çalışmada Fransa, İtalya ve Romanya ile Türkiye'deki beden eğitimi ve spor öğretmeni yetiştirme müfredat programları karşılaştırılmıştır. Araştırmada Fransa'da öğretmenlik meslek bilgisi derslerinin yüzdelerinin genel dağılım içinde tüm sınıflar için fazla olduğu görülürken, İtalya ve Romanya'da beden eğitimi ve spor alanına ait derslerin genel ders dağılımları içindeki yüzdelerinin fazlalığı ve öğretmenlik meslek bilgisi derslerinin yüzdelerinin azlığı üzerinde durulmuştur. Türkiye'deki öğretmenlik meslek bilgisi derslerinin diğer derslere oranla daha az, ancak İtalya ve

Romanya'ya göre daha fazla olduğu belirtilmiştir.

Bozyiğit ile Erturan'ın 2007 yılında yapmış oldukları çalışmada Loughborough Üniversitesi ile Pamukkale Üniversitesinde uygulanan beden eğitimi ve spor öğretmenliği lisans programlarının içeriği karşılaştırılmıştır. Araştırmada, müfredat programları öğretmenlik meslek bilgisi ile ilgili olan dersler, beden eğitimi ve spor alanı ile ilgili olan alan dersleri ve genel kültür dersleri olarak gruplandırılmış ve yüzdeleri karşılaştırılmıştır. Buna göre Loughborough Üniversite'sinde alan dersleri kredileri oranının, öğretmenlik meslek bilgisi ve genel kültür ders kredilerine oranından oldukça fazla olduğu buna karşılık Pamukkale Üniversitesinde alan bilgisi ders kredileri oranının öğretmenlik meslek bilgisi ve genel kültür derslerinin oranından fazla olduğu ancak bu oranın dengeli olduğu sonucuna varılmıştır.

Harmandar'ın 2008 yılında yapmış olduğu çalışmada İngiltere, Bulgaristan, Yunanistan ve Türkiye eğitim sistemlerinde Beden eğitimi ve spor öğretmeni yetiştirme süreçleri karşılaştırılmış, Democritus Üniversitesi(Yunanistan), National Spor Academy (Bulgaristan), Loughborough Üniversitesi (İngiltere) araştırmada örnek üniversiteler olarak seçilmiş, yapılan araştırmalar neticesinde, Pedagoji, öğretmenlik temel derslerinin ve kredilerinin Türkiye üniversitelerinde ki ders yoğunluğu ve kredilerinden fazlalığı göze çarpmış, yine yabancı dil eğitimdeki farklılıklar dikkat çekmiştir.

Yapılan araştırmalar incelendiğinde Avusturya ve Türkiye eğitim sistemleri içerisinde Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği ile Antrenörlük Eğitimi müfredatları üzerine iki ülkede de bir çalışma yapılmadığı gözlemlenmiştir. Bu nedenler yapılmış olunan bu çalışma ile söz konusu eksikliğin giderilmesine katkıda bulunulacağı ve program ve müfredatlarda yapılabilecek olan değişikliklere de yardımcı bir araştırma örneği olabileceği düşünülmüştür.

BÖLÜM 1: EĞİTİM, BEDEN EĞİTİM VE SPOR

KAVRAMLARININ TANIMI, AMAÇLARI, TÜRKİYE’DE BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ÖĞRETMENİ YETİŞTİRİLMESİNİN TARİHSEL GELİŞİMİ, GÖREVLERİ VE NİTELİKLERİ

1.1.Eğitim ve Karşılaştırmalı Eğitim Kavramları

Ertürk’e göre eğitim, “Bireyin davranışında kendi yaşantısı yoluyla ve kasıtlı olarak istenilen yönde (eğitimin amaçlarına uygun) değişme meydana getirme sürecidir” (Ertürk, 1972).

Fidan’a göre eğitim, “İnsanları belli amaçlara göre yetiştirme süreci”dir. En geniş anlamı ile eğitim toplumdaki “kültürlenme” sürecinin bir parçasıdır. Toplumda bireylerin doğumundan ölümüne kadar kendi kültürünün istek ve beklentilerine uyacak şekilde etkilenmesi ve değiştirilmesine “kültürlenme” denir. Kültürlenmenin amaçlı olarak yapılan kısmı ise eğitimidir. Bu nedenle eğitim “kasıtlı kültürlenme süreci” olarak da tanımlanmaktadır (Fidan, 1985:118).

Farabi’ye göre eğitim ise, “Milletlerde ahlaki erdemleri ve iş sanatlarını var etmenin yöntemidir” (Büyükkaragöz, 1998:45).

J.Dewey’e göre eğitim, “Yaşama hazırlık değil, yaşamın ta kendisidir; eğitimin amacı çocuğa ne düşüneceğini değil, düşünmeyi öğretmektir” (Okçabol, 2005:15).

Varış’a göre eğitim, “Kişinin toplumsal yeteneklerinin ve optimum kişisel gelişmesinin sağlanması ve kontrollü bir çevreyi ve okul etkinliklerini içine alan sosyal bir süreçtir” (Varış, 1985:42).

Akyüz’e göre eğitim, “Toplumun sahip olduğu, maşeri vicdanın çağdaş değerlerle gözden geçirilmesini ve şekillenmesini temin etmeye yarayan bütün düşünce ve çabaların bir organizasyon halidir” (Akyüz, 1992:3).

Oğuzkan ise eğitimi, “Önceden saptanmış esaslara göre insanların davranışlarında belli gelişmeler sağlamaya yarayan planlı etkiler dizgesi” olarak değerlendirmektedir (Oğuzkan, 1993:46).

Sönmez ise eğitimi, “Fiziksel uyarımlar sonucu, beyinde istendik biyo-kimyasal değişiklikler oluşturma süreci” şeklinde tanımlamaktadır (Sönmez, 1994:2).

Dodurgalı’ya göre eğitim, “İnsanın gerek yetenekleri, gerekse sosyal uyumu itibarı ile elde edebileceği son noktaya kadar belli bir süreç içinde her gün bir önceki günden daha ileri noktaya ulaşması ve böylece belirli aşamalar kaydetmesi suretiyle bir halden diğer hale geçme çabasıdır” (Dodurgalı, 1995:9).

Jullien ise eğitimin tanımını, “Kültürün ve yeteneklerimizin gelişimi ile ilgilenir. Eğitimin konusu, insandır; insan üç unsurdan meydana gelir: beden, ruh, zekâ, İnsan mutluluğunun gerçek vasıtası olan bu unsurlar eğitilmeli ve geliştirilmelidir” olarak yapmıştır (Ergün, 1985).

Eğitimin içerik tanımlaması; yeni kuşakların toplum yaşayışında yerlerini almak için hazırlanırken, gereken bilgi, beceri ve anlayışları elde etmelerine ve kişiliklerini geliştirmelerine yardım etme etkinliğidir. Süreç tanımlaması açısından ele alındığında eğitim, öncesinde belirlenmiş amaçlara göre insanların davranışlarında belli gelişmeler sağlamaya yarayan, planlı etkiler dizgesi olarak tanımlamaktadır (Başaran, 1994:169).

Karşılaştırmalı eğitim terimini, ilk olarak 1817’de, Fransız İhtilali’nin düşünce temellerine katkıda bulunan, Julian adlı bir Fransız düşünürü kullanmıştır (Demir, 1997).

Karşılaştırmalı eğitim, çeşitli toplumlarda, ülkelerde, bölgelerde ve tarihi dönemlerde uygulanan eğitim sistemlerini bazen bütün olarak bazen de birkaç yönden karşılaştırarak ortak ve farklı yönleri tespit edip bundan eğitim teori ve pratiğinde, eğitim politikasında, eğitim planlamasında ve reformlarında, uluslararası ilişkilerin yumuşatılmasında ve bir barış ortamı sağlanmasında yararlanılmaya çalışılan bir bilimdir (Ergün, 1985).

Türkoğlu’na göre ise karşılaştırmalı eğitim, “Farklı kültürlerde ve farklı ülkelerde iki veya daha fazla eğitim sisteminin benzerlik ve farklılıklarını tanımlamaya yardım eden, benzer görünen olguları açıklayan ve insanları eğitime yolları hakkında yararlı teklifler getiren bir disiplindir” (Demir, 1997:10).

Bir eğitim sisteminde eksik ve hatalı şeyler karşılaştırma metodu ile daha iyi bulunur ve daha kapsamlı sonuçlara ulaşmayı sağlar. Ulusal önyargılar çeşitli ulusların arasına kalın duvarlar çekmiş ve her ulusun bireyleri arasında bulaşıcı hastalık gibi yayılmaktadır. Uluslararası bir çok savaşın ve bazı ülkelerin içten yıkılışlarının ana nedenlerinden biri, bu önyargıdır. Eğer bunlar genel ve karşılıklı bir iyi niyetle insanların kafasından silinirse, insan kendi yurduna karşı derin duygularla saygı ve sevgisini yine de koruyacaktır. Pratik olarak, karşılaştırmalı eğitimden şunlar beklenmektedir;

- Kendi eğitim sisteminin geleneklerini ve ruhunu daha iyi anlamak;
- Eğitim reformlarına bilimsel bir temel teşkil etmek.

Yabancı ülkelere yapılan geziler ve yapılan karşılaştırmalı eğitim çalışmaları uluslar arası ilişkilerin yoğunlaşmasına ve karşılıklı bir anlayış doğmasına neden olabilir (Ergün, 1985).

1.2. Eğitimin Amaçları

Konfüçyüs'e göre eğitimin amacı, "Erdemli yurttaş ve yönetici yetiştirmek"; Eflatun'a göre "Bedene ve ruha, yetenekli olduğu yetkinli kazandırmak ve kişiyi erdemli yapmaktır" (Okçabol, 2005:13,14).

Jullien'e göre ise, insan hayatının amacına uygun olmalıdır. Eğitimin amacı mutluluktur; sağlık, erdem ve öğretimdir (beden, ruh ve zekâyâ karşılık olarak). Her insanın eğitiminde bu üç temel ve zorunlu şartı yerine getirmeye dikkat etmelidir (Ergün, 1985).

Türk Milli Eğitiminin genel amacı, Türk Milletinin bütün fertlerini;

1. Atatürk İnkılâplarına ve Anayasa'nın başlangıcında ifadesini bulan Türk Milliyetçiliğine bağlı; Türk Milletinin milli, ahlaki, insani, manevi ve kültürel değerlerini benimseyen, koruyan ve geliştiren; ailesini, vatanını, milletini seven ve daima yüceltmeye çalışan; insan haklarına ve Anayasa'nın başlangıcındaki temel ilkelere dayanan milli, demokratik, laik, sosyal bir hukuk devleti olan Türkiye Cumhuriyeti'ne karşı görev ve sorumluluklarını bilen ve bunları davranış haline getirmiş yurttaşlar olarak yetiştirmek,

2. Beden, zihin, ahlak, ruh ve duygu bakımlarından dengeli bir kişiliğe ve karaktere, hür ve bilimsel düşünce gücüne, geniş bir dünya görüşüne sahip, insan haklarına saygılı, kişilik ve teşebbüse değer veren, topluma karşı sorumluluk duyan, yapıcı, yaratıcı ve verimli kişiler olarak yetiştirmek,

3. İlgi, istidat ve kabiliyetlerini geliştirerek gerekli bilgi, beceri ve davranışlar ve birlikte iş görme alışkanlığı kazandırmak suretiyle hayata hazırlamak ve onların, kendilerini mutlu kılacak ve toplumun mutluluğuna katkıda bulunacak bir meslek sahibi olmalarını sağlamaktır.

Böylece bir yandan Türk vatandaşlarının ve Türk toplumunun refah ve mutluluğunu arttırmak; diğer yandan ise milli birlik ve bütünlük içinde iktisadi, sosyal ve kültürel kalkınmayı desteklemek ve hızlandırmak ve nihayet Türk Milletini çağdaş uygarlığın yapıcı yaratıcı, seçkin bir ortağı yapmaktır (Başaran, 1989:213).

Eğitimin genel amacı, bireylerin fiziksel, bilişsel, duyuşsal ve sosyal gelişimlerini en üst düzeyde geliştirerek, onların topluma sağlıklı ve verimli bir şekilde uyum sağlamalarına yardımcı olmaktır. Eğitimin bu genel amacı, eğitim etkinliklerinin belli bir program çerçevesinde, planlı ve düzenli olarak uzman kişilerce uygulandığı okul ortamında gerçekleştirilir. Okullar, bireyin ve toplumun gereksinimlerine göre oluşturulan eğitim programları doğrultusunda bireylerin fiziksel, bilişsel, duyuşsal ve sosyal gelişimlerinin sağlanmasına dönük çeşitli derslerin öğretiminden sorumludurlar.

Okullarda öğrencilerin fiziksel, bilişsel, duyuşsal, sosyal ve estetik yönlerinden gelişimlerinin sağlanmasına dönük derslerden biri de beden eğitimidir (Varış, 1998:18,19).

Türk Millî Eğitiminin Temel İlkeleri:

Genellik ve Eşitlik: Eğitim kurumları; dil, ırk, cinsiyet ve din ayrımı gözetilmeksizin herkese açıktır. Eğitimde hiçbir kişiye, aileye, zümreye veya sınıfa imtiyaz tanınamaz.

Ferdin ve Toplumun İhtiyaçları: Millî eğitim hizmeti, Türk vatandaşlarının istek ve kabiliyetleri ile Türk toplumunun ihtiyaçlarına göre düzenlenir.

Yönelme: Fertler, eğitimleri süresince, ilgi, istidat ve kabiliyetleri ölçüsünde ve

doğrultusunda çeşitli programlara veya okullara yöneltilerek yetiştirilirler. Millî eğitim sistemi, her bakımdan, bu yöneltmeyi gerçekleştirecek biçimde düzenlenir. Bu amaçla, orta öğretim kurumlarına, eğitim programlarının hedeflerine uygun düşecek şekilde hazırlık sınıfları konulabilir. Yönelmede ve başarının ölçülmesinde rehberlik hizmetlerinden ve objektif ölçme ve değerlendirme metotlarından yararlanılır.

Eğitim Hakkı: Temel eğitim görmek her Türk vatandaşının hakkıdır. İlköğretim kurumlarından sonraki eğitim kurumlarından vatandaşlar ilgi, istidat ve kabiliyetleri ölçüsünde yararlanırlar.

Fırsat ve İmkân Eşitliği: Eğitimde kadın, erkek herkese fırsat ve imkân eşitliği sağlanır. Maddî imkânlardan yoksun başarılı öğrencilerin en yüksek eğitim kademelerine kadar öğrenim görmelerini sağlamak amacıyla parasız yatılılık, burs, kredi ve başka yollarla gerekli yardımlar yapılır. Özel eğitime ve korunmaya muhtaç çocukları yetiştirmek için özel tedbirler alınır.

Süreklilik: Fertlerin genel ve meslekî eğitimlerinin hayat boyunca devam etmesi esastır. Gençlerin eğitimi yanında, hayata ve iş alanlarına olumlu bir şekilde uymalarına yardımcı olmak üzere, yetişkinlerin sürekli eğitimini sağlamak için gerekli tedbirleri almak da bir eğitim görevidir.

Atatürk İnkılap ve İlkeleri ve Atatürk Milliyetçiliği: Eğitim sistemimizin her derece ve türü ile ilgili ders programlarının hazırlanıp uygulanmasında ve her türlü eğitim faaliyetlerinde Atatürk İnkılap ve İlkeleri ve Anayasada ifadesini bulmuş olan Atatürk milliyetçiliği temel olarak alınır. Millî ahlâk ve millî kültürün bozulup yozlaşmadan kendimize has şekli ile evrensel kültür içinde korunup geliştirilmesine ve öğretilmesine önem verilir.

Millî birlik ve bütünlüğün temel unsurlarından biri olarak Türk dilinin eğitimin her kademesinde, özellikleri bozulmadan ve aşırılığa kaçılmadan öğretilmesine önem verilir; çağdaş eğitim ve bilim dili halinde zenginleşmesine çalışılır ve bu maksatla Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu ile iş birliği yapılarak Millî Eğitim Bakanlığınca gereken tedbirler alınır.

Demokrasi Eğitimi: Güçlü ve istikrarlı, hür ve demokratik bir toplum düzeninin gerçekleşmesi ve devamı için yurttaşların sahip olmaları gereken demokrasi

bilincinin, yurt yönetimine ait bilgi, anlayış ve davranışlarla sorumluluk duygusunun ve manevî değerlere saygının, her türlü eğitim çalışmalarında öğrencilere kazandırılıp geliştirilmesine çalışır; ancak, eğitim kurumlarında Anayasada ifadesini bulan Atatürk milliyetçiliğine aykırı siyasî ve ideolojik telkinler yapılmasına ve bu nitelikteki günlük siyasî olay ve tartışmalara karışılmasına hiçbir şekilde meydan verilmez.

Lâiklik: Türk millî eğitiminde lâiklik esastır. Din kültürü ve ahlâk öğretimi ilköğretim okulları ile lise ve dengi okullarda okutulan zorunlu dersler arasında yer alır.

Bilimsellik: Her derece ve türdeki ders programları ve eğitim metotlarıyla ders araç ve gereçleri, bilimsel ve teknolojik esaslara ve yeniliklere, çevre ve ülke ihtiyaçlarına göre sürekli olarak geliştirilir. Eğitimde verimliliğin artırılması ve sürekli olarak gelişme ve yenileşmesinin sağlanması bilimsel araştırma ve değerlendirmelere bağlı olarak yapılır ve sonuçlarda bilimsel olarak yorumlanır. Bilgi ve teknoloji üretmek ve kültürümüzü geliştirmekle görevli eğitim kurumları gereğince donatılıp güçlendirilir; bu yöndeki çalışmalar maddî ve manevî bakımdan teşvik edilir ve desteklenir.

Plânluluk: Millî eğitimin gelişmesi iktisadî, sosyal ve kültürel kalkınma hedeflerine uygun olarak eğitimi, insan gücü-istihdam ilişkileri dikkate alınmak suretiyle, sanayileşme ve tarımda modernleşmede gerekli teknolojik gelişmeyi sağlayacak mesleki ve teknik eğitime ağırlık verecek biçimde plânlanır ve gerçekleştirilir.

Mesleklerin kademeleri ve her kademenin unvan, yetki ve sorumlulukları kanunla tespit edilir ve her derece ve her türdeki örgün ve yaygın, meslekî eğitim kurumlarının kuruluş ve programları bu kademelere uygun olarak düzenlenir.

Eğitim kurumlarının yer, personel, bina, tesis ve ekleri, donatım, araç, gereç ve kapasiteleri ile ilgili standartlar önceden tespit edilir ve kurumların bu standartlara göre optimal büyüklükte kurulması ve verimli olarak işletilmesi sağlanır.

Karma Eğitim: Okullarda kız ve erkek karma eğitim yapılması esastır. Ancak eğitimin türüne, imkân ve zorunluluklara göre bazı okullar yalnızca kız veya yalnızca erkek öğrencilere ayrılabilir.

Okul ile Ailenin İş Birliği: Eğitim kurumlarının amaçlarının gerçekleştirilmesinde katkıda bulunmak için okul ile aile arasında iş birliği sağlanır. Bu maksatla okullarda okul-aile birlikleri kurulur. Okul-aile birliklerinin kuruluş ve işleyişleri Millî Eğitim Bakanlığınca çıkarılır.

Her Yerde Eğitim: Millî eğitimin amaçları yalnız resmî ve özel eğitim kurumlarında değil, aynı zamanda evde, çevrede, iş yerlerinde, her yerde ve her fırsatta gerçekleştirilmeye çalışılır. Resmî özel ve gönüllü her kuruluşun eğitimle ilgili faaliyetleri, Millî eğitim amaçlarına uygunluğu bakımından Millî Eğitim Bakanlığının denetimine tâbidir (Özçelik, 1998).

1.3. Beden Eğitimi ve Sporun Tanımı, Amaçları

1.3.1. Beden Eğitiminin Tanımı

Beden eğitimi genel olarak ferdi yönden insan sağlığı, karakter gelişimi, morali ve verimliliği, milli yönden sağlam, güçlü, ortak duygu, davranışları yüksek bir insan gücü potansiyeli ve varlığı ile doğrudan ilgili, en etkili bir eğitim, sağlık faaliyetidir. Bu bakımdan zihni ve fikri gelişimin, ancak bedeni gelişmeyle uyumlu ve dengeli olması halinde insanın ve toplumun daha sağlıklı, dengeli, mutlu, uzun ömürlü, başarılı ve verimli olabileceğinde tam bir görüş birliği vardır (DPT, 1983:5).

Tarcan beden eğitimi “Cismen ve fikren en az yorgunluğa mukabil insana en çok fayda temin eden ruhi ve mihaniki faaliyetler” olarak tanımlamaktadır (Tarcan, 1932:143).

Aslan’a göre beden eğitimi; Milli Eğitimin temel ilkelerine uygun olarak kişinin beden, ruh ve fikir gelişimini sağlamaktır. Bedensel etkinlikler, kişinin bedenen sağlam, fikirce uyanık ve ruhen sağlıklı olmasını amaçlar (Harmandar, 2004:87).

Strchmeyer ise beden eğitiminin insan vücudunun eğitimi olduğunu, bu eğitim anlayışında bedensel hareketlerin kendi özünde bir değeri olmayıp araçsal bir değeri olduğunu savunmuştur (Strchmeyer, 1983:190).

Günişik beden eğitimi için; “Büyük kas etkinlikleri aracılığı ile bireyin bedensel, ruhsal ve toplumsal bütünlüğünü zedelededen, kişinin kendisi ve toplumun yararına optimal gelişimini gerçekleştirme eğitimi” tanımını yapmıştır (Günişik, 1973:5).

Eğitimin kapsamı içine giren beden eğitimi ve spor, vücudun yapı ve fonksiyonları ile eklem ve kasların kontrollü psikolojik ilerleme ve dengeli bir biçimde gelişmeyi sağlamayı okul çağı sonrası iş ve rekreatif faaliyetleri süresi içinde harcanan fiziki gücü en ekonomik biçimde kullanmayı, dolayısıyla organların kontrolü ile metotlu bir şekilde hareket etmesini öğreten bir faaliyet sistemidir (Berktekin, 1969:15).

Genel eğitimin bir parçası olan beden eğitimi; beden, ruhen, zihnen ve sosyal yönlerden, toplumun sağlıklı bir yapıya kavuşmasını sağlayarak genel eğitimin oluşmasında önemli rol oynar (Karaküçük, 1991:66).

Öztürk beden eğitimi etkinliklerini, her bireyin kendi fiziksel sağlık ve yeterliliği ölçüsünde katılacağı, kendini ifade edeceği etkinlikler olduğunu, vücudun yapı ve fonksiyonunu geliştirebilmeyi eklem ve kasların kontrollü ve dengeli bir biçimde didaktik olarak gelişmelerini sağlamayı, okul çağı sonrası iş ve rekreatif faaliyetlerin süresi içinde harcanan fiziki gücü, en ekonomik tarzda kullanmayı, dolayısıyla organların kontrolünü metotlu bir şekilde hareket ettirmesini öğreten faaliyet sistemi olarak ifade etmiştir (Öztürk, 1982:9).

1.3.2.Sporun Tanımı

DPT özel ihtisas komisyonu raporuna göre; “Yenme ve muktedir olma gibi insan içgüdüsünü tatmini amaç edinen belirli kurallar içerisinde yapılan rekabete dayalı sosyalleştirici, bütünleştirici fiziki, zihni ve ruhi faaliyetlerin tümüdür” (Harmandar, 2004:89).

Erkal’a göre spor; “Ferdin tabii çevresini beşeri çevre haline getirirken elde ettiği kabiliyetleri geliştiren, belirli kurallar içerisinde araçlı veya araçsız, bireysel veya toplu olarak boş zaman faaliyeti kapsamı içerisinde veya tam zamanını alacak şekilde meslekleştirerek yaptığı sosyalleştirici, toplumla bütünleştirici, ruh ve fiziği geliştiren, rekabetçi, dayanışmacı ve kültürel bir olgudur” (Erkal, 1982:119).

İmamoğluna göre ise spor, “Çağımızın modern toplumlarında kültürel ve refah düzeylerinin bir göstergesi olarak anlam kazanan ve sosyal hayatın tüm yönlerini etkileyen önemli bir sosyal olgudur” (İmamoğlu, 1992:1).

1.3.3. Beden Eğitimi ve Sporun Amaçları

Eğitim kurumlarında beden eğitimi ve sporun amacı, öğrencilerin beden, fikir ve ruh sağlığını koruyarak, kendine güveni olan, isabetli karar verebilen, dürüst, kontrollü ve disiplinli insanlar olarak yetişmelerine yardımcı olmak ve mücadele güçlerini geliştirmek, sağlıklı yaşama alışkanlıkları edinmelerini sağlamak, milli birlik ve beraberlik duyguların güçlenmesini sağlamaktır (MEB, 1997).

UNESCO raporlarına göre beden eğitimi fiziksel özellikleri geliştirmeye yardım eder, sağlık ve hijyeni, kişinin fiziksel potansiyeline zarar veren endüstriyel çevre ve modern yaşamın sıkıntıları himaye etmek için yaşamsal değerdedir (Çiçek, 1998:2).

Milli Eğitim Bakanlığı Talim Terbiye Kurul Başkanlığının 4.12.1987 tarih ve 232 sayılı kararı ile 1987–1988 eğitim öğretim yılından itibaren uygulanan Yayınlar Dairesi Başkanlığının 30.09.1997 tarih ve 6242 sayılı emri ile tekrar geliştirilerek basımı yapılan ‘‘İlköğretim Okulları, Lise ve Dengi Okullar Beden Eğitimi Dersi Öğretim Programları’’nda genel amaçlar şöyle belirtilmiştir.

1. Atatürk ve düşünürlerin beden eğitimi ve spor konusunda söyledikleri sözleri açıklayabilme.
2. Bütün organ ve sistemlerini seviyesine uygun olarak güçlendirme ve geliştirebilme.
3. Sinir, kas ve eklem koordinasyonunu sağlayabilme.
4. İyi duruş alışkanlığı edinebilme.
5. Beden eğitimi ve sporla ilgili temel bilgi, beceri, tavır ve alışkanlıklar edinebilme.
6. Ritim ve müzik eşliğinde hareketler yapabilme.
7. Halk oyunlarımızla ilgili bilgi ve beceriler edinme ve bunları uygulamaya istekli olabilme.
8. Milli bayramlar ve kurtuluş günlerinin anlamını ve önemini kavrama, törenlere katılmaya istekli olabilme.
9. Beden eğitimi ve sporun sağlığa yararlarını kavrayarak boş zamanlarını spor faaliyetleri ile değerlendirmeye istekli olabilme.

10. Temel sağlık kuralları ve ilk yardım ile ilgili bilgi, beceri, tavır ve alışkanlıklar edinebilme.
11. Tabiatı sevmeye, temiz hava ve güneşten faydalanabilme.
12. İşbirliği içinde çalışma ve birlikte davranma alışkanlığı edinebilme.
13. Görev ve sorumluluk alma, lidere uyma ve liderlik yapabilme.
14. Kendine güven duyma, yerinde ve çabuk karar verebilme.
15. Dostça oynama ve yarışma, kazanma takdir etme, kaybetmeyi kabullenme, hile ve haksızlığın karşısında olabilme.
16. Demokratik hayatın gerektirdiği tavır ve alışkanlıklar edinebilme.
17. Kamu kaynaklarını iyi kullanma ve koruyabilme (MEB, 1997:153).

Günlük genel eğitim içerisinde önemli bir yeri olan, öğrencilerin fiziksel, zihinsel, ruhsal, sosyal ve kültürel gelişmelerine katkıda bulunan beden eğitimi ve spor dört düzeyde gelişimi amaçlar. Bunlar; Organik Gelişim, Sinir-Kas Gelişimi, Zihinsel Gelişim ve Duygusal gelişimdir (Günlük, 1973:8).

Organik gelişim: Organizmanın kalıtsal güçlenmesi hareket sonucu kas ve kemik sistemlerinin ve iç organların sağlık ve dayanıklılık kazanarak gelişmesidir.

Sinir-Kas (Psikomotor) Gelişimi: Psiko-motor gelişim, beden eğitimi ve spora özgü bir amaçtır. Kas eğitimi sonucunda yeteneklerin ve motorsal becerilerin gelişmesidir.

Zihinsel Gelişim: Zihinsel gelişim, etkinlikler yoluyla özellikle ilköğretimde yaparak öğrenme sonucunda, öğrenme için gerekli algılama, düşünce, akıl yürütme, kıyaslama ve temel kavramların gelişmesidir.

Duygusal Gelişim: Karmaşık, dengesiz ve gergin tepkilerin bir düzen ve anlaşılır bir biçimde gelişmesidir. Çocuğun duygusal tepkileri bedensel ve ruhsal gereksinimlerine dayanır. Bu bakımdan duygusal gelişim çocuğun bedensel ve ruhsal dengesini bulma çabasıdır.

1.4. Türkiye’de Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni Yetiştirilmesi ve Tarihsel Gelişimi

Öğretmen yetiştirme her zaman bir devlet politikası olarak kontrol altında tutulmak istenmektedir. Bunun nedeni ise devletin siyasi varlığının devamını sağlayacak kuşakları yetiştirme konusunda öğretmenlerin etkin gücüdür. Siyasi otorite bu konudaki politikalarını demokratik ya da anti-demokratik yürütme gücüne göre belirlemektedir. Dolayısıyla bu durum hem tek tek tüm bireyleri hem de bütün bir toplumun geleceğini olumlu ya da olumsuz bir biçimde etkilemektedir. Bu bakımdan dünyanın gelişmiş ülkelerindeki öğretmen yetiştirme uygulamaları gelişmekte olan ve az gelişmiş ülkeler için genel bir perspektif verebilir. Ancak, öğretmen yetiştirme uygulamalarını ülkelerin genel kültürel ikliminden ayrı düşünmemek gerekir (Akdağ, 2005:59).

Jullien'e göre; gençlerin aynı şekilde, aynı amaç ve metotlarla eğitilmeleri gerekmektedir. Eğer gençler kendilerini sarsan çelişkilerle eğitilirse, en baştan kendi benliklerinde bir uyum sağlayamazlar (Ergün, 1985).

Eğitimin kapsamı ve yönetimi tarihsel gelişim içinde, insanın fiziki, zihni ve moral değerlerine, yaşanılan topluma ve sosyal çevreye göre farklı görünüm almaktadır (Yılman, 1987). Üst kademelerde geliştirilen reform önerileri, memleket ölçüsünde, sınıftan gelen verilerle beslendiği ölçüde gerçekçi ve sınıfta başarılı olduğu ölçüde etkin olabilmektedir. Bu nedenle eğitim sistemlerini yenilemek isteyen ülkeler reform çalışmalarına, öğretmen yetiştirme programlarından başladıkları ölçüde başarılı olmaktadır. Örneğin, İsveç'in eğitim uygulamalarında aldığı yolu, öğretmen yetiştirme programlarında sağladığı üniversite düzeyine borçlu olduğu söylenebilir (Varış, 1996:50).

1.4.1. Cumhuriyet Öncesi Dönemde Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni

Yetiştirilmesi

Osmanlı Döneminde öğretmen yetiştirmek amacıyla darümuallimin (Erkek ilköğretmen okulu) ve Darümuallimat (Kız ilköğretmen okulu) okulları açılmıştır. Bunlar daha çok ilkokullara erkek ve bayan öğretmenler yetiştirmiştir. Ortaöğretime meslek dersleri dışındaki dersler için öğretmen yetiştirme görevi Darümualliminin bir bölümü olan Darümuallimin-i Ali bölümüne verilmişti. Mezunları ortaöğretimde öğretmen ve idareci olan başka eğitim kurumları da vardı. Bunlar medreseler, Darülfünun ve Mülkiye Mektebi idi (Metin, 1993:34).

Galatasaray Lisesi, Türk beden eğitimi spor tarihinde önemli yeri olan okullarımızdandır. Türk sporuna yön verecek eğitimci ve sporcular buradan yetişmiştir.

Örneğin; Selim Sırrı Tarcan, Faik Üstünidman, Vildan Aşır Savaşır (Bilge, 1989:30). Türkiye'nin ilk beden eğitimi öğretmeni olan Fransız Mauroux Sadrazam Ali Paşa zamanında Galatasaray Lisesine beden eğitimi öğretmeni olarak getirilmiştir. Bu dersin adı da "İdman ve Riyazeti Bedeniye" olup, sadece jimnastik konuları işlenmekteydi (Özkan, 1999).

Mauroux'un yetiştirdiği Türk öğrencileri beden eğitimi öğretmeni olarak görev almışlardır. Bunların en önde geleni olan Faik Üstünidman 1879'da Galatasaray Lisesine ilk Türk beden eğitimi öğretmeni olarak atanmış, 44 yıllık hizmetiyle Türkiye'de beden eğitimi ve sporun tutunmasında ve öneminin anlaşılmasında çok büyük önem sarf etmiştir (Özkan, 1999).

Beden eğitimi ve sporun eğitimdeki önemini çok iyi kavrayan Selim Sırrı Tarcan beden eğitimi ve spordaki eleman eksikliğini daha o yıllarda anlayarak, beden eğitimi ve spor öğretmeni yetiştiren bir okulun açılması gereğine inanmıştır. Bundan dolayı Ekim 1908'de İstanbul'da özel "Terbiye-i Bedeniye Mektebi"ni açmıştır. Fakat Tarcan'ın 1909 yılında Stockholm'deki Kraliyet Yüksek Beden Eğitimi Enstitüsüne tahsile gönderilmesiyle okul Nisan ayında kapanmıştır (Güven, 1999: 609).

1914 yılında "Darümuallimin-i Aliye" bünyesi içinde beden eğitimi ve spor öğretmeni yetiştirecek bir yıllık bir şubenin açılması planlanmış, bu amaçla Süleymaniye civarında bir de bina yaptırıldığı halde, Birinci Dünya Savaşı nedeniyle okul açılmamıştır (Unat, 1964: 36).

1.4.2.Cumhuriyet Döneminde Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni Yetiştirilmesi

Türkiye Cumhuriyeti'nin kurulmasından sonra beden eğitimi öğretmeni yetiştirilmesi şöyle özetlenebilir:

a.Kurslar vasıtası ile beden eğitimi ve spor öğretmeni yetiştirilmesi (1926–1930)

b. Eğitim Enstitüleri (1932–1977)

c.Spor Akademileri (1974–1982)

d.Beden Eğitimi ve Spor Enstitüleri (1978–1982)

e.Üniversiteler (1982’den günümüze) (Bilge,1988)

1.4.2.1. Kurslar Vasıtası ile Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni Yetiştirilmesi (1926–1930)

Türkiye’de beden eğitimi ve spor öğretmenliğinin bir meslek haline gelmesinde Selim Sırrı Tarcan’ın bitip tükenmeyen çabaları meyvesini ancak 1926 yılında vermiş ve aynı yıl içinde İstanbul Çapa Kız Muallim Mektebinde bu konuda bir kurs açılmış ve kursun yöneticiliğini Selim Sırrı Tarcan bizzat üzerine almıştır (Abalı, 1974: 95). Sonrasında 1928 yılında yurtdışından dönen Nizametin Kırşan bu görevi devralmıştır (Bilge, 1988:66).

Kursa; kız ve erkek öğretmen okulunu başarıyla bitirmiş öğretmen adayları ile, her ilin yetenekli, başarılı ilkokul öğretmenleri ve ordudan bu özelliklere sahip subaylar çağrılmıştır (Abalı 1974:93). Kurs için İsveç’ten üç beden eğitimi ve spor öğretmeni getirilmiştir. Bunlardan biri bayan, İnge Nermen bayan adaylar için, diğeri Rangar Jonson erkekler için,üçüncüsude Masaj ve Tıbbi Jimnastik için Sven Alexanderson’dur (Arun, 1990: 10). Bu kursta 148 erkek, 63 bayan beden eğitimi öğretmeni yetiştirilmiştir (Ayas, 1948:553).

Tarcan 1926 yılında, bu kursa katılan öğretmen adaylarına rehber olması için “Muallimlere Terbiye-i Bedeniye Rehberi” adıyla bir kitap yazmış, bu kitapta öğretmenlerin öğrencilerine sıhhat, ahenk, tenasüp, iktisat, tasarruf, ahlak ile seciye gibi özellikleri kazandırmalarını ve hareketlerde basitten karmaşığa doğru bir yol izlemelerini, araç-gereç-tesis yetersizliği ile ders saati azlığı konusundaki problemler konusunda pratik çözümler önermiştir (Özkan, 1999).

Böylece dört yıl boyunca Çapa’da yetişen beden eğitimi öğretmenleri orta dereceli okullara beden eğitimi ve spor öğretmeni olarak atanırken, bir kısmı da 1923 yılında eğitime başlayan “Gazi Orta Muallim Mektebi ve Terbiye Enstitüsü”nün Beden Terbiyesi Şubesi’nin öğretmen kadrosuna atanmışlardı (Ayas, 1996:553).

1.4.2.2.Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni Yetiştiren Yükseköğretim

Kurumları Dönemi

1926 yılında Konya’da açılan “Orta Muallim Mektebi”, yalnız Edebiyat Bölümü ile öğretime başlamış, 1 yıl sonra Ankara’ya taşınmıştır. Öğrenim süresi başlangıçta 2 yıl iken (genel bilgi veren iki yıllık hazırlık sınıfın ardından 1 buçuk yıl meslek eğitimi olmak üzere) üç buçuk yıla çıkarılmış öğretmen okulu mezunları için ise biri hazırlık sınıfı ikisi meslek olmak üzere üç yıldır (Özkan, 1999); 1929–1930 öğretim yılında okula “Gazi Orta Muallim Mektebi ve Terbiye Enstitüsü” adı verilmiştir (Bilge, 1988:73).

5 Temmuz 1932 tarih ve 105 sayılı “Talim ve Terbiye Kurulu” kararı ile “Beden Terbiyesi Şubesi” G.O.M.M.T.E. bünyesi içinde açılmış (Özalp, 1977:98) ve bölüm şefliğine de Alman Kurt Dainas getirilmiştir (Abalı, 1974:96).

Bölümün öğretim elemanları daha önce yurt dışında beden eğitimi ve spor konusunda eğitim yapıp yurda dönenler ile Çapa’da açılan kursta üstün başarı gösteren beden eğitimi öğretmenleridir. Bu öğretim elemanlarından ikisi Zehra Alagöz ve Nizamettin Kırşan’dır (Altunya, 1986:31). Nizamettin Kırşan jimnastik derslerini, Zehra Alagöz ise anatomi derslerini okutmakla görevlendirilmiştir. Öğretmenlik bilgileri (Psikoloji, Pedagoji, Öğretim Metodu), Yabancı Dil, Müzik Dersleri de Gazi Eğitim Enstitüsü bünyesi içinde ve bu dersleri okutan öğretmenlerce yürütülmüştür. 1934–1935 yılında Vildan Aşır Savaşır da şube öğretmenleri kadrosundaki yerini almış ve aynı yılın sonunda Gazi Eğitim Enstitüsü Beden Eğitimi Bölümü ilk mezunlarını vermiştir. Bu ilk mezunlardan Cemal Alpman ve Mehmet Arkan Bakanlıkça seçilerek üç yıl için Almanya’ya tahsile gönderilmiştir (Arun, 1990:12).

Türkiye’de, beden eğitimi öğretmenlerinin yetiştirilmesinde önemli bir yer tutan Gazi Beden Eğitimi Bölümü, 1967–1968 öğretim yılında İstanbul Atatürk Eğitim Enstitüsü bünyesinde Beden Eğitimi Bölümü açılana kadar, bu alandaki tek okul olma özelliğini sürdürmüştür (Karaküçük, 1989:52).

1946 yılında açılan Edirne Beden Terbiyesi Orta öğretmen Okulu beden eğitimi öğretmeni yetiştirme amacıyla eğitim öğretime başlamış çok kısa süre sonra öğretimini sürdüremeyerek kapatılmıştır ve öğrenciler Gazi Eğitim Enstitüsü’ne

aktarılmıştır.

1947 yılında açılan İstanbul Eğitim Enstitüsü beden eğitimi öğretmeni yetiştirme amacıyla eğitim öğretime başlamış; erkek beden eğitimi öğretmeni yetiştiren bir kurum olarak düşünüldüğü için, ilk yıl erkek öğrencilerle öğretime başlanmıştır (MEB, 1968:22).

1948 yılında açılan Yüksek Beden Eğitimi Enstitüsü beden eğitimi öğretmeni yetiştirme amacıyla eğitim öğretime başlamış çok kısa süre sonra öğretimini sürdürümemekle kapatılmıştır ve öğrenciler Gazi Eğitim Enstitüsü'ne aktarılmıştır.

1974-75 öğretim yılında açılan İzmir Bornova Yüksek Öğretmen Okulu İzmir Buca Eğitim Fakültesi'ne nakledilmiştir.

Diyarbakır Eğitim Enstitüsü Beden Eğitimi Bölümü 1978 yılında açılıp 1980'de öğrenci alınımı durdurarak mevcut öğrencilerinin bir kısmını mezun ettikten sonra kalan öğrencilerini ve öğretim elemanlarını 1981'de Buca'ya nakletmiştir.

Talim Terbiye Kurulu'nun 08.02.1979 tarih ve 20 sayılı kararıyla dal öğretmeni yetiştiren üç yıllık Eğitim Enstitülerinin 1978–1979 öğretim yılında öğretim süresi dört yıla çıkarılmış, adı da “Yüksek Öğretmen Okulu” olmuştur. Yeni sistemde sınıf geçme yerine ders geçme ve kredi düzeni uygulamaya konulmuştur.

Bünyelerinde beden eğitimi bölümü bulunan Yüksek Öğretmen Okulları şunlardır:

Gazi Yüksek Öğretmen Okulu, Ankara

Atatürk Yüksek Öğretmen Okulu, İstanbul

Buca Yüksek Öğretmen Okulu, İzmir

Yüksek Öğretmen Okulu, Diyarbakır (Özkan, 1999).

1.4.2.3. Gençlik ve Spor Akademileri (1975–1982)

Gençlik ve Spor Akademilerinin amacı; “Öğrencilerini, bilim anlayışı kuvvetli, milli tarih şuuruna sahip, vatana, örf ve adetlerine bağlı, milliyetçi ve sağlam düşünceli, bilgili ve tecrübe sahibi, dil, din, ırk, sınıf ve mezhep ayrılıklarına meydan vermeyen, insan hak ve hürriyetlerine saygılı, devletin milleti ve cumhuriyeti ile

bölünmez bütünlüğe inanan, kanun, tüzük, yönetmelik ve tüm kurallara bağlı, sağlam karakterli vatandaşlar olarak kalkınma planlarına uygun gençlik, beden eğitimi ve spor hizmetleri için 3530 sayılı Beden Terbiyesi Kanunu'nun öngördüğü monitör, antrenör, gençlik lideri, yönetici, uzman yetiştirmek, hizmet içi eğitim programları düzenlemek ve uygulamak; gençlik sorunları ile beden eğitimi ve sporun tüm alanlarında, spor sağlığı konularında akademilere ihtiyaç duyulan yada ilgili devlet kuruluşlarıyla işbirliği, anlayış içinde istenecek bilimsel inceleme ve araştırmalarla planlama çalışmaları yapmak ve yayınlarda bulunmaktır” şeklinde belirtilmiştir (Resmî Gazete No: 17231, 1981).

Gençlik ve Spor Akademileri, 1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanununa göre, 1974–1975 öğretim yılında Ankara’da 19 Mayıs Gençlik ve Spor Akademisi, 1975–1976 öğretim yılında da İstanbul’da Anadoluhisarı Gençlik ve Spor Akademisi ve Manisa’da Manisa Gençlik ve Spor Akademileri adıyla açılır (Bilge, 1988: 103).

Spor akademilerinde eğitim ve öğretim lisans düzeyinde olup, öğretim süresi dört yıldır. Dersler kredi sistemine göre düzenlenmiş ve uygulama yarıyıl esasına göre yapılmıştır.

8 yarıyıl 138 kredilik eğitim ve öğretim yapılmış ve bu eğitim esnasında Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Bölümlerinde 50, Beden Eğitimi ve Spor Yönetimi bölümünde ise toplam 56 değişik ders gösterilmiştir. Öğrencilerin lisans eğitimini tamamlayabilmeleri için, genel derslerle birlikte lisans tezlerini bitirmeleri ve staj uygulamalarını başarı ile tamamlamaları gerekmiştir (Özkan, 1999).

Akademilerde dört yarıyıl boyunca zorunlu dersler verilmekte, öğrenciler beşinci yarıyıldan itibaren Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Bölümü ve Beden Eğitimi ve Spor Yönetimi Bölümleri arasında ilgi ve yeteneklerine göre bir tercih yapmışlardır (programlar arası yatay geçiş mümkün olmuştur). Seçilen bölüm derslerinin ardından dört yarıyıl öğrenim görmüş ve diploma almaya hak kazanmışlardır.

Gençlik ve Spor Akademilerine, üniversite sınavına girmiş olan lise ve dengi okul mezunu olan öğrenciler arasında özel yetenek sınavı ile öğrenci alınmış, sınavla ilgili koşullar, akademiler arası kurul tarafından tespit edilmiştir (Özkan, 1999).

Spor adamı yetiştirme amacıyla kurulan spor akademisinden mezun olan kişilere

pedagojik formasyon kurslarına katılmalarının ardından öğretmenlik hakkı verilmiştir.

1.4.2.4. Fakültelere Bağlı Beden Eğitimi ve Spor Bölümleri

Yüksek öğretim kurumları teşkilat hakkındaki 41 sayılı kanun hükmünde kararname, 30 Mart 1983’de 2809 sayılı kanunla aynen kabul edilmiştir.

Bu kanuna göre üniversiteler bünyesi içinde yer alan beden eğitimi spor bölümleri şöyle sıralanmaktadır.

ODTÜ bünyesindeki Beden Eğitimi Spor ve Rekreasyon Bölümü kaldırılarak

ODTÜ Eğitim Fakültesine bağlı “Beden Eğitimi ve Spor Bölümü” oluşturulur.

Ankara 19 Mayıs Gençlik ve Spor Akademisi, Gazi Yüksek Öğretmen Okulu Beden Eğitimi Bölümü yerine Ankara’da “Gazi Üniversitesi” adı altında yeni bir üniversite kurulmuş; Gazi Eğitim Fakültesi bünyesinde “Beden Eğitimi ve Spor Bölümü” oluşturulmuş ve diğer okulların öğrencileri bu bölüme devredilmiştir (Spor Akademisi ve Beden Eğitimi Bölümü).

Anadolu Hisarı Gençlik ve Spor Akademisi ve Atatürk Yüksek Öğretmen Okulu Beden Eğitimi Bölümü yerine İstanbul’da Marmara Üniversitesi adında yeni bir üniversite kurulmuş; Atatürk Eğitim Fakültesi içinde “Beden Eğitimi ve Spor Bölümü” oluşturulmuş ve okulların öğrencileri bu bölüme devredilmiştir.

Manisa Gençlik ve Spor Akademisi, Buca Yüksek Öğretmen Okulu Beden Eğitimi Bölümü ve Ege Üniversitesi’ne bağlı olan beden eğitimi spor yüksekokulu yerine İzmir’de “Dokuz Eylül Üniversitesi” adında yeni bir Üniversite kurulmuş; Buca Eğitim Fakültesi bünyesinde “Beden Eğitimi ve Spor Bölümü” oluşturulmuş ve diğer okulların öğrencileri bu bölüme devredilmiştir (Resmi Gazete, 1981:4).

Türkiye’de belirtilen beden eğitimi bölümlerinden sonra açılan dört tane beden eğitimi ve spor bölümü daha vardır. Bu üniversiteler ve açıldığı iller şunlardır:

- Bursa Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Beden Eğitimi ve Spor Bölümü (1985–1986)
- Konya Selçuk Üniversitesi Eğitim Fakültesi Beden Eğitimi ve Spor Bölümü (1987–

1988)

- Adana Çukurova Üniversitesi Eğitim Fakültesi Beden Eğitimi ve Spor Bölümü (1987–1988)

- Ondokuz Mayıs Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bölümü (1988–1989) (zkan, 1999).

2009 Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Sistemi Yükseköğretim Programları ve Kontenjanları Kılavuzuna göre eğitim fakültelerine bağlı beden eğitimi ve spor ğretmenliği eğitimi veren yükseköğretim kurumları;

Amasya Üniversitesi Eğitim Fakültesi

Ağrı Dağı Üniversitesi Eğitim Fakültesi

Buca Eğitim Fakültesi (Dokuz Eylül niversitesine bağlı)

anakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Eğitim Fakültesi

Erzincan Üniversitesi Eğitim Fakültesi

Fatih Eğitim Fakültesi (Karadeniz Teknik niversitesine bağlı)

İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi

Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi (Atatürk niversitesine bağlı)

Kırıkkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi

Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi

Sakarya Üniversitesi Eğitim Fakültesi

Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi

Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi

2009 Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Sistemi Yükseköğretim Programları ve

Kontenjanları Kılavuzuna göre Fen-Edebiyat fakültelerine bağlı beden eğitimi ve spor ğretmenliği eğitimi veren yükseköğretim kurumu ise yalnızca Harran

Üniversitesi Fen- Edebiyat Fakültesi'dir.

Beden eğitimi ve spor bölümlerinin amacı: Yükseköğretim Kanununun 4. maddesinde belirtilen amaçlar ile ilgili kanunun 5. maddesindeki temel ilkelere bağlı olarak genel eğitim kurumlarına (ilk, orta ve yükseköğretime) beden eğitimi ve spor öğretmeni ile resmi ve özel kuruluşlara antrenör yetiştirmektir (Özkan, 1999).

Beden eğitimi ve spor bölümlerinde eğitim-öğretim genelde yarı yıllık ders sistemi esasına göre düzenlenmiştir. Bir eğitim-öğretim yılı güz ve bahar dönemi olarak iki yarıyıldan oluşur. Her yarıyıldan 14 hafta öğretim yapılır. Bölümün öğretim süresi 4 yıldır ve bu süre içerisinde zorunlu derslerle birlikte seçmeli dersler de verilir ve eğitimini başarı ile bitirenler "Lisans Diploması" almaya hak kazanır.

2.4.2.5. Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu

Türkiye'de yüksek öğretim faaliyetleri 6 Kasım 1981'de çıkarılan 2547 sayılı (Y.Ö.K) Yükseköğretim Kanunu gereğince hazırlanan 20 Temmuz 1982 tarih ve 41 sayılı Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Hakkındaki Kanun Hükmündeki Kararname ile Üniversitelerin çatısı altında toplanmıştır (Yükseköğretim Kanunu, 11 Kasım 1981 ve 20 Temmuz 1982 tarihli resmi gazeteler) (Özkan, 1999).

Beden eğitimi ve spor yüksekokulları esas olarak; Beden Eğitimi Öğretmenliği, Antrenörlük Eğitimi, Rekreasyon ve Spor Yöneticiliği Bölümlerinden oluşmaktadır.

2009 yılı itibariyle Türkiye'de bulunan ve ÖSS sonucu ile ön kayıt kabul eden Üniversitelerimiz ile sahip oldukları bölümler aşağıda belirtilmiştir (2009 ÖSS kılavuzu).

-Abant İzzet Baysal Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu

Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği

Antrenörlük Eğitimi

Spor Yöneticiliği

-Adnan Menderes Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu

Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği

Antrenörlük Eğitimi

-Afyon Kocatepe Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu

Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği

Antrenörlük Eğitimi

Rekreasyon

-Ahi Evran Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu

Antrenörlük Eğitimi

Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği

-Akdeniz Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu

Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği

Antrenörlük Eğitimi

Spor Yöneticiliği.

-Aksaray üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu

Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği

Antrenörlük Eğitimi

-Anadolu Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu

Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği

Antrenörlük Eğitimi

-Ankara Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu

Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği

Antrenörlük Eğitimi

Spor Yöneticiliği

-Atatürk Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu

- Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği
- Antrenörlük Eğitimi
- Spor Yöneticiliği
- Balıkesir üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu
- Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği
- Antrenörlük Eğitimi
- Spor Yöneticiliği
- Celal Bayar Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu
- Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği. Antrenörlük Eğitim
- Spor Yöneticiliği
- Çanakkale 18 Mart Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu
- Beden Eğitimi Ve Spor Öğretmenliği
- Antrenörlük Eğitimi
- Spor Yöneticiliği
- Cumhuriyet Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu
- Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği
- Antrenörlük Eğitimi.
- Spor Yöneticiliği.
- Çukurova Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu
- Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği
- Antrenörlük Eğitimi
- Spor Yöneticiliği
- Dicle Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu

- Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği
- Antrenörlük Eğitimi
- Spor Yöneticiliği
- Erciyes Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu
- Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği
- Spor Yöneticiliği
- Antrenörlük Eğitimi
- Rekreasyon
- Fırat Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu
- Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği
- Spor Yöneticiliği
- Antrenörlük Eğitimi
- Gazi Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu
- Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği
- Antrenörlük Eğitimi
- Spor Yöneticiliği
- Gaziantep Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu
- Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği
- Antrenörlük Eğitimi
- Gazi Osman Paşa Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu
- Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği
- Antrenörlük Eğitimi
- İstanbul Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu

- Antrenörlük Eğitimi
- Kafkas Üniversitesi Sarıkamış Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu
- Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği
- Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu
- Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği
- Kastamonu Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu
- Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği
- Kırıkkale Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu
- Antrenörlük Eğitimi
- Spor Yöneticiliği
- Kocaeli Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu
- Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği
- Antrenörlük Eğitimi
- Spor Yöneticiliği Rekreasyon
- Karamürsel Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu
- Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği
- Marmara Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu
- Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği
- Antrenörlük Eğitimi
- Spor Yöneticiliği
- Muğla Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu
- Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği
- Rekreasyon Antrenörlük Eğitimi Spor Yöneticiliği

- Mustafa Kemal Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu
Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği
- Niğde Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu
Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği
Antrenörlük eğitimi
- Niğde Üniversitesi Aksaray Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu
Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği
- Ondokuz Mayıs Üniversitesi Yaşar Doğu Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu
Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği
Antrenörlük eğitimi
- Pamukkale Üniversitesi Spor Bilimleri Teknolojisi Yüksekokulu
Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği
Antrenörlük eğitimi
Rekreasyon
- Sakarya Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu
Rekreasyon
Spor Yöneticiliği
- Selçuk Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu
Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği
Spor Yöneticiliği
Antrenörlük Eğitimi
- Süleyman Demirel Üniversitesi Isparta Sağlık Yüksekokulu
Spor Bilimleri

-Trakya Üniversitesi Kırkpınar Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu

Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği

Antrenörlük Eğitimi

-Girne Amerikan Üniversitesi Spor Yüksekokulu

Rekreasyon Yönetimi

Spor Yönetimi

-Yakındoğu Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu

Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği

Antrenörlük Eğitimi

Spor Yöneticiliği

Yukarıda adı geçen bölüm ve yüksekokullar ÖSYM tarafından belirlenmiş olup özel yetenek sınavları ile öğrenci almaktadır.

Antrenörlük eğitimi bölümü mezunlarına Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü Antrenör Eğitim Yönetmeliğinin 20. maddesine göre: III. Kademe (Kıdemli Antrenör) antrenör belgesi verilir (Kale, 2003:152).

Spor yöneticiliği bölümü mezunları; spor yöneticisi unvanı ile birlikte istedikleri takdirde seçtikleri bir branşta Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü Spor Eğitimi Dairesi Başkanlığınca birinci kademe (yardımcı antrenör) antrenör belgesi almaya hak kazanırlar.

Spor Bilimleri ve Teknolojisi Yüksekokulları

Türkiye’de üniversitelere bağlı Spor Bilimleri ve Teknolojisi Yüksekokulu sayısı ikidir. Bunlardan biri Ankara’da Hacettepe Üniversitesi Spor Bilimleri ve Teknolojisi Yüksekokulu diğeri de Denizli’de bulunan Pamukkale Üniversitesi Spor Bilimleri ve Teknolojisi Yüksekokulu’dur.

Hacettepe Üniversitesi Spor Bilimleri ve Teknolojisi Yüksekokulunda, beden eğitimi ve spor öğretmenliği, rekreasyon ile spor bilimleri bölümleri bulunmaktadır.

Pamukkale Üniversitesi Spor Bilimleri ve Teknolojisi Yüksekokulu'nda ise beden eğitimi ve spor öğretmenliği, antrenörlük eğitimi ve rekreasyon bölümleri vardır.

Bunların dışında Başkent Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesine ve Süleyman Demirel Üniversitesi Isparta Sağlık Yüksekokuluna bağlı Spor Bilimleri bölümü bulunmaktadır. Başkent Üniversitesi Spor Bilimleri Bölümü temel olarak turizmde rekreasyon, rekreatif spor yöneticiliği, spor animatörlüğü, sağlık bilgileri ile yoğunlaştırılmış spor bilimleri, fitness uzmanlığı, liderliği ve ikincil olarak ise antrenörlüğe yönelik lisans eğitimi vermektedir. Spor Bilimleri Bölümünü bitiren mezunlar beden eğitimi ve spor öğretmeni olmayı istedikleri takdirde Başkent Üniversitesi Eğitim Enstitüsü'nde açılan beden eğitimi ve spor öğretmenliği tezsiz yüksek lisans eğitimini başarı ile tamamlamaları gereklidir. Turistik işletmeler, tatil köyleri, oteller-termal üniteler, seyahat acenteleri, belediyeler, sosyal tesisler, spor kulüpleri, kamu kuruluşları, özel idareler diğer iş imkânlarının birkaçıdır (www.baskent.edu.tr).

Isparta Süleyman Demirel Üniversitesi Sağlık Yüksekokuluna bağlı Spor Bilimleri Bölümünün genel amacı; öğrencilerin spor bilimlerine dayalı profesyonel ve amatör anlayışa yönelik sporcuların yetiştirilmesinin yanı sıra rekreasyon programlarını uygulayabilecek biçimde genel kültür, alan bilgisi, yöneticilik ve eğiticilik açısından toplumun, alanın ve bireyin ihtiyaçlarını karşılayabilecek nitelikte üstün mesleki ve ahlaki standartlara sahip, Atatürk ilkelerine gönülden bağlı araştırmacı, sorumluluk sahibi, ulusal ve uluslararası alanda bilimsel ve sportif başarıları gerçekleştirecek, toplumun psiko-sosyal yapısına katkıda bulunacak lider spor bilimciler yetiştirmek olarak belirtilmiştir (w3.sdu.edu.tr).

1.5. Beden Eğitimi Öğretmeninin Görevleri ve Nitelikleri

1.5.1. Beden Eğitimi Öğretmeninin Görevleri

Beden Eğitimi Öğretmeninin görevlerini şu şekilde sıralayabiliriz:

Beden eğitimi dersiyle ilgili hususlar (ders uygulamaları)

Spor kolu çalışmaları (okul içi ve dışı)

İzcilik faaliyetleri (okul içi ve dışı)

Halk oyunu faaliyetleri (okul içi ve dışı) Okul dışı faaliyetlerle ilgili diğer hususlar

Beden eğitimi dersinde ders alanı olarak kullanılan yerlerin bakımı

Anma, tören ve gösterilerdeki sorumlulukları (MEB, 2000:163).

1.5.2. Beden Eğitimi Öğretmeninin Nitelikleri

İbn 'i Sina' ya göre eğitimci; başta inançlı olmalıdır, bu insan varoluşunun temel sebebidir. Akıllı, onurlu ve kişilik sahibi olmalıdır, meslektaşlarını ve öğrencilerini sevmelidir, dindar olmalı, ahlaki davranışlar kazandırmada basiretli davranmalıdır, çocuk yetiştirme uzmanı değildir, dış görünüşüyle temiz ve tertipli olmalı, davranışlarında görgülü ve saygı uyandıran bir yapıda bulunmalıdır. (Büyükkaragöz, 1998:45).

Öğretmen yeni fikirlere açık olmalı ve bunu da göstermeli ya da hissettirmelidir. Öğrencilerin kendisi ile doğrudan konuşabileceği, ulaşabileceği bir sınıf ortamı oluşturmalıdır. Öğrenci yeni fikir ortaya attığında öğretmen açık fikirli, kabule hazır ve titiz olmalıdır (Sungur, 1997). Öğretmenlerin katı eğitim kuralları dışına çıkarak, çocuklara belli sınırlar içerisinde özgürlük tanıyarak ve uyarıcıları düzenleyerek onların yaratıcı güçlerini ortaya koymalarına ve istedikleri denemelerden geçmelerine fırsat verilirse, daha yaratıcı ve mutlu çocuklar yetiştirmemiz mümkün olacaktır (Kamaraj, 1998).

Ausubel ve Robinson (1969), iyi bir öğretmenin niteliklerini; “Zihinsel kapasitesi yüksek, alan bilgisi güçlü, akademik olarak hazırlıklı, gelişim ve öğretim bilgisi yeterli, istenilen kişisel özelliklere sahip olma” şeklinde belirtmişlerdir (Güçlü, 1996).

Öğretmenlerin sahip olmaları gerekli görülen yeterlilikler ve özellikler, tüm dünyada olduğu gibi Türkiye’de de sürekli tartışılmaktadır. Öğretmen yetiştiren kurumların programlarında yer alan dersler ve bu derslerin içeriği, öğretmenlere kazandırılması öngörülen yeterliliklere göre düzenlenmektedir (Şişman, 1999).

“1739 Sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu” nun 43.maddesinde öğretmenlik özel bir uzmanlık mesleği olarak tanımlanmıştır. Bu konuda, “öğretmenlik mesleğine hazırlık, genel kültür, özel alan eğitimi ve pedagojik formasyon ile sağlanır” denilerek

öğretmenlerin kazanması gereken temel niteliklere değilmiştir.

Amerika'da Witty tarafından 12000 öğrenci üzerinde yapılan bir araştırmanın sonuçlarına göre öğrenciye en çok yardım eden öğretmenin nitelikleri şu şekilde sıralanmıştır:

İşbirliği yapabilen ve demokratik tutuma sahip

Her kişiye karşı iyi düşünceli

Sabırlı İlgileri çeşitli

Genel görüşü ve karakteri hoş

Hak sahibi ve tarafsız

Mizah duygusu olan

İyi huylu, davranışı değişmeyen

Öğrencilerin sorunları ile ilgilenen

Değişen koşullara uyabilen

İyi yönleri görebilen ve övmekten çekinmeyen

Belirli bir konuyu başarı ile öğretebilen (Binbaşıoğlu, 1983:242)

Pehlivan'ın (1998) nitelikli bir beden eğitimi ve spor öğretmeninde bulunması gereken özelliklere yönelik yaptığı çalışmada, beden eğitimi ve spor öğretmeni "Kişilikli, anlayışlı, iyi huylu, hoşgörölü, sevecen ve saygılı olmalı, kültürlü ve bilgili olmalı, etkili iletişim kurabilmeli ve sosyal olmalı, öğretme becerisi ve sosyal yeteneği iyi olmalı, planlı ve programlı olmalı, sportmen olmalı, tarafsız ve adil olmalı, disiplinli olmalı, öğrencilerle birebir olarak ilgilenmeli, dersini vesporu sevdirmeli, öğrenciyi yönlendirmeli ve teşvik etmeli, rehberlik yapmalı, centilmen kişilikli, davranışları örnek ve arkadaşça olmalı, mesleğini sevmeli, yardımsever, giyim ve kuşamı düzgün olmalıdır" sonucuna varmıştır.

1.6. Antrenör, Antrenörlük Eğitimi

Dünya'da beden eğitimi ve spor bilimlerindeki ilerlemeler hızla devam ederken,

Ülkemizde de spora verilen önem son yıllarda daha da belirginleşmiştir. Beden eğitimi ve spor alanında yetişmiş nitelikli insan gücünü karşılamak amacıyla Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulları bünyesinde Antrenörlük Eğitimi bölümleri açılmıştır. Bu bölümlerde beden eğitimi ve spor alanında verimli sistemlerin tasarlanması, nitelikli eleman yetiştirilmesi, gelişen spor teknolojisi olanaklarının tanıtılması, ülke genelinde beden eğitimi ve sporun gelişmesi amaçlanmaktadır. Böylece uygulanan eğitim programlarına katılan öğrencinin; insan organizmasının yapısını, işleyişini ve davranışlarını bilen, Türk spor örgütünü tanıyan ve karşılaştırmalı değerlendirmeler yapabilen, antrenörlük niteliklerine sahip bir eğitimci olması amaçlanmaktadır.

Gerekli bilgiyi bilim ışığında sporcunun başarısı için kullanabilen, daha sonraları bu bilgileri spor becerileri ve strateji ile birleştiren ve farklı mizaçlarda uygulayabilen kişi (Güler, 1998;15).

İlgili spor dalında eğitim gördüğü kademedeki programları başarı ile tamamlayarak bulunduğu kademe için Genel Müdürlükten belge alan, sporcuları veya spor takımlarını ulusal ve uluslararası kural ve tekniklere uygun olarak yetiştirmek, yarışmalara hazırlanmalarını ve yarışmalarını, gelişmelerini takip etmek görev ve yetkisini haiz olan kişi (w3.gsgm.gov.tr).

Antrenörlük eğitimi Türkiye’de 1990’ lı yıllara Beden eğitimi ve spor eğitimi veren üniversitelerde müfredat içerisinde alınan seçmeli derslere göre ve G.S.G.M bünyesinde açılmış olan Sertifika Kursları neticesinde verilmekteydi. 1990’ lı yılların ortalarından itibaren Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulları bünyesinde Y..K’ nun yasalar çerçevesindeki izniyle Antrenörlük Eğitimi bölümleri açılmaya başlanmış ve eğitim-öğretime bu kurumlar bünyesinde devam etmektedirler (zsoy, 2007:5).

Antrenörlük Eğitimi Bölümü kapsamında; ağırlıklı olarak antrenman (hareket) eğitimi ve genel kültür alanlarında eğitim ğretim verilmekte, kamu ve özel spor örgütlerinin çeşitli branşlarına antrenör yetiştirilmektedir.

Beden eğitimi ve spor yüksekokulları bünyesinde ki Antrenör Eğitimi bölümleri Türkiye’de 28 K.K.T.C’de 1 tane olmak üzere toplamda 29 niversite de eğitim-öğretime devam etmektedir. Antrenörlük Eğitimi bölümleri; “Abant İzzet Baysal, Adnan Menderes, Akdeniz, Aksaray, Anadolu, Ankara, Atatürk, Balıkesir, Celal

Bayar, Cumhuriyet, Çukurova, Dicle, Dumlupınar, Ege, Erciyes, Gazi, Gaziosmanpaşa, İstanbul, Kırıkkale, Kocaeli, Marmara, Muğla, Niğde, Ondokuz Mayıs, Selçuk ve Trakya Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu” ve “Pamukkale Üniversitesi Spor Bilimleri ve Teknolojisi Yüksekokulu” bünyesinde faaliyetlerini sürdürmektedir.

Bunlardan; Abant İzzet Baysal, Adnan Menderes, Dicle, Ege, Erciyes, Gazi, Kocaeli, Marmara, Muğla, Ondokuz Mayıs ve Selçuk Üniversitelerinde II. Öğretim mevcuttur.

BÖLÜM 2. TÜRKİYE VE AVUSTURYA EĞİTİM SİSTEMLERİ

2.1. Türk Eğitim Sistemi

2.1.1. Türkiye ile İlgili Genel Bilgi

Kabaca bir dikdörtgeni andırır ve genişliği 1.660 kilometredir. Göller dahil kapladığı alan 814.578 km²'dir. Yunanistan, Bulgaristan, Gürcistan, Ermenistan, Azerbaycan, Irak, İran ve Suriye ile komşudur. Birleşmiş Milletler, NATO, Avrupa Konseyi ve İslam Konferansı Örgütü Türkiye'nin üyesi olduğu uluslararası örgütlerdendir. 3 Ekim 2005 tarihinden itibaren Avrupa Birliği'ne tam üyelik için müzakerelere başlanmıştır.

Geleneksel bir Türk sporu olan güreşin en önemli karşılaşması Kırkpınar Yağlı Güreşleri'dir. Türkiye'de en çok sevilen sporlardan biri de futboldur. Türkiye'de lisanslı sporcu sayısı Aralık 2009 verilerine göre 544.572 spor kulübü sayısı ise 9.979'dır (genel toplam) (www.gsgm.gov.tr).

2.1.2. Türkiye'de Okul Öncesi Eğitim

İlköğretim çağına gelmemiş 3–5 yaşındaki çocuklar için zorunlu olmayan bir eğitimidir. Anaokulları, ana sınıfları ve uygulama sınıflarında verilir. 36–60 aylık çocukların eğitimi amacıyla açılan okula anaokulu/uygulama sınıfı, 60–72 ay çocukların eğitimi amacıyla açılan sınıflara anasınıfı denir. Amacı; çocukların bedensel, zihinsel, duygusal gelişimlerini ve iyi alışkanlıklar kazanmalarını, ilköğretime hazırlanmalarını, Türkçeyi doğru ve güzel konuşabilmelerini sağlamaktır.

2.1.3. İlköğretim

2.1.3.1. Genel Amaçlar

İlköğretim, 6–14 yaşlarındaki çocukların eğitim ve öğretimini kapsar. İlköğretim, kız ve erkek bütün yurttaşlar için zorunludur ve devlet okullarında parasızdır (Demirel, 2000:79).

Türk Milli Eğitimi'nin genel ve özel amaçları, temel ilkeleri ve her bir eğitim kademesinin amaç ve görevleri Milli Eğitim Temel Kanunu'yla belirlenmiştir. Bu genel amaç ve ilkelere bağlı olarak; ilköğretimin amaç ve görevleri şunlardır

(Madde:23):

Her Türk çocuğuna iyi bir vatandaş olmak için gerekli temel bilgi, beceri, davranış ve alışkanlıkları kazandırmak; onu millî ahlak anlayışına uygun olarak yetiştirmek,

Her Türk çocuğunu; ilgi, istidat ve kabiliyetleri yönünden yetiştirerek hayata ve üst öğrenime hazırlamaktır.

2.1.3.2.Müfredat

2005–2006 öğretim yılından itibaren uygulamaya konulan yeni ilköğretim programının öngördüğü ortak beceriler şunlardır: Türkçeyi doğru, etkili ve güzel kullanma becerisi, eleştirel düşünme becerisi, yaratıcı düşünme becerisi, iletişim becerisi, problem çözme becerisi, araştırma-sorgulama becerisi, bilgi teknolojilerini kullanma becerisi, girişimcilik becerisi yeni ilköğretim programı ile öğrencilere kazandırılacak temel beceriler olarak belirlenmiştir (MEB, 2005).

2005–2006 yılı haftalık (toplam ders saati 30'dur) ders çizelgesinde zorunlu derslerden1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. sınıflarda Beden Eğitimi dersi 2 saattir. Bunun yanı sıra seçmeli olarak 1, 2 ve 3. sınıflarda 1'er saat ve 4, 5, 6, 7 ve 8. sınıflarda ise 2'şer saat "Spor Etkinlikleri" dersi verilmektedir.

Tablo 1. Türkiye'de Okul Türlerine Göre İlköğretimde Öğrenci Öğretmen ve Okul Sayıları (2008-2009)

Okul Türü				Öğretmen sayısı	Eğitim Veren Okul Sayısı
	Erkek	Kız	Toplam		
Genel ilköğretim Okulları	5.553.871	5.156.049	10.709.920	453.318	34.261
Özel ilköğretim Okulları	130.139	109.849	239.988	24.889	907
Açık ilköğretim Okulları	187.351	159.124	346.475	-	1
Toplam ilköğretim Okulu Sayısı	5.871.361	5.425.016	11.296.377	478.207	35.169

Kaynak: www.eurydice.org

Tablo 1’ de görüldüğü gibi genel ilköğretim okullarında 453.318 öğretmen toplam 10.709.920 öğrenciye eğitim verirken; özel okullarda 24.889 öğretmen 239.988 öğrenciye eğitim vermektedir.

2.1.4.İkinci Derece Eğitim Veren Kurumlar

2.1.4.1. Genel Amaçlar

Ortaöğretim okullarının genel amaçları 1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu’nun 28. maddesinde belirlenmiştir:

Ortaöğretimin amaç ve görevlerinin, Millî Eğitimin genel amaçlarına ve temel ilkelerine uygun olarak;

1. Bütün öğrencilere ortaöğretim seviyesinde asgari ortak bir genel kültür vermek suretiyle onlara kişi ve toplum sorunlarını tanıtmak, çözüm yolları aramak ve yurdun iktisadi sosyal ve kültürel kalkınmasına katkıda bulunmak bilincini ve gücünü kazandırmak,
2. Öğrencileri, çeşitli program ve okullarla ilgi, istidat ve kabiliyetleri ölçüsünde ve doğrultusunda yüksek öğretime veya hem mesleğe hem de yüksek öğretime veya hayata ve iş alanlarına hazırlamaktır.

2.1.4.2. Müfredat

Öğretim programları, öğrencilerin ilgi, istek ve yeteneklerine göre bireysel farklılıklarına ve yönelecekleri alan/dalın özelliklerine uygun olarak ortak dersler, alan/dal dersleri ile seçmeli derslerden oluşmaktadır.

2.1.4.3. Okul Türleri

2005–2006 öğretim yılından geçerli olan yeni düzenlemeyle (TTK Başkanlığı’nın 07.06.2005 tarih ve 184 sayılı kararı); ortaöğretim okulları en az dört yıl süreli (9–12. sınıflar ve 14–16 yaş grubu 2008–2009 yılından itibaren 14–17 yaş olacaktır) okullara dönüşmüşlerdir.

Hem genel hem de mesleki ve teknik eğitimde "Anadolu Liseleri, Anadolu Meslek Liseleri vb" olarak adlandırılan ve giriş sınavı ile öğrenci alan yabancı dilin ağırlıklı olduğu okullar bulunmaktadır.

Genel Ortaöğretim Okulları

Genel ortaöğretim okulları; Genel Liseler, Anadolu Liseleri, Fen Liseleri, Sosyal Bilimler Liseleri, Anadolu Öğretmen Liseleri, Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri ve Spor Liseleridir.

Tablo 2. Türkiye’de Genel Ortaöğretim Okullarının Özellikleri

Okul türü	Hazırlık Sınıfı	Süresi
Genel Lise	-	4
Anadolu Lisesi	-	4
Fen Lisesi	-	4
Sosyal Bilimler Lisesi	1	4
Anadolu Öğretmen Lisesi	-	4
Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi	-	4
Spor Lisesi	-	4

Kaynak:www.eurydice.org

Uygulanan programın türüne göre birinci sınıftan sonraki dersler bu alanlardan birinde ağırlık kazanmaktadır. Birinci yılda bütün öğrenciler aynı ortak zorunlu dersleri almaktadırlar. Öğrenciler ilgi ve başarı durumlarına göre ikinci yıldan itibaren farklı alanlara yönlendirilmektedir. Alanlar ile yükseköğretim programları ilişkilendirilmiş durumdadır.

Spor liselerinde 9. sınıftaki dersler genel liselerle benzer biçimde genel eğitimle ilgili ortak ve seçmeli derslerden oluşmaktadır. Diğer sınıflara genel eğitimle ilgili derslerin yanında spor ve beden eğitimi alanındaki dersler ağırlıklı olarak okutulmaktadır (Spor Liseleri Yönetmeliği) (<http://ogm.meb.gov.tr>).

Mesleki ve Teknik Ortaöğretim Okulları

Mesleki ve teknik öğretim okulları, öğrencileri genel ortaöğretimin amaçları ile birlikte onları iş ve meslek alanlarına işgücü olarak yetiştiren ve yükseköğretime hazırlayan ortaöğretim okullarıdır.

Teknik Liseler

Anadolu Teknik Liseleri

Meslek Liseleri

Anadolu Meslek Liseleri

Endüstri Meslek Liseleri

Sağlık Meslek Liseleri

Ticaret Meslek Liseleri

Anadolu Ticaret Meslek Liseleri

Anadolu Otelcilik ve Turizm Meslek Liseleri

İmam Hatip Liseleri

Anadolu İmam Hatip Liseleri

Diğer Liseler olarak gruplandırmak mümkündür.

Okul türlerine göre erkek-kız öğrenci sayıları, öğretmen sayıları ve okul sayılarını incelemek mümkündür.

Tablo 3. Türkiye’de Okul Türlerine Göre Ortaöğretimde Öğrenci Öğretmen ve Okul Sayıları (2008-2009)

Okul Türleri	Öğrenci Sayıları			Öğretmen	Okul Sayıları
	Erkek	Kız	Toplam		
Devlet Liseleri	2.076.941	1.757.223	3.837.164	196.713	8675
Genel	878.397	860.864	1.769.261	88.616	3.076
Mesleki Ve Teknik	694.549	416.737	1.111.286	82.356	4.007
Özel Liseler	61.472	50.803	112.275	15.025	810
Genel	41.486	34.207	75.693	14.140	628
Mesleki Ve Teknik	602	375	977	380	22
Diğer Bakanlıklara Bağlı Meslek Liseleri	3.357	984	4.341	735	35
Açık Lise	37.131	33.243	70.374	0	1
Genel Ortaöğretim Toplam	1.186.244	1.085.656	2,271.900	107.789	4053
Mesleki Ve Teknik Ortaöğretim Toplam	732.282	450.355	1.182.637	82.736	4622
Ortaöğretim Toplam	2.076.941	1.757.22	3.837.164	196.713	8675

Kaynak: w3.eurydice.org.

Tablo 3’te görüldüğü gibi; 8675 okulda 196.713 öğretmen görev yapmakta olup; 3.837.164 öğrencinin eğitim-öğretim gördüğü anlaşılmaktadır. Bu öğrencilerden 2.076.941 erkek öğrenci, 1.757.220 ise kız öğrencidir.

2.1.5. Türkiye’de Yükseköğretim

Türkiye’de yükseköğretim; ortaöğretime dayalı, en az iki yıllık yüksek öğrenim veren kurumların tümünü kapsar (Demirel 2000:34).

Türkiye’de Yükseköğrenimin Amaçları Yükseköğretim Kurulunun 2547 sayılı kanununun 4.maddesine göre;

a) Öğrencilerini:

(1) ATATÜRK inkılâplarını ve ilkeleri doğrultusunda ATATÜRK milliyetçiliğine bağlı,

(2) Türk Milletinin milli, ahlaki, insani, manevi ve kültürel değerlerini taşıyan, Türk

olmanın şeref ve mutluluğunu duyan,

(3) Toplum yararını kişisel çıkarının üstünde tutan, ülke ve millet sevgisi ile dolu,

(4) Türkiye Cumhuriyeti Devletine karşı görev ve sorumluluklarını bilen ve bunları davranış haline getiren,

(5) Hür ve bilimsel düşünce gücüne, geniş bir dünya görüşüne sahip, insan haklarına saygılı,

(6) Beden, zihin, ruh, ahlak ve duygu bakımından sağlıklı şekilde gelişmiş,

(7) İlgi ve yetenekleri yönünde yurt kalkınmasına ve ihtiyaçlarına cevap verecek, aynı zamanda kendi geçim ve mutluluğunu sağlayacak bir mesleğin bilgi, beceri, davranış ve genel kültürüne sahip vatandaşlar olarak yetiştirmek,

b) Türk Devletinin ülkesi ve milletiyle bölünmez bir bütün olarak, refah ve mutluluğunu artırmak amacıyla; ekonomik, sosyal ve kültürel kalkınmasına katkıda bulunacak ve hızlandıracak programlar uygulayarak, çağdaş uygarlığın yapıcı, yaratıcı ve seçkin bir ortağı haline gelmesini sağlamak,

c) Yükseköğretim kurumları olarak yüksek düzeyde bilimsel çalışma ve araştırma yapmak, bilgi ve teknoloji üretmek, bilim verilerini yaymak, ulusal alanda gelişme ve kalkınmaya destek olmak, yurt içi ve yurt dışı kurumlarla işbirliği yapmak suretiyle bilim dünyasının seçkin bir üyesi haline gelmek, evrensel ve çağdaş gelişmeye katkıda bulunmaktır.

Yükseköğretim Kurumları;

Üniversiteler

Fakülteler

Enstitüler

Yüksekokullar

Konservatuarlar

Meslek yüksek okulları

Uygulama ve araştırma merkezlerdir (Demirel, 2000:34).

Orta öğretimini tamamlayan öğrencilerin yükseköğretime başlayabilmeleri için Öğrenci Seçme ve Yerleştirme (ÖSYM) tarafından yılda 1 kez yapılan sınavdan (ÖSS) aldıkları puan ile ortaöğretim başarı puanları ve tercihleri göz önünde bulundurularak yerleştirme yapılır.

Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, Beden Eğitimi ve Spor Bölümü, Güzel Sanatlar Fakültesi v.b. yetenek gerektiren bölümlerde okuması için ise her üniversitenin kendi bünyesinde belirlediği bir yetenek sınavı uygulanmakta olup adayın bu sınava girebilmesi için ÖSS sınavından başarılı olmuş olması gerekmektedir.

Türkiye'de öğretmenlik eğitimini bitiren okul öncesi, ilköğretim, sınıf, orta öğretim ve alan öğretmeni adaylarının öğretmenliğe atanabilmeleri için her yıl Haziran-Temmuz aylarında merkezî sistemle yapılan Kamu Personeli Seçme Sınavına girmeleri ve bu sınavdan yeterli puan almaları gereklidir. Atama, Millî Eğitim Bakanlığı tarafından her öğretmenlik alanında gereksinim duyulan öğretmen sayısına göre en yüksek puanı alan adaylardan başlanarak yapılmaktadır. Atanan öğretmenler, bir yıl stajyer öğretmen olarak görev yaparlar. Bu süre içinde adaylar, yerel olarak düzenlenen adaylık eğitimi programına katılırlar, deneyimli öğretmenler arasından seçilen rehber öğretmenin gözetiminde okul içinde eğitim-öğretim etkinliğinde bulunurlar.

Bir yılın sonunda yapılan değerlendirme sonucuna göre asil öğretmenliğe atanırlar (Sağlam, 2005). Ayrıca üniversiteler tarafından belirlenen kriterleri sağladıkları takdirde üniversitede yüksek lisans ve doktora yaparak öğretim elemanı olabilirler ve bunun için gerekli kriterler üniversiteler tarafından belirlenmektedir.

2.2. Avusturya Eğitim Sistemi

2.2.1. Avusturya'nın Sosyal ve Siyasal Yapılanması

Köklü bir tarihe ve kültürel mirasa sahip olan Avusturya, tarih boyunca Avrupa'nın önemli ülkelerinden biri olmuş, dünyada bilim kültür ve sanat adına önemli katkılar yapmış bir ülkedir. Güney Avrupanın ortasında, kuzeyde Çek Cumhuriyeti,

kuzeydoğuda Slovakya, güneyde Slovenya ve İtalya, doğuda Macaristan, batıda Liechtenstein, batıda Almanya ve İsviçre ile çevrilidir. Avusturya 9 eyaletten oluşan Federal bir Cumhuriyettir. Bu eyaletler; Karnten, Nieder Österreich, Salzburg, Steirmark, Tirol, Vorarlberg, Oberösterreich, Burgenland ve Wien'dir. Başkent Wien (Viyana), resmi dil Almancadır.

Avusturya 83.859 km²'lik yüzölçüme ve 2009 sayımına göre 8.336.926 kişilik nüfusa sahip bir ülkedir. w3.statistik.at.

Çeşitli sosyo-ekonomik ölçütlere göre belirlenen insan gelişmişlik endeksin göre dünyada 162 ülke arasında 16. sırada olan Avusturya'da kişi başına düşen yıllık milli gelir 23 bin dolar civarındadır (w3.statistik.at).

Avusturya eyaletlere dayalı federal yönetim yapılanmasına sahiptir. Yönetim yetkisi merkezi federal hükümet ve eyaletler arasında paylaşılmıştır. Bu bakımdan Avusturya, yönetimde merkeziyetçiliği ve yerelleşmeyi belli ölçülerde uygulayan bir ülkedir.

2.2.2. Avusturya Eğitim Sistemi

Avusturya eğitim sisteminin tarihi, İkinci Dünya Savaşından beri geleneksel üst sosyal sınıflara dayalı yönetim anlayışından, tüm toplumsal katmanlara eşit fırsatlar sunan yönetim anlayışına doğru bir evrilme süreci olarak karakterize edilebilir. Özellikle 1962 yılındaki eğitim reformundan önce temel eğitimdeki performanslarının yanı sıra ailelerinin sosyal sınıflarına ve statülerine göre ortaokullara yönlendirilen öğrencilere, bu reformlardan sonra eşitliğe dayalı seçme imkânları sağlanmaya çalışılmıştır (w3.countrystudies.us/austria).

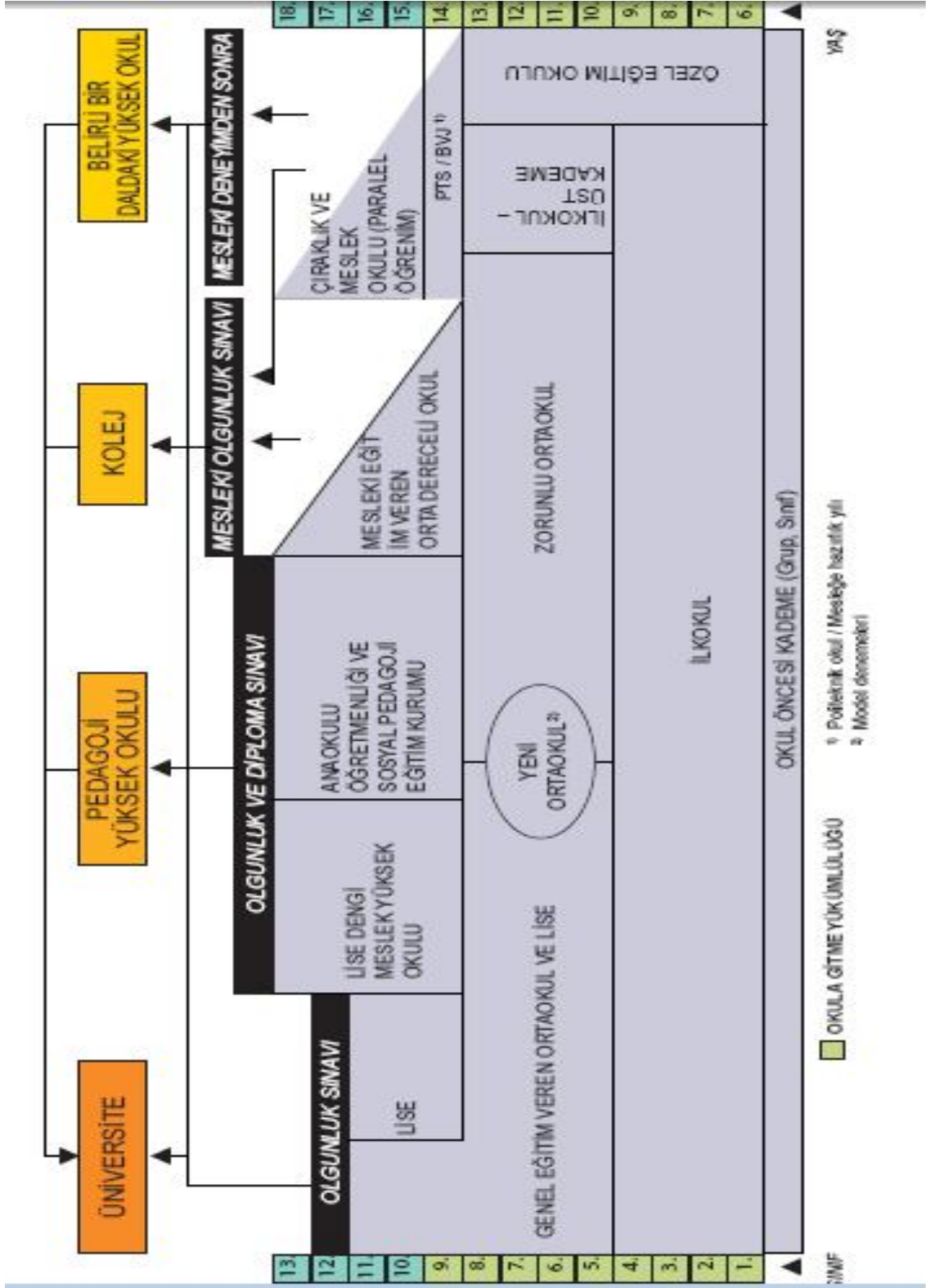
Avusturya'da yönetimde eyaletlerin önemli yetkileri bulunmasına karşın eğitimin yönetimi ve denetiminde merkezi hükümetin etkisi büyüktür. Eyaletlerin yetkileri daha çok akademik (program, yöntem) konularla ilgilidir. Bu yönüyle eğitim yönetiminde yerleşme kısmen uygulanmaktadır. Bu nedenle son yıllarda eğitimde demokratikleşme ve özerklik tartışmaları gittikçe artmaktadır (Buchberger, 1993).

Merkez ve taşra olmak üzere ikili hiyerarşik yapıya sahip olan eğitim kurumları federal, eyalet ve bölge düzeyinde örgütlenmiştir. Federal Eğitim, Bilim ve Kültür Bakanlığı (Bundesministerium für Unterricht, Kunst und Kultur.), eyalet eğitim

kurulları ve il eğitim kurulları; okul öncesi, ilköğretim ve ortaöğretim kurumlarının yönetim ve denetimini ortaklaşa yürütmektedir. Eyalet yönetimleri zorunlu eğitim kapsamındaki devlet okullarının bakım, onarım ve işleyişinden sorumludur.

Avusturya'da okullara özellikle *akademik özerklik* tanınmış ve bağımsız hareket etmeleri sağlanmıştır. Ortaöğretim okullarında, veli öğretmen ve öğrenci temsilcilerinden oluşan *okul toplum komiteleri (school community committees)* mevcuttur. Bu komiteler okuldaki düzenlemeler ve okul etkinliklerinin planlanması konularında alınan kararlarda söz sahibidirler. Buna ilişkin olarak veli danışma günleri, toplumsal sorunları tartışma günleri gibi etkinlikler düzenlenir. Ayrıca bütün ilk, orta ve özel okullarda sınıf öğretmenleri ve velilerden oluşan *sınıf forumları (class forums)* kurulmuştur. Bu forumlar, sınıflarda eğitim öğretimin planlanması, etkinliklerin yürütülmesi ve sorunların giderilmesi konusunda söz sahibidir. Sınıf forumları bir araya gelerek *okul forumlarını (school forums)* oluştururlar. Bu bağlamda öğrenci ve velilerin okullarda eğitim-öğretimin planlanmasında, yürütülmesinde ve okulların yönetiminde önemli oranda söz sahibi oldukları söylenebilir (w3.bmsg.gv.at).

Şekil 1. Avusturya Eğitim Sistemi Şeması

Eğitimin Amaçları

Verilen eğitimin amaçları bakımından Avusturya ile Türkiye eğitimi arasında benzerlikler olduğu gibi farklıklar da bulunmaktadır. Avusturya’da gerek eğitimin genel amaçları ve gerekse her eğitim kademesinin özel amaçları belirlenirken öncelikle dini ve etik değerlere vurgu yapılır. Temel amaç eğitim yoluyla öğrencilerin potansiyel yetenek ve becerilerinin dini, etik ve sosyal değerlerle uyumlu bir şekilde geliştirilmesi, evrensel değerlerin benimsenmesi ve onlara doğruyu, ve iyiyi kazandırabilmektir (w3.nt5.scbbs.com).

Avusturya eğitiminin temel ilkelerinden biri kolaylaştırıcılık ya da yardımcı olma ilkesidir. Bu ilke, toplumda da kabul gören genel bir yaşam felsefesi olarak benimsenmiştir. Her Avusturyalı gibi, öğrenciler, öğretmenler ve akademisyenler de kendilerini bir başkasının yardımında ve hizmetinde, kendisine başvurulduğunda bütün zorlukları gidermekle, işleri kolaylaştırmakla ve hızlandırmakla görevli görür. Bu anlayış okullarda sürekli kazandırılmaya çalışılır. Okullarda bu ilke “yardıma amadelik, yardım için fırsat kollama, tetikte bulunma (Hilbereitschaft)” şeklinde ifade edilmektedir (İnan, 1972).

Zorunlu Eğitim

Her iki ülkede de altı yaşında başlayan zorunlu eğitim karma ve parasızdır. Türkiye’de sekiz yıl olan ve 12 yıla çıkarılması tartışmaları başlayan zorunlu eğitim kesintisiz şekilde uygulanırken, Avusturya’da bu süre dokuz yıldır ve 4+4+1 ya da 4+5 şeklinde uygulanmaktadır. Avusturya’da ayrıca ilköğretimden önce bir hazırlık sınıfı bulunmaktadır. Bu sınıfa zorunlu eğitim çağında olup ilköğretimde zorlanan öğrenciler devam etmektedir

Rehberlik ve Danışmanlık Hizmetleri

Avusturya eğitim sisteminde çeşitli eğitim sorunları ve yönlendirmelere ilişkin öğrencilere ve velilere yönelik yaygın bir danışmanlık ağı mevcuttur.

Okullaşma Oranları

Okullaşma oranları bakımından Avusturya ile Türkiye arasında önemli farklar bulunmaktadır. Avusturya’da okullaşma oranları okulöncesinde % 90,5, ilköğretimde

% 100 ve ortaöğretimde % 88,77'dir. Türkiye'de ise bu oranlar sırası ile okulöncesinde % 16, ilköğretimde % 91 ve ortaöğretimde % 55'tir. Şüphesiz bu oranlar ülkelerin sosyo ekonomik gelişmişlik düzeyleri ile yakından ilgilidir. Okullaşma oranları ve özellikle kız çocuklarının eğitimi konusunda Türkiye'de son dönemlerde önemli gelişmelerin kaydedildiği söylenebilir.

Değerlendirme ve Sınıf Geçme

Öğrencileri değerlendirme açısından iki ülke arasındaki farklılıklar dikkat çekmektedir. Avusturya'da ilköğretimde sınıfta kalma yoktur. Sınıf veya okul kurulunun kararıyla dönem ortasında veya yıl sonunda notla değerlendirmenin yanısıra sözlü değerlendirme de yapılabilir. Bu dönemde özel durum gösteren bazı öğrenciler velilerinin de görüşü alınarak durumlarına göre üst veya alt sınıflara alınabilirler. Öğrenciler hazırlanan yıllık rapordaki başarılarına göre değerlendirilirken, özellikle yılın son dönemindeki değerlendirmeler daha çok belirleyici olmaktadır. Verilen notların dereceleri şöyledir:

Tablo 4. Avusturya'da Ders Geçme Not Baremi

1	Çok İyi
2	İyi
3	Orta
4	Yeterli
5	Yetersiz

Yükseköğretim

Avusturya'da toplam 22 bilim ve altı sanat üniversitesi (akademi) mevcuttur. Sadece bir tane Özel Üniversite'nin bulunduğu ülkede yükseköğretim parasızdır. Bunun

yanısıra üniversitelerden bağımsız mesleki yüksekokullar mevcuttur (Leitner, 1992; w3.ibe.unesco.org).

Avusturya üniversitelerinde eğitim Humboldt felsefesine dayanmaktadır. Berlin Üniversitesi'nin kurucusu ünlü dil bilimci ve filozof Wilhelm von Humboldt'un Avrupa'nın yükseköğretiminde çığır açan üç temel ilkesi bu felsefenin özünü oluşturur: Eğitim ve araştırmanın ayrılmaz birliği, öğrenme ve öğretim serbestliğini kapsayan akademik özgürlük ve çok yönlü evrensel entelektüeller yetiştirmek. Bu bağlamda bilimsel araştırmalara, akademik özgürlüğe ve (bir alanda aşırı uzmanlaşmış vatandaşlar yetiştirmek yerine) çok yönlü evrensel entelektüeller yetiştirmeye özel vurgu yapılır (Bertilsson ve Nybom, 1991; Thomas, 1973).

Üniversite öğrencileri uzmanlık alanlarına yönelmeden önce ilk yıllarda doğa bilimleri, sosyal bilimler ve felsefe alanlarında temel eğitim almaktadırlar. Yüksek lisans ve doktora düzeyindeki eğitimlerde de Humboldt'un üçüncü temel ilkesine uygun olarak öğrenciler farklı alanlardan dersler alırlar ve yeterlilik sınavları ile tez savunmaları bu farklı alanlarca ortak olarak yapılır (Bertilsson ve Nybom, 1991).

Avusturya'da öğrencilere dolaylı ya da doğrudan maddi destek sağlanır. Bütçede en büyük payı oluşturan ve sosyal devlet ilkesi gereği yapılan dolaylı yardımlar; aile yardımı, aile veya kişisel sigorta desteği, çocuğu üniversitede okuyan ailelere yapılan vergi kesintileri şeklinde yapılmaktadır. Doğrudan yardımlar ise akademik başarıya ve performansa göre yapılır. Öğrencilerin % 9'unun aileleri doğrudan devlet yardımından yararlanmaktadır. Ülkede kitap ve benzeri eğitim materyalleri oldukça ucuzdur. Toplu taşıma araçları da öğrenciler için ücretsizdir. Bunların fiyatları devlet tarafından sübvansede edilir (www.euroeducation.net; www.earcmmn.org).

Öğretmen Yetiştirme ve Çalışma Koşulları

Avusturya'da öğretmen yetiştirme farklı statüdeki kolej ve akademilerde gerçekleştirilmektedir. Öğretmen yetiştirme politika ve uygulamaları Eğitim Bilim ve Kültür Bakanlığı (BMUKK) tarafından düzenlenir. Zorunlu okulların (ilköğretim, genel ortaokullar, meslek öncesi okullar/sınıflar) öğretmenleri, üniversite sistemiyle benzerlik gösteren 3-4 yıl süreli Öğretmen Eğitim Kolejlere tarafından yetiştirilmektedir. Öğrenciler ortaöğretimi (akademik ortaokulları) bitirdikten sonra bu kolejlere

gidebilmektedir. Öğretmen adayları ilköğretim müfredatında yer alan tüm dersleri verebilecek şekilde yetiştirilirler. Mesleki teknik okullar, kolejler ve çıraklık eğitim merkezlerinin öğretmenleri, dört yıl süreli mesleki-teknik öğretmen eğitim kolejlerinde eğitim görmektedirler. Öğretmen eğitim kolejleri akademik araştırmalar ve göreve atanan öğretmenlere yönelik hizmet içi eğitim etkinlikleri de yürütmektedirler.

Avusturya'da ilköğretim öğretmenleri eyalet çalışanları statüsünde ya özel sözleşmeyle çalışırlar ya da genel çalışma yasalarına göre görev yaparlar. Bu okulların birinci kademesinde görev yapan sınıf öğretmenlerinin % 80'i kadınlardan oluşmaktadır. Akademik ortaöğretim öğretmenleri federal hükümete bağlı olarak özel sözleşmeyle ya da genel yasalara göre çalıştırılmaktadır.

Denetim

Avusturya eğitiminde *denetim sistemi* üç farklı düzeydeki birim tarafından yürütülmektedir. En üst düzeydeki denetim federal bakanlığa bağlı deneticilerce yapılır. Bunun dışında eyalet eğitim kurulu ve okul bölgesi eğitim kurullarına bağlı denetim birimlerinde görevli deneticiler görev yapmaktadır. Eyalet eğitim kurulu deneticileri, okul bölgesi eğitim kurulu deneticilerinin üst amiri pozisyonundadırlar. Ayrıca mesleki okulların denetimi için okul bölgesi eğitim kurulları bünyesinde uzmanlar görev yapmaktadır (www.ibe.unesco.org).

BÖLÜM 3: TÜRKİYE VE AVUSTURYA’DA BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ÖĞRETMENİ YETİŞTİREN VE ANTRENÖRLÜK EĞİTİMİ VEREN KURUMLARIN EĞİTİM PROGRAMLARI

3.1. Türkiye’de Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni Yetiştirme Programı

Türkiye’de öğretmen yetiştirme programları YÖK tarafından belirlenmektedir. Şu anda beden eğitimi ve spor yüksekokulları ve fakültelere bağlı beden eğitimi ve spor bölümlerinde okutulmakta olan iki farklı müfredat programı bulunmaktadır. Bunlar ilki

1998-1999 öğretim yılında, ikincisi ise 2006-2007 öğretim yılında yürürlüğe girmiştir. YÖK tarafından belirlenen yeni programın 1. sınıflardan itibaren uygulanmaya başlamasıyla birlikte 2007–2008 öğretim yılında sadece 3. ve 4. sınıflarda eski müfredat programı uygulanmaktadır.

3.1.1. Türkiye’de 1998-1999 Öğretim Yılında Uygulanmaya Başlanan Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni Yetiştirme Programı

Bu program 1998-1999 öğretim yılından itibaren uygulanmaya başlamıştır.

Programdaki dersler, ders kredileri ve ders saatleri aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Programda ana hatlarıyla;

Meslek Bilgisi Dersleri,

Branş Dersleri,

Teorik Dersler,

Uygulamalı Dersler,

Seçmeli Dersler,

Zorunlu Dersler, yarıyıllarına göre kredileri ile birlikte verilmiştir.

Tablo 5. Türkiye’de 1998-1999 Öğretim Yılında Uygulanmaya Başlanan Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni Yetiştirme Programı

BİRİNCİ YARIYIL				İKİNCİ YARIYIL			
Dersin Adı	T	U	K	Dersin Adı	T	U	K
Beden Eğitimi ve Spor Bilimlerine Giriş	3	0	3	Yaşam Boyu Spor	2	2	3
İnsan Anatomisi ve Kineziyoloji	4	0	4	Ritim Eğitimi ve Dans	1	4	3
Genel Jimnastik	1	4	3	Atletizm I	1	4	3
Sağlık Bilgisi	3	0	3	Bireysel Sporlar I	1	4	3
Türkçe I: Yazılı Anlatım	2	0	2	Türkçe II: Sözlü Anlatım	2	0	2
Yabancı Dil I	3	0	3	Yabancı Dil II	3	0	3
Öğretmenlik Mesleğine Giriş	3	0	3	Okul Deneyimi I	1	4	3
TOPLAM	19	4	21	TOPLAM	11	18	20
ÜÇÜNCÜ YARIYIL				DÖRDÜNCÜ YARIYIL			
Dersin Adı	T	U	K	Dersin Adı	T	U	K
Spor Fizyolojisi	3	2	4	Antrenman Bilgisi	3	0	3
Artistik Jimnastik	1	4	3	Bilgisayar	2	2	3
Atletizm II	1	4	3	Takım Sporları II	1	4	3
Sporcu Beslenmesi	3	0	3	Spor Sakatlıklarından Korunma	3	0	3
Takım Sporları I	1	4	3	İlk Yardım	2	2	3
Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi I	2	0	0	Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi II	2	0	0
<i>Gelişim ve Öğrenme</i>	3	0	3	<i>Öğretimde Planlama ve Değerlendirme</i>	3	2	4
TOPLAM	14	14	19	TOPLAM	16	10	19
BEŞİNCİ YARIYIL				ALTINCI YARIYIL			
Dersin Adı	T	U	K	Dersin Adı	T	U	K
Psikomotor Gelişim	3	0	3	Sporda Beceri Öğrenimi	3	0	3
Bireysel Sporlar II	1	4	3	Engelliler için Beden Eğitimi ve Spor	3	0	3
Fiziksel Uygunluk	2	2	3	<i>Sınıf Yönetimi</i>	2	2	3
Eğitsel Oyunlar	2	2	3	<i>Özel Öğretim Yöntemleri I</i>	2	2	3
<i>Öğretim Teknolojileri ve Materyal Gelişim</i>	2	2	3	Seçmeli II	3	0	3
Seçmeli I	3	0	3	Seçmeli III	3	0	3
TOPLAM	13	10	18	TOPLAM	16	4	18

Tablo 5.‘nin Devamı

YEDİNCİ YARIYIL				SEKİZİNCİ YARIYIL			
Dersin Adı	T	U	K	Dersin Adı	T	U	K
Rekreasyon	3	0	3	Beden Eğitimi ve Sporda Yönetim ve Organizasyon	3	0	3
<i>Okul Deneyimi II</i>	1	4	3	<i>Rehberlik</i>	3	0	3
<i>Özel Öğretim Yöntemleri II</i>	2	2	3	<i>Öğretmenlik Uygulaması</i>	2	6	5
Seçmeli IV	3	0	3	Seçmeli VI	3	0	3
Seçmeli V	3	0	3				
TOPLAM	12	6	15	TOPLAM	11	6	14
				GENEL TOPLAM	112	72	144

Tablo 6. Türkiye’ de Uygulanan Antrenörlük Eğitimi Programı

BİRİNCİ YARIYIL				İKİNCİ YARIYIL			
Dersin Adı	T	U	K	Dersin Adı	T	U	K
Spor Felsefesi ve Olimpizm		0	4		4	0	6
Atletizm	1	4	5			0	5
Temel Bilgi Teknolojisi	2	2	5	Beden Eğitimi ve Spor	3	0	4
Temel Matematik I	2	0	3	Temel Matematik II	2	0	4
Türk Dili I	2	0	2	Türk Dili II	2	0	2
İngilizce I	3	03	3	İngilizce II	3	0	3
<i>Seçmeli Ders (1)</i>	-	-	2	<i>Uzmanlık Dersleri (1)</i>			6
TOPLAM			30	TOPLAM			30
ÜÇÜNCÜ YARIYIL				DÖRDÜNCÜ YARIYIL			
Dersin Adı	T	U	K	Dersin Adı	T	U	K
Spor Pedagojisi	2	0	3	Spor Fizyolojisi	3	2	4
Sporda Beceri Öğrenimi	3	0	4	Genel Cimnastik	1	4	5
Sporda Bilgisayar Kullanımı	2	0	4	Sporcu Beslenmesi	3	0	4,5
Genel Fizik	2	0	3	Sporcu Sağlığı	2	04	4
Psikomotor Gelişim	3	0	4	Spor Sosyolojisi	2	0	4
Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi	2	0	2	Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi	2	0	2
Mesleki İngilizce I	2	0-	4	Mesleki İngilizce II	2-	0-	4
TOPLAM			30	TOPLAM			30
BEŞİNCİ YARIYIL				ALTINCI YARIYIL			
Dersin Adı	T	U	K	Dersin Adı	T	U	K

Tablo 6.'nın Devamı

Biyomekaniğe Giriş	2	0	3	Spor Biyomekaniği	2	0	3
	2	0	3,5	Spor Biyomekaniği	2	2	4
Antrenman Bilgisi	3	0	4	Antrenörlük Deneyimi Spor ve	2	4	5
Spor Psikolojisi	3	0	5	Eğitsel Oyunlar	2	2	5
İstatistik	2	0	2,5		3	0	4
Spor Sakatlanmalarından Korunma ve Rehabilitasyon <i>Mesleki Seçmeli Ders (1)</i>	3-	0-	33	Yüzme	1-	2-	36
TOPLAM			30	TOPLAM			30
YEDİNCİ YARIYIL				SEKİZİNCİ YARIYIL			
Dersin Adı	T	U	K	Dersin Adı	T	U	K
Güç Geliştirme	1	2	2,5	Fiziksel Uygunluk		2	5
Sporde Organizasyon ve Planlama	2	0	2,5	Bitirme Ödevi	0	4	3
Araştırma Yöntemleri	2	0	4	Spor Tesisleri ve Saha Mlz	3	0	4
Kadın ve Spor	3	0	4	Sporde Motorsal Testler	3	0	4
Sporde Grup Dinamiği ve Liderlik Spor Hekimliği <i>Alan Uygulaması I Dersleri</i>	32-	00-	4	Masaj	3	0	4
	-	-	3	<i>Alan Uygulaması II Dersleri (1)</i>	-	-	4
TOPLAM			30	TOPLAM			30
				GENEL TOPLAM	109	30	240

DERS İÇERİKLERİ

(I.YARIYIL)

Beden Eğitimi ve Spor Bilimine Giriş (3-0-3): Beden eğitimi ve sporda temel kavramlar, eğitim ve öğretimde beden eğitimi ve sporun yeri, işlevi, amaçları, felsefesi, diğer bilimlerle ilişkisi, beden eğitimi ve sporda meslek alanlarının geleceği, Türk eğitim ve spor kurumları içindeki yeri ve işlevi.

İnsan Anatomisi ve Kineziyolojisi (4-0-4):İnsan vücudunu meydana getiren hücre, doku, organlar ve sistemlerin yapıları. Düzlemler, eksenler, kasların

kasılması sırasındaki fonksiyonları ve meydana getirdikleri eklem hareketleri, sportif hareketlerin kineziyolojik analizleri.

Genel Jimnastik (1-4-3): Tanım, tarihçe, duruşlar, tören yürüyüşleri, düzen, ritm, atlama ipi, jimnastik sopası, lobut alıştırmaları ve kurallar.

Sağlık Bilgisi (3-0-3): Sağlık bilgisi tanımı, amacı, sağlıkla ilgili gelişmeler, vücudun çeşitli organlarının bakımı, enfeksiyonel ve ölümcül hastalıklardan korunma.

Türkçe I: Yazılı Anlatım (2-0-2): Dilin tanımı ve önemi; dil kültür ilişkisi; yazı dili ve özellikleri, yazılı anlatımda dış yapı ve kurallar, imla kuralları ve noktalama işaretleri; yazıda plan, tema, bakış açısı, yardımcı fikirler, paragraf yazımı; kompozisyon kavramı, kompozisyon yazma kuralları ve planları; seçilmiş yazılarda kompozisyon çatısı, tema, paragraf incelemesi, kompozisyon düzeltme çalışmaları, genel anlatım bozuklukları, düşünme ve düşündüğünü ifade edebilme; çeşitli yazı türleri, (anı, fıkra, hikaye, eleştiri, roman, vb.), formal yazılar (özgeçmiş, dilekçe, rapor, ilan, bibliyografya, tebliğ, resmi yazılar, bilimsel yazılar, makale, vb.), makalelerin giriş, gelişme ve sonuç bölümleri üzerine çalışma, makale yazma çalışması, not alma ve özetleme yöntem ve teknikleri.

Öğretmenlik Mesleğine Giriş (3-0-3): Öğretmenlik mesleğinin özellikleri ve ilkeleri, sınıf ve okul ortamı, eğitimde alternatif perspektifler, eğitimin sosyal, psikolojik, felsefi ve tarihi temelleri, Türk eğitim sistemi.

II. YARIYIL

Yaşam Boyu Spor (2-2-3): Yaşam boyu sporun tanımı, tarihsel gelişimi, yaşam boyu spor felsefesi. Yaşam boyu spor aktivitelerinin tanıtımı (jogging, yürüyüşler, yüzme, bisiklet) ve uygulaması.

Ritim Eğitimi ve Dans (1-4-3): Ritim ve dansla ilgili temel kavramlar, müzik ve hareket ritmi, duruş çalışmaları, yürüyüşler, sıçrama, sekme ve galoplar, ritim, melodi ve müzik seçimi, vals, tango, caz, dansa ilişkin adımlamalar, kompozisyonlar.

Atletizm I (1-4-3): Tanım, tarihçe, sınıflandırma, sürat, orta ve uzun mesafe koşular, bayrak koşuları, yürüyüşler ve kurallar.

Bireysel Sporlar I (1-4-3): Bu dersin tanımı programın sonunda verilmiştir.

Türkçe II: Sözlü Anlatım(2-0-2): Konuşma becerilerinin geliştirilmesi ve değerlendirilmesi, Türkçenin doğru telaffuzunda önemli olan hususlar, diksiyon ve önemi, doğru imla, doğru vurgu, doğru tonlama, metin ağırlıklı uygulamalar, konuşma bozuklukları ve giderilmesi; diyalog, güzel konuşmaya yardımcı teknikler, önemli günler için konuşma hazırlama, konuşma içeriğinin düzenlenmesi, konuşmanın vücutla ilgili unsurları, konuşmayı etkileyen faktörler, şiir okuma teknikleri, münazara, açık oturum, panel, forum, sempozyum, konferans üzerine çalışmalar.

ANLAMA TEKNİKLERİ: Okuduğunu anlama, çeşitli okuma becerileri ve teknikleri, etkili okumayı engelleyen etkenler, okuma ve not alma, eleştirel okuma, okuduğunu transfer etme, okumanın diğer öğrenme biçimleriyle ilişkisi, okuma hızını ve verimliliğini artırma, dinlediğini anlama, çeşitli dinleme becerileri ve teknikleri, etkili dinlemeyi engelleyen etkenler, dinleme ve not alma, eleştirel dinleme, dinlemenin verimliliğini artırma, dinlemenin diğer öğrenme biçimleriyle ilişkisi.

Yabancı Dil I (3-0-3)

Okul Deneyimi I (1-4-3): Bu derste öğretmen adaylarının mümkün olduğu kadar erken bir aşamada, bir uygulama öğretmeni nezaretinde okulu, öğrencileri ve öğretmenlik mesleğini çeşitli yönlerden tanıması amaçlanmaktadır. Bu ders kapsamında yer alması önerilen başlıca etkinlikler şunlardır: okul örgütü ve yönetimi, okuldaki günlük işler zümre etkinlikleri, bir öğrencinin okuldaki günlük yaşantısı, bir öğretmenin okuldaki günlük yaşantısı, okul-aile işbirliği, ana ve yan branşlarla ilgili derslerin gözlenmesi, okul ve sorunları, araç-gereç ve yazılı kaynaklar ve öğretmenlik mesleğinin çeşitli yönleri.

III. YARIYIL

Spor Fizyolojisi (3-2-4): İnsan vücudunu meydana getiren hücre, doku organlar ve sistemlerin fonksiyonları.İnsan organizmasının fiziksel eforlara kısa ve uzun dönemde uyumu, enerji kaynakları, antrenmanın fizyolojik temelleri, yorgunluk, toparlanma, doping, beslenme, farklı ortamlarda performans ölçülmesi.

Artistik Cimnastik (1-4-3): Tanım, tarihçe, yer aleti ve trambolin, bayanlar için; paralel, barfiks, halka ve kulplu beygir aletlerinin tanıtımı ile basit çıkış ve inişler.

Atletizm II (1-4-3): Atmalar, atlamalar, dekatlon-heptatlon ve kurallar.

Takım Sporları I (1-4-3): Bu dersin tanımı programın sonunda verilmiştir.

Sporcu Beslenmesi (3-0-3): Temel beslenme ilkeleri, karbonhidratlar, yağlar, proteinler, mineraller, vitaminler ve suyun organizmadaki görevleri, fiziksel performansa etkileri, yarış öncesi, arası ve sonrası beslenme ilkeleri, yaş, cinsiyet ve hastalık durumlarına göre beslenme, sporda ağırlık kontrolü.

Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi I (2-0-0)

Gelişim ve Öğrenme (3-0-3): Çeşitli yönlerden insan gelişimi (bilişsel, sosyal, psikolojik, ahlaki, fiziksel, vb.), öğrenme yaklaşımları ve süreçleri, biçimleri ve öğrenmede bireysel farklılıklar.

IV. YARIYIL

Antrenman Bilgisi (3-0-3): Antrenman kavramı ve temel ilkeleri, antrenmanın organizma üzerine etkileri, yorgunluk, toparlanma, antrenman bölümleri, planlanması, imro, makro, yıllık planlama, yüklenme ve temel ilkeleri, sürantrenman, sporda yetenek seçimi, biomotor yeteneklerinin geliştirilmesi.

Takım Sporları II (1-4-3): Bu dersin tanımı programın sonunda verilmiştir.

İlk Yardım (2-2-3): İlk yardım, tanımı amacı, yaralanma, donma, yanık, güneş çarpması, zehirlenme, boğulma, kırık çıkıklar, solunum ve kalp durmasında ilk yardım.

Spor Kazalarından Korunma ve Rehabilitasyon (3-0-3): Spor sakatlıklarını hazırlayan faktörler, sakatlanma mekanizmaları, spor sakatlıklarından korunma ilkeleri, ısınma-soğuma, spor sakatlıklarında tedavi ilkeleri, türleri ve bandajlama teknikleri.

Bilgisayar (2-2-3): Temel klavye becerileri; kelime işlem (word processing), grafik, elektronik tablo (spreadsheets), veri tabanı (data base) programlarıyla çalışma; ilköğretim eğitim programı çerçevesinde basit programlama uygulamaları; eğitim yazılımlarının (software) gözden geçirilmesi; sınıfta bilgisayarla çalışma.

Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi II (2-0-0)

Öğretimde Planlama ve Değerlendirme (3-2-4): Temel program geliştirme kavramları ve süreçleri, ders programı, yıllık, ünite, günlük planların geliştirilmesi, içerik seçimi ve organizasyonu, öğretim yöntemleri ve stratejileri, materyallerin özellikleri ve seçimi, ölçme ve değerlendirme, değerlendirme yaklaşımları, test türleri, izleme ve başarı testlerinin geliştirilmesi, sınav sorusu yazma teknikleri, not verme.

V. YARIYIL

Psikomotor Gelişim (3-0-3): Psikomotor davranışlarda ortaya çıkan yaşa bağlı değişimler, bireyler arasındaki benzerlik ve farklılıklar, kavramlar, ilkeler, psikomotor gelişimi etkileyen faktörler, kurumsal yaklaşımlar, fiziksel gelişim, psikomotor gelişim dönemleri, psikomotor gelişim ile fiziksel uygunluk, algısal motor yetenekleri ve benlik kavramı ilişkisi, çocuklarda psikomotor davranışların değerlendirilmesi.

Bireysel Sporlar II (1-4-3): Bu dersin tanımı programın sonunda verilmiştir.

Fiziksel Uygunluk (2-2-3): Fiziksel uygunluğun tanımı, önemi, fiziksel uygunlukla ilgili kavramlar, fiziksel uygunluğun geliştirilmesi ve korunması için temel antrenman metotlarının tanıtımı ve uygulanması.

Eğitsel Oyunlar (2-2-3): Tanım, tarihçe, oyunun çocuklar için önemi, çocuk gelişimine etkisi, oyun ortamı ve aletleri, temel hareketlerin oyunla öğretimi, oyun seçimi, bireysel ve grup oyunları, spor branşlarına yönelik oyunlar.

Öğretim Teknolojileri ve Materyal Geliştirme (2-2-3): Çeşitli öğretim teknolojilerinin özellikleri, öğretim sürecindeki yeri ve kullanımı, öğretim teknolojileri yoluyla öğretim materyallerinin (çalışma yaprakları, saydamlar, slaytlar, video, bilgisayar temelli ders materyali, vb.) geliştirilmesi ve çeşitli nitelikteki materyallerin değerlendirilmesi.

Seçmeli I (3-3)

VI. YARIYIL

Sporda Beceri Öğrenimi (3-0-3): Beceri ve öğrenmenin tanımı, süreci ve modelleri,

beceri öğrenme aşamaları, beceri türleri, beceri öğrenimini etkileyen bireysel ve sosyo- kültürel faktörler ile becerilerin ölçülmesi.

Engelliler İçin Beden Eğitimi ve Spor (3-0-3): Engelliler için beden eğitimi ve sporun anlam ve önemi, engel türleri ve sınıflandırılmaları; zihinsel, işitme, görme, ortopedik engellilerde beden eğitimi ve spor öğretimi. Beden eğitimi ve sporun engelliler üzerindeki etkileri, engelliler için beden eğitimi ve sporla ilgili hukuki düzenlemeler.

Sınıf Yönetimi (2-2-3): Öğrenci davranışını etkileyen sosyal ve psikolojik faktörler, sınıf ortamı ve grup etkileşimi, sınıf yönetimi ve disiplinle ilgili kurallar geliştirme ve uygulama, sınıf içinde zaman kullanımı, sınıf organizasyonu, motivasyon, iletişim, yeni bir döneme başlangıç, olumlu ve öğrenmeye uygun bir ortam yaratma, sınıf içinde karşılaşılan davranış problemleri ve bunlara karşı geliştirilecek önlemler.

Özel Öğretim Yöntemleri I, II (2-2-3): Konu alanında öğretim yöntemleri öğrenme- öğretme süreçleri genel öğretim yöntemlerinin konu alanı öğretimine uygulanması, konu alanındaki ders kitaplarının eleştirisel bir açıyla incelenmesi ve özel öğretim yöntem ve stratejileri ile ilişkilendirilmesi. Mikro öğretim uygulamaları, öğretimin değerlendirilmesi.

VII. YARIYIL

Rekreasyon (3-0-3): Tanımı, felsefesi, sosyolojik perspektifi, rekreasyon programları, organizasyon ilkeleri, rekreasyonda okulun rolü, aile ve sanayide rekreasyon, rekreasyonda sınırlılıklar ve alternatif etkinlikler.

Okul Deneyimi II (1-4-3): Okullarda bir uygulama öğretmeni nezaretinde Öğretmenlik Uygulaması dersine temel oluşturmak amacıyla yapılan gözlem ve uygulamalar; bazı gözlem ve uygulama konuları: öğretimde soru sorma, yönerge ve açıklamalar, dersin yönetimi ve sınıfın kontrolü, çeşitli yönlerden bir öğrencinin incelenmesi, öğrenci çalışmalarının değerlendirilmesi, dersi planlama, ders kitaplarından yararlanma, grup çalışmaları, sınıf organizasyonu, çalışma yapraklarının hazırlanması ve kullanılması, sınıf içinde mikro öğretim uygulamaları.

VIII. YARIYIL

Beden Eğitimi ve Sporda Yönetim ve Organizasyon (3-0-3): Yönetim, organizasyon, yöneticilik, spor yöneticiliği ile ilgili temel kavramlar, yönetim biliminin ilke, teknik ve yöntemleri ışığında spor organizasyon ve yönetimi, uluslararası spor kurum-kuruluşları, Türk beden eğitimi ve spor sisteminin teşkilat ile yönetim yapısı, işleyişi.

Rehberlik (3-0-3): Öğrenci kişilik hizmetlerinin amaçları ve eğitim içindeki rolü, rehberlik hizmet alanlarının tanıtımı, rehberliğin genel ilkeleri, öğrenciyi tanıma, yönlendirme, bilgi toplama ve yayma, psikolojik danışma, yerleştirme, izleme, danışmanlık, araştırma ve değerlendirme, çevre ile ilişkiler, mesleki yönlendirme, özel eğitimin amacı ve özel eğitime muhtaç öğrencilerin saptanması ve eğitimi.

Öğretmenlik Uygulaması (2-6-5): Haftada bir tam gün ya da iki yarım gün (minimum 12 hafta) öğretmen adaylarının bizzat sınıf içinde öğretmenlik becerisi kazanmasına ve belirli bir dersi ya da dersleri planlı bir biçimde öğretmesi ve iki saat öğretmenlik uygulaması semineri (öğretmenlik uygulamasının değerlendirilmesi ve paylaşılması).

Takım Sporları I ve II: Her bölüm bu dersler için aşağıdaki spor dallarından ikisini zorunlu seçeceklerdir.

Basketbol (1-4-3): Tanım, tarihçe, temel duruş, pas, top sürme, şut, ribaunt, aldatmalar, bireysel ve takım savunması, takım hücumu, hızlı hücum, oyun sistemleri ve kurallar.

Futbol (1-4-3): Tanım, tarihçe, temel duruş, pas, top kontrolü, top sürme, aldatmalar, şut, kalecilik, bireysel ve takım savunması, takım hücumu, oyun sistemleri ve kurallar.

Hentbol (1-4-3): Tanım, tarihçe, temel duruş, pas, kale atışları, top sürme ve tip yapma, aldatmalar, bireysel ve takım savunması, takım hücumu, oyun sistemleri ve kurallar.

Voleybol (1-4-3): Tanım, tarihçe, temel duruş, pas, manşet, servis, smaç, blok, yere düşme teknikleri, takım savunması, takım hücumu, oyun sistemleri ve kurallar.

Bireysel Spor Dalları I ve II: Her bölüm bu dersler için aşağıdaki spor dallarından ikisini zorunlu seçeceklerdir.

Yüzme (1-4-3): Tanım, tarihçe, temel hazırlık çalışmaları, (su üstünde kalabilme, nefes alma, ayak vuruşu, kol çekişi, makas hareketi vb.) serbest, sırtüstü, kurbağalama, kelebek yüzme, atlayışlar ve kurallar.

Badminton (1-4-3): Tanımı, tarihi gelişimi, temel teknik, taktik ve beceriler, kurallar.

Sportif Ritmik Jimnastik (Bayanlar için) (1-4-3): Tanım, tarihçe, serbest ve aletli (ip, çember, top, lobut, kordela, vb.) hareketler ve yarışma kuralları.

Güreş (Erkekler için) (1-4-3): Tanımı, tarihi gelişimi, serbest ve grekoromen stillerde temel duruş, tutuş, teknik, taktik ve kurallar.

Kayak (1-4-3): Tanımı, tarihi gelişimi, temel teknik, taktik ve beceriler kurallar.

Tenis (1-4-3): Tanımı, tarihi gelişimi, temel teknik, taktik, beceriler ve kurallar.

Dağcılık (1-4-3):Tanımı, tarihi gelişimi, doğal yaşamın özellikleri, çevre koruma, yürüyüş, yön bilgisi, kampçılık, doğada yaşamı sürdürme, güvenlik, tırmanış, iniş, etkinlik planlama ve değerlendirme.

Masa Tenis (1-4-3): Tanımı, tarihi gelişimi, temel teknik, taktik, beceriler ve kurallar.

Bisiklet (1-4-3): Tanımı, tarihi gelişimi, temel teknik, taktik, beceriler ve kurallar.

**Tablo 7. Türkiye’de 2006-2007 Öğretim Yılında Uygulanmaya Başlanan
Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni Yetiştirme Program**

BİRİNCİ YARIYIL						İKİNCİ YARIYIL					
	DERSİN ADI	T	U	K		DERSİN ADI	T	U	K		
A	Beden Eğitimi ve Sporun Temelleri	2	0	2	A	Sağlık Bilgisi ve İlk Yardım	1	2	2		
A	Genel Jimnastik	1	2	2	A	Artistik Jimnastik	1	2	2		
A	İnsan Anatomisi ve Kineziyoloji	4	0	4	A	Atletizm	2	2	3		
A	Basketbol	2	2	3	A	Doğa Sporları	1	2	2		
A	Yüzme	2	2	3	GK	Türkçe 2:Sözlü Anlatım	2	0	2		
GK	Türkçe 1:Yazılı Anlatım	2	0	2	GK	Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi II	2	0	2		
GK	Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi I	2	0	2	GK	Temel Müzik Eğitimi	1	2	2		
MB	Eğitim Bilimine Giriş	3	0	3	MB	Eğitim Psikolojisi	3	0	3		
TOPLAM		18	6	21	TOPLAM		13	10	18		
ÜÇÜNCÜ YARIYIL						DÖRDÜNCÜ YARIYIL					
A	Egzersiz Fizyolojisi	2	2	3	A	Antrenman Bilgisi	2	2	3		
A	Ritim Eğitimi ve Dans	1	2	2	A	Futbol	2	2	3		
A	Hentbol	2	2	3	A	Halk Oyunları	2	2	3		
GK	Bilgisayar I	2	2	3	A	Seçmeli I	2	2	3		
GK	Yabancı Dil I	3	0	3	GK	Bilgisayar II	2	2	3		
GK	Seçmeli I	2	0	2	GK	Yabancı Dil II	3	0	3		
MB	Öğretim İlke Yöntemleri	3	0	3	MB	Özel Eğitim	2	0	2		
MB	Seçmeli I	2	0	2	MB	Ölçme ve Değerlendirme	3	0	3		
TOPLAM		17	8	21	TOPLAM		18	10	23		
BEŞİNCİ YARIYIL						ALTINCI YARIYIL					
A	Psikomotor Gelişim	3	0	3	A	Beceri Öğrenimi	3	0	3		
A	Fiziksel Uygunluk	2	2	3	A	Egzersiz ve Beslenme	2	0	2		
A	Voleybol	2	2	3	A	Eğitsel Oyunlar	1	2	2		
A	Beden Eğitimi ve Spor Tarihi	2	0	2	A	Özel Öğretim Yöntemleri II	2	2	3		
A	Seçmeli II	2	2	3	GK	Bilimsel Araştırma Yöntemleri	2	0	2		
GK	Türk Eğitim Tarihi	2	0	2	GK	Etkili İletişim Becerileri	3	0	3		
MB	Özel Öğretim Yöntemleri I	2	2	3	MB	Sınıf Yönetimi	2	0	2		
MB	Öğretim Teknolojileri Materyal Tasarımı	2	2	3	MB	Okul Deneyimi	1	4	3		
TOPLAM		17	10	22	TOPLAM		16	8	20		
YEDİNCİ YARIYIL						SEKİZİNCİ YARIYIL					
A	Engelliler İçin Beden Eğitimi	1	2	2	A	Araştırma Projesi	2	2	3		
A	Seçmeli III	3	0	3	A	Beden Eğitimi ve Spor Yönetimi	3	0	3		
GK	Drama	2	2	3	A	Seçmeli IV	2	0	2		
GK	Topluma Hizmet	1	2	2	GK	Seçmeli II	2	0	2		
MB	Türk Eğitim Sistemi ve Okul	2	2	2	MB	Öğretmenlik Uygulaması	2	6	5		
MB	Rehberlik	3	0	3	MB	Seçmeli II	3	0	3		
TOPLAM		12	6	15	TOPLAM		14	8	18		
GENEL TOPLAM							125	66	158		

A: Alan ve Alan Eğitimi Dersleri M.B: Meslek Bilgisi G.K: Genel Kültür Dersleri

DERS İÇERİKLERİ

I. YARIYIL

Beden Eğitimi ve Sporun Temelleri (2-0-2): Beden eğitimi ve sporda temel kavramlar, eğitim ve öğretimde beden eğitimi ve sporun yeri, işlevi, amaçları, felsefesi, diğer bilimlerle ilişkisi, beden eğitimi ve sporda meslek alanlarının geleceği, Türk Eğitim ve Spor kurumları içindeki yeri ve işlevi.

Genel Jimnastik (1-2-2): Tanım, tarihçe, temel duruşlar, dizilişler, alan kullanımı, ritimli sekmeler, sıçramalar, dönüşler, geçiş ve bağlantılar, aletli ve aletsiz hareketler, piramitler, kural bilgileri. Gösteri yürüyüşleri, düzen, ritim, atlama ipi, jimnastik sopası, lobut yer minderi alıştırmaları, kural bilgileri ve öğretim becerileri.

İnsan Anatomisi ve Kinesiyolojisi (4-0-4): İnsan vücudunu meydana getiren hücre, doku, organlar, sistemler ve hareket sisteminin yapıları, anatomik terimler ve kavramlar, düzlemler, eksenler, baş, boyun, gövde, üst ve alt kısımların hareketleri ve harekete katılan kasların kasılması sırasındaki fonksiyonları, meydana getirdikleri eklem hareketleri, sportif hareketlerin kinesiyolojik analizleri.

Basketbol (2-2-3): Basketbolun tarihçesi, oyun kuralları, temel teknik ve taktiklerle ilgili bilgi beceriler.

Yüzme (2-2-3): Yüzmenin tarihçesi. Suya uyum, su üstünde kalabilme, serbest, sırt üstü, kurbağalama, yan makas, çıkış ve dönüş teknikleri.

Türkçe I: Yazılı Anlatım (2-0-2): Yazı dilinin ve yazılı iletişimin temel özellikleri, yazı dili ile sözlü dilin arasındaki temel farklar. Anlatım: yazılı ve sözlü anlatım; öznel anlatım, nesnel anlatım; paragraf; paragraf türleri (giriş-gelişme-sonuç paragrafları). Metnin tanımı ve metin türleri (bilgilendirici metinler, yazınsal metinler); metin olma koşulları (bağlılık, tutarlılık, amaçlılık, kabul edilebilirlik, durumsallık, bilgisellik, metinler arası ilişkiler). Yazılı anlatım (yazılı kompozisyon: serbest yazma, planlı yazma); planlı yazma aşamaları (konu, konunun sınırlandırılması, amaç, bakış açısı, ana ve yan düşüncelerin belirlenmesi; yazma planı hazırlama, kâğıt düzeni); bilgilendirici metinler (dilekçe, mektup, haber, karar, ilan/reklam, tutanak, rapor, resmi yazılar, bilimsel yazılar) üzerinde kuramsal

bilgiler; örnekler üzerinde çalışmalar ve yazma uygulamaları; bir metnin özetini ve planını çıkarma; yazılı uygulamalardaki dil ve anlatım yanlışlarını düzeltme.

Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi I (2-0-2): Kavramlar, tanımlar, ders yöntemleri ve kaynakların tanımı, Sanayi Devrimi ve Fransız Devrimi, Osmanlı Devleti'nin Dağılışı (XIX. Yüzyıl), Tanzimat ve Islahat Fermanı, I. ve II. Meşrutiyet, Trablusgarp ve Balkan Savaşları, I. Dünya Savaşı, Mondros Ateşkes Antlaşması, Wilson ilkeleri, Paris Konferansı, M. Kemal'in Samsun'a Çıkışı ve Anadolu'daki Durum, Amasya Genelgesi, Ulusal Kongreler, Mebusan Meclisinin Açılışı, TBMM'nin Kuruluşu ve iç isyanlar, Teşkilat-ı Esasi Kanunu, Düzenli Ordunun Kuruluşu, I. İnönü II. İnönü, Kütahya- Eskişehir, Sakarya Meydan Muharebesi ve Büyük Taarruz, Kurtuluş Savaşı sırasındaki antlaşmalar, Lozan Antlaşması, Saltanatın Kaldırılması.

Eğitim Bilimine Giriş (3-0-3): Eğitimin temel kavramları, eğitimin diğer bilimlerle ilişkisi ve işlevleri (eğitimin felsefi, sosyal, hukuki, psikolojik, ekonomik, politik temelleri), eğitim biliminin tarihsel gelişimi, 21.yüzyılda eğitim biliminde yönelimler, eğitim biliminde araştırma yöntemleri, Türk Milli Eğitim Sisteminin yapısı ve özellikleri, eğitim sisteminde öğretmenin rolü, öğretmenlik mesleğinin özellikleri, öğretmen yetiştirme alanındaki uygulamalar ve gelişmeler.

II. YARIYIL

Sağlık Bilgisi ve İlk Yardım (1-2-2): Sağlık bilgisinin tanımı, amacı, sağlıkla ilgili gelişmeler, enfeksiyonel ve ölümcül hastalıklardan korunma, sağlıklı yaşam tarzını geliştirmekle ilgili metotlar, hijyen, çevre koşulları, çocuklar ve gençler için zararlı alışkanlıklar ve etkileri, çocuk ve gençlerde sık görülen spor yaralanmaları ve korunma yolları. İlk yardım, tanımı, amacı, acil durumlarda kara verme, pansuman ve bandajlama, taşıma, solunum ve kalp durması, yaralanma ve kanamalar, ısı yaralanmaları, yanık, zehirlenme, tıkanma ve boğulma, kırıklar ve diğer kas-iskelet sistemi yaralanmaları, dolaşım sistemi sorunları, omurga travmaları, yabancı cisim batmaları, hayvan ve böcek ısırıklarında ilkyardım.

Artistik Jimnastik (1-2-2): Tanım, tarihçe, yarışma aletlerinde erkekler için: yer, paralel, barfiks, halka kulplu beygir atlama; Bayanlar için: yer, asimetric paralel, denge atlama aletleri ve bunlarla yapılan temel beceriler.

Atletizm (2-2-3): Koşu, atma, atmaların temel teknik, yarışma kural ve becerileri, dekatlon-pentatlon ve heplatlon gibi çoklu yarışmaların kural, bilgi ve becerileri.

Doğa Sporları (1-2-2): Doğa ortamında yaşama uyum sağlama, güvenli hareket bilgi ve becerisi. Bu bilgi ve becerilerin seçilecek bir doğa sporunda uygulanması (Trekking, Orienteering, Dağcılık, Mağaracılık, Kano, Rafting, İzcilik, Yelken).

Türkçe II: Sözlü Anlatım (2-0-2): Sözlü dilin ve sözlü iletişimin temel özellikleri. Sözlü anlatım; konuşma becerisinin temel özellikleri (doğal dili ve beden dilini kullanma); iyi bir konuşmanın temel ilkeleri; iyi bir konuşmacının temel özellikleri (vurgu, tonlama, duraklama; diksiyon vb.). Hazırlıksız ve hazırlıklı konuşma; hazırlıklı konuşmanın aşamaları(konunun seçimi ve sınırlandırılması; amaç, bakış açısı, ana ve yan düşüncelerin belirlenmesi, planlama, metni yazma; konuşmanın sunuluşu). Konuşma türleri:(karşılıklı konuşmalar, söyleşi, kendini tanıma, soruları yanıtlama, yılbaşı, doğum, bayram v.b. önemli bir olayı kutlama, yol tarif etme, telefonla konuşma, iş isteme, biriyle görüşme/röportaj yapma, radyo ve televizyon konuşmaları, değişik kültür, sanat programlarına konuşmacı olarak katılma v.b.). Değişik konularda hazırlıksız konuşma yapma, konuşma örnekleri üzerinde çalışmalar ve sözlü anlatım uygulamaları, konuşmalardaki dil ve anlatım yanlışlarını düzeltme.

Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi II (2-0-2): Siyasi alanda yapılan devrimler, siyasi partiler ve çok partili siyasi hayata geçiş denemeleri, hukuk alanında yapılan devrimler, toplumsal yaşayışın düzenlenmesi, ekonomik alanda yapılan yenilikler. 1923-1938 Döneminde Türk dış politikası, Atatürk sonrası Türk dış politikası, Türk Devriminin İlkeleri: (Cumhuriyetçilik, Halkçılık, Laiklik, Devrimcilik, Devletçilik, Milliyetçilik). Bütünleyici ilkeler.

Temel Müzik Eğitimi (1-2-2): Eğitimde müziğin rolü ve içeriği, temel müzik bilgileri, nota yazmanın doğası ve amacı, çalgı ve ses eğitimine giriş, toplu çalma ve söyleme, yaratıcılığı geliştirmede müziksel işitme okuma ve yazma çalışmaları. Okul ve kamp marşları, İstiklal marşı, yürüyüş temposunda marşlar, ritim ve hareket alıştırmaları, tempo tutma, marş söyleme ve yönetme, harekete eşlik.

Eğitim Psikolojisi (3-0-3): Eğitim-Psikoloji ilişkisi, eğitim psikolojisinin tanımı ve

işlevleri, öğrenme ve gelişim ile ilgili temel kavramlar, gelişim özellikleri (bedensel, bilişsel, duygusal, sosyal ve ahlaki gelişim), öğrenmeyi etkileyen faktörler, öğrenme kuramları, öğrenme kuramlarının öğretim süreçlerine yansımaları, etkili öğrenme, öğrenmeyi etkileyen faktörler (motivasyon, bireysel faktörler, grup dinamiği ve bu faktörlerin sınıf içi öğretim sürecine etkisi).

III. YARIYIL

Egzersiz Fizyolojisi (2-2-3): İnsan vücudunu meydana getiren hücre, doku organlar ve sistemlerin yapı ve fonksiyonları, egzersizde insan organizmasının enerji kaynakları ve sportif aktivitelerle ilişkisi, yorgunluk ve toparlanma, egzersize metabolik ve hormonal cevaplar, antrenmanın fizyolojik temelleri, kuvvet ve dayanıklılık antrenmanlarında ortaya çıkan akut ve kronik uyumlar, egzersizde cinsiyet farkı, yükselti, sıcak ve soğuk ortamda egzersiz, egzersiz fizyolojisinde temel laboratuvar uygulamaları ve performansın değerlendirilmesi.

Ritim Eğitimi ve Dans (1-2-2): Ritim ve dansla ilgili temel kavramlar, müzik ve hareket ritmi, duruş çalışmaları, yürüyüşler, sıçrama, sekme ve galoplar, ritim, melodi ve müzik seçimi, vals, tango, caz, dansa ilişkin adımlamalar, kompozisyonlar.

Hentbol (2-2-3): Hentbolun tarihçesi, oyun kuralları, temel teknik ve taktiklerle ilgili bilgi ve beceriler.

Bilgisayar I (2-2-3): Bilişim teknolojileri, yazılım ve donanım ile ilgili temel kavramlar, genel olarak işletim sistemleri, elime işlemci programları, elektronik tablola programları, veri sunumu, eğitimde İnternet kullanımı, bilişim teknolojilerinin sosyal yapı üzerindeki etkileri ve eğitimdeki yeri, bilişim sistemleri güvenliği ve ilgili etik kavramları.

Yabancı Dil I (3-0-3): Bu ders, üniversite öğrencilerinin kendi alanlarında yürüttükleri her türlü akademik faaliyette okuma, konuşma, dinleme ve yazma becerilerini belirli bir etkinlikte kullanabilmelerini sağlayacak biçimde tasarlanmıştır. Bu derste ilgi çekici bağlamlar yaratılarak, dilin işlevliğini artırıcı alıştırmalar verilerek, dilin gerçek iletişim becerilerinde kullanımı gösterilerek öğrencilerin dilsel iletişim yetileri geliştirilecek ve yabancı dil yeterlikleri artırılabilecektir.

Öğretim İlke ve Yöntemleri (3-0-3): Öğretimle ilgili temel kavramlar, öğrenme ve öğretim ilkeleri, öğretimde planlı çalışmanın önemi ve yararları, öğretimin planlanması (ünitelendirilmiş yıllık plan, günlük plan ve etkinlik örnekleri), öğrenme ve öğretim stratejileri, öğretim yöntem ve teknikleri, bunların uygulama ile ilişkisi, öğretim araç ve gereçleri, öğretim hizmetinin niteliğini artırmada öğretmenin görev ve sorumlulukları, öğretmen yeterlikleri.

IV. YARIYIL

Antrenman Bilgisi (2-2-3): Antrenman kavramı, antrenman temel ve yardımcı ilkeleri, biyomotor yetenekler ve çocuklarda geliştirilmesi, yorgunluk, toparlanma, antrenman bölümleri, sporda yetenek seçimi.

Futbol (2-2-3): Futbolun tarihçesi, oyun kuralları, temel teknik ve taktiklerle ilgili bilgi ve beceriler.

Halk Oyunları (2-2-3): Halk Oyunlarının tarihçesi, çeşitli yörelerin Halk Oyunlarından örnekler, halk oyunlarının yaygınlaştırılması

Bilgisayar II (2-2-3): Bilgisayar destekli eğitim ile ilgili temel kavramlar, öğeleri, kuramsal temelleri, yararları ve sınırlılıkları, uygulama yöntemleri, bilgisayar destekli öğretimde kullanılan yaygın formatlar, ders yazılımlarının değerlendirilmesi ve seçimi, uzaktan eğitim uygulamaları, veri tabanı uygulamaları, bilgisayar ve internetin çocuklar/gençler üzerindeki olumsuz etkileri ve önlenmesi.

Yabancı Dil II (3-0-3): Bu ders, üniversite öğrencilerinin kendi alanlarında yürüttükleri her türlü akademik faaliyette okuma, konuşma, dinleme ve yazma becerilerini belirli bir etkinlikte kullanabilmelerini sağlayacak biçimde tasarlanmıştır. Bu derste öğrencilerin “Yabancı Dil I” dersinde kazandıkları bilgi ve becerilerin bir üst seviyeye çıkartılması hedeflenmelidir. Bu yapılırken ilgi çekici bağlamlar yaratılmasına, dilin işlevliğini artırıcı alıştırmalar yapılmasına, dilin gerçek iletişim becerilerinde kullanılmasına ve bu yolla öğrencilerin dilsel ve iletişimsel yetileri ile yabancı dil yeterliklerinin artırılmasına özen gösterilmelidir.

Özel Eğitim (2-0-2): Özel eğitimin tanımı, özel eğitimle ilgili temel ilkeler, engelliliği oluşturan nedenler, erken tanı ve tedavinin önemi, engele bakışla

ilgili tarihsel yaklaşım, zihinsel engelli, işitme engelli, görme engelli, bedensel engelli, dil ve iletişim bozukluğu olan, süregelen hastalığı olan, özel öğrenme güçlüğü gösteren, dikkat eksikliği ve hiperaktivite bozukluğu olan, otistik ve üstün yetenekli çocukların özellikleri ve eğitimleri, farklı gelişen çocukların oyun yoluyla eğitimi, özel eğitime muhtaç çocukların ailelerinde gözlenen tepkiler, ülkemizde özel eğitimin durumu, bu amaçla kurulmuş kurum ve kuruluşlar.

Ölçme ve Değerlendirme (3-0-3): Eğitimde ölçme ve değerlendirmenin yeri ve önemi, ölçme ve değerlendirme ile ilgili temel kavramlar, ölçme araçlarında bulunması istenen nitelikler (güvenirlilik, geçerlik, kullanılabilirlik), eğitimde kullanılan ölçme araçları ve özellikleri, geleneksel yaklaşımlara dayalı olan araçlar (yazılı sınavlar, kısa yanıtı sınavlar, doğru-yanlış tipi testler, çoktan seçmeli testler, eşleştirmeli testler, sözlü yoklamalar, ödevler), öğrenciyi çok yönlü tanımaya dönük araçlar (gözlem, görüşme, performans değerlendirme, öğrenci ürün dosyası, araştırma kağıtları, araştırma projeleri, akran değerlendirme, özdeğerlendirme, tutum ölçekleri), ölçme sonuçları üzerinde yapılan temel istatistiksel işlemler, öğrenme çıktılarını değerlendirme, not verme, alanı ile ilgili ölçme aracı geliştirme.

V.YARIYIL

Psikomotor Gelişim (3-0-3): Psikomotor davranışlarda ortaya çıkan yaşa bağlı değişimler, bireyler arasındaki benzerlik ve farklılıklar, kavramlar, ilkeler, psikomotor gelişimi etkileyen faktörler, kuramsal yaklaşımlar, fiziksel gelişim, psikomotor gelişim dönemleri, psikomotor gelişim ile fiziksel uygunluk, algısal motor yetenekleri ve benlik kavramı arasındaki ilişki, çocuklarda psikomotor davranışların değerlendirilmesi.

Fiziksel Uygunluk (2-2-3): Fiziksel uygunluğun tanımı, bileşenleri, önemi, fiziksel uygunlukla ilgili kavramlar, fiziksel uygunluğun ölçümü ve değerlendirilmesi, ideal ağırlığın belirlenmesi yöntemleri, her yaş ve fiziksel düzeyde fiziksel uygunluğun geliştirilmesi ve korunması için alıştırma yöntemleri, egzersiz alanlarının düzenlenmesi, yönetimi ve organizasyonu.

Voleybol (2-2-3): Voleybolun tarihçesi, oyun kuralları, temel teknik ve taktiklerle ilgili bilgi ve beceriler.

Beden Eğitimi ve Spor Tarihi (2-0-2): Dünyada ve Türkiye’de Beden Eğitimi ve sporun gelişim süreçlerinin karşılaştırmalı olarak incelenmesi.

Türk Eğitim Tarihi (2-0-2): Türk eğitim tarihinin, eğitim olgusu açısından önemi. Cumhuriyetten önceki eğitim durumu ve öğretmen yetiştiren kurumlar. Türk Eğitim Devrimi 1: Devrimin tarihsel arka planı, felsefi, düşünsel ve politik temelleri. Türk Eğitim Devrimi 2: Tevhid-i Tedrisat Kanunu: tarihsel temelleri, kapsamı, uygulanışı ve önemi; Türk eğitim sisteminde laikleşme. Türk Eğitim Devrimi 3: Karma eğitim ve kızların eğitimi, Yazı Devrimi, millet mektepleri, halk evleri. Türkiye Cumhuriyeti eğitim sisteminin dayandığı temel ilkeler. Köy Enstitüleri, Eğitim Enstitüleri ve Yüksek Öğretmen Okulları. Üniversiteler ve öğretmen yetiştirme. Yakın dönem Türk eğitim alanındaki gelişmeler.

Özel Öğretim Yöntemleri I (2–2–3): Alana özgü temel kavramlar ve bu kavramların alan öğretimiyle ilişkisi, alanının başta Anayasa ve Milli Eğitim Temel Yasası olmak üzere yasal dayanakları, alan öğretiminin genel amaçları, kullanılan yöntem, teknik, araç-gereç ve materyaller. İlgili Öğretim Programının incelenmesi(amaç, kazanım, tema, ünite, etkinlik, v.b.). Ders, öğretmen ve öğrenci çalışma kitabı örneklerinin incelenmesi ve değerlendirilmesi.

Öğretim Teknolojileri Ve Materyal Tasarımı (2-2-3): Öğretim Teknolojisi ile ilgili kavramlar, çeşitli öğretim teknolojilerinin özellikleri, öğretim teknolojilerinin öğretim sürecindeki yeri ve kullanımı, okulun ya da sınıfın teknoloji ihtiyaçlarının belirlenmesi, uygun teknoloji planlamasının yapılması ve yürütülmesi, öğretim teknolojileri yoluyla iki ve üç boyutlu materyaller geliştirilmesi öğretim gereçlerinin geliştirilmesi (çalışma yaprakları, etkinlik tasarlama, tepegöz saydamları, slaytlar, görsel medya (VCD, DVD) gereçleri, bilgisayar temelli gereçler), eğitim yazılımlarının incelenmesi, çeşitli nitelikteki öğretim gereçlerinin değerlendirilmesi, internet ve uzaktan eğitim, görsel tasarım ilkeleri, öğretim materyallerinin etkinlik durumuna ilişkin araştırmalar, Türkiye’de ve dünyada öğretim teknolojilerinin kullanım durumu.

VI. YARIYIL

Beceri Öğrenimi (3-0-3): Harekete dayalı öğrenme ve performansı etkileyen

kalıtsal, çevresel, psikolojik, sosyolojik, biyolojik, nörolojik, kinematik, metodik v.b etmenlerin tanımı, süreci ve modelleri, beceri öğrenme aşamaları, beceri türleri ile becerilerin ölçülmesi.

Egzersiz ve Beslenme (2-0-2): Temel beslenme ilkeleri, karbonhidratlar, yağlar, proteinler, mineraller, vitaminler ve suyun organizmadaki görevleri, fiziksel performansa etkileri, yarış öncesi, arası ve sonrası beslenme ilkeleri, yaş, cinsiyet ve hastalık durumlarına göre beslenme, sporda ağırlık kontrolü, şişmanlık, sporcularda beslenme bozuklukları.

Eğitsel Oyunlar (1-2-2): Tanım, tarihçe, oyunun çocuklar için önemi, çocuk gelişimine etkisi, oyun ortamı ve aletleri, temel hareketlerin oyunla öğretimi, oyun seçimi, koordinasyon geliştiren oyunlar, ritmik etkinlikler içeren oyunlar, oyun materyali hazırlama ve oynama.

Özel Öğretim Yöntemleri II (2-2-3): Beden Eğitimi ve Sporun öğretim yöntemleri öğrenme-öğretme süreçleri genel öğretim yöntemlerinin beden eğitimi öğretimine uygulanması, beden eğitimi ve spor alanındaki ders kitaplarının eleştirisel bir açıyla incelenmesi ve özel öğretim yöntem ve stratejileri ile ilişkilendirilmesi. Yıllık, ünite ve günlük plan türleri, Micro öğretim beceri ve uygulamaları, öğretimin değerlendirilmesi.

Bilimsel Araştırma Yöntemleri (2-0-2): Bilim ve temel kavramlar (olgu, bilgi, mutlak, doğru, yanlış, evrensel bilgi v.b.), bilim tarihine ilişkin temel bilgiler, bilimsel araştırmanın yapısı, bilimsel yöntemler ve bu yöntemlere ilişkin farklı görüşler, problem, araştırma modeli, evren ve örneklem, verilerin toplanması ve veri toplama yöntemleri (nicel ve nitel veri toplama teknikleri), verilerin kaydedilmesi, analizi, yorumlanması ve raporlaştırılması.

Etkili İletişim (3-0-3): Kişilerarası iletişimin tanımı; iletişim modeli, iletişim unsurları ve özellikleri, etkili dinleme ve geri bildirim, kişilerarası iletişimi engelleyen etkenler (kaynak, kanal, alıcı, vb.), iletişimi kolaylaştıran etkenler, duyguların iletişimde rolü ve kullanılması, iletişimde çatışma ve önlenmesi, öğrenci, öğretmen, veli iletişiminde dikkat edilmesi gereken önemli hususlar, iletişim uygulamaları.

Sınıf Yönetimi (2-0-2): Sınıf yönetimi ile ilgili temel kavramlar, sınıf içi iletişim ve etkileşim, sınıf yönetiminin tanımı, sınıf yönetimi kavramının sınıfta disiplini sağlamadan farklı yanları ve özellikleri, sınıf ortamını etkileyen sınıf içi ve sınıf dışı etkenler, sınıf yönetimi modelleri, sınıfta kurallar geliştirme ve uygulama, sınıfı fiziksel olarak düzenleme, sınıfta istenmeyen davranışların yönetimi, sınıfta zamanın yönetimi, sınıf organizasyonu, öğrenmeye uygun olumlu bir sınıf ortamı oluşturma (örnekler ve öneriler)

Okul Deneyimi (1-4-3): Öğretmenin ve bir öğrencinin okuldaki bir gününü gözlemleme, öğretmenin bir dersi işlerken dersi nasıl düzenlediğini, dersi hangi aşamalara böldüğünü, öğretim yöntem ve tekniklerini nasıl uyguladığını, derste ne tür etkinliklerden yararlandığını, dersin yönetimi için ve sınıfın kontrolü için öğretmenin neler yaptığını, öğretmenin dersi nasıl bitirdiğini ve öğrenci çalışmalarını nasıl değerlendirdiğini gözlemleme, okulun örgüt yapısını, okul müdürünün görevini nasıl yaptığını ve okulun içinde yer aldığı toplumla ilişkilerini inceleme, okul deneyimi çalışmalarını yansıtan portfolyo hazırlama.

VII. YARIYIL

Engelliler İçin Beden Eğitimi ve Spor (1-2-2): Engelliler için beden eğitimi ve sporun anlam ve önemi, engel türleri ve sınıflandırılmaları, engellilerde beden eğitimi ve spor, beden eğitimi ve sporun engelliler üzerindeki etkileri, engelliler için beden eğitimi ve sporla ilgili hukuki düzenlemeler.

Drama (2-2-3): Eğitsel drama teriminin tanımı ve anlamı, benzer terimlerden (Psiko drama, Yaratıcı drama, Drama-Oyun, Drama) farkı, çocuklarla drama uygulamalarının tarihçesi, eğitsel dramanın yapısı ve uygulanma aşamaları, eğitici dramanın gençlere ve uygulama alanlarına göre sınıflandırılması, eğitsel drama ortamı ve öğretmen nitelikleri, eğitsel drama da özel teknikler, eğitsel dramanın değerlendirilmesi, uygulandığı alanın eğitim amaçlarına uygun eğitici drama örnekleri ve yeni örneklerin geliştirilmesi.

Topluma Hizmet Uygulamaları(1-2-2): Topluma hizmet uygulamalarının önemi, toplumun güncel sorunlarını belirleme ve çözüm üretmeye yönelik projeler hazırlama, panel, konferans, kongre, sempozyum gibi bilimsel etkinliklere izleyici,

konuşmacı yada düzenleyici olarak katılma, sosyal sorumluluk çerçevesinde çeşitli projelerde gönüllü olarak yer alma, topluma hizmet çalışmalarının okullarda uygulanmasına yönelik temel bilgi ve becerilerin kazanılması.

Türk Eğitim Sistemi ve Okul Yönetimi (2-0-2): Türk eğitim sisteminin amaçları ve temel ilkeleri, eğitimle ilgili yasal düzenlemeler, Türk eğitim sisteminin yapısı, yönetim kuramları ve süreçleri, okul örgütü ve yönetimi, okul yönetiminde personel, öğrenci, öğretim ve işletmecilikle ilgili işler, okula toplumsal katılım.

Rehberlik (3-0-3): Temel kavramlar, öğrenci kişilik hizmetleri, psikolojik danışma ve rehberliğin bu hizmetler içerisindeki yeri, rehberliğin ilkeleri, gelişimi, psikolojik danışma ve rehberliğin çeşitleri, servisler (hizmetler), teknikler, örgüt ve personel, alandaki yeni gelişmeler, öğrenciyi tanıma teknikleri, rehber-öğretmen işbirliği, öğretmenin yapacağı rehberlik görevleri.

VIII. YARIYIL

Araştırma Projesi (2-2-3): Beden Eğitimi ve Sporla ilgili çeşitli konularda bilimsel araştırma projesi hazırlama, veri toplama, verileri değerlendirme, çalışmalarını raporlaştırma ve sunma.

Beden Eğitimi ve Spor Yönetimi (3-0-3): Yönetim, organizasyon, yöneticilik, spor yöneticiliği ile ilgili temel kavramlar, yönetim biliminin ilke, teknik ve yöntemleri ışığında spor organizasyon ve yönetimi, uluslararası spor kurum ve kuruluşları, Türk beden eğitimi ve spor sisteminin teşkilat ile yönetim yapısı, işleyişi.

Öğretmenlik Uygulaması (2-6-5): Her hafta bir günlük plan hazırlama, hazırlanan planı uygulama, uygulamanın okuldaki öğretmen, öğretim elemanı ve uygulama.

3.2. Türkiye ve Avusturya'da Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni ve Antrenör

Yetiştiren Kurumların Eğitim Programlarının Karşılaştırılması

Bu bölümde iki ülke arasında ki eğitim programları tablolar ve içerikleriyle birlikte ele alınarak farklılıklar ve benzerliklerin ortaya konulması amaçlanmıştır. Ortaya çıkacak sonuçlarda araştırmanın amacına uygun şekilde yorumlanacaktır.

3.2.1. Türkiye’de 1998–1999 ve 2006–2007 Öğretim Yıllarında Yürürlüğe Giren Öğretmen Yetiştirme Programlarının Karşılaştırılması

Önceki bölümde belirtildiği gibi şu anda Türkiye’de beden eğitimi ve spor öğretmeni yetiştirmekte olan kurumlarda iki farklı müfredat uygulanmaktadır. Bu bölümde öncelikle bu iki program karşılaştırılacaktır

Tablo 8. Türkiye’de 1998–1999 ve 2006–2007 Öğretim Yıllarında Yürürlüğe Giren Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni Yetiştirme Programlardaki Meslek Bilgisi Derslerinin Karşılaştırılması

ÖĞRETMENLİK MESLEK DERSLERİ	1998 Yılı Programı		2006 Yılı Programı	
	Teorik-Uygulama-Kredi	Yıl/Dönem	Teorik-Uygulama-Kredi	Yıl/ Dönem
Öğretmenlik Mesleğine Giriş	3-0-3	1/1	-	-
Okul Deneyimi I	1-4-3	1/2	-	-
Gelişim ve Öğrenme	3-0-3	2/1	-	-
Öğretimde Planlama ve Değerlendirme	3-2-4	2/2	-	-
Eğitim Bilimine Giriş	-	-	3-0-3	1/1
Eğitim Psikolojisi	-	-	3-0-3	1/2
Öğretim İlke ve Yöntemleri	-	-	3-0-3	2/1
Seçmeli I (Meslek Bilgisi)	-	-	2-0-2	2/1
Özel Eğitim	-	-	2-0-2	2/2
Ölçme ve Değerlendirme	-	-	3-0-3	2/2
Türk Eğitim Sistemi ve Okul Yönetimi	-	-	2-0-2	4/1
Seçmeli II (Meslek Bilgisi)	-	-	3-0-3	4/2
Öğretim Tek. ve Materyal Gelişim	2-2-3	3/1	2-2-3	3/1
Sınıf Yönetimi	2-0-2	3/2	2-0-2	3/2
Özel Öğretim Yöntemleri I	2-2-3	3/2	2-2-3	3/1
Okul Deneyimi II	1-4-3	4/1	1-4-3	3/2
Özel Öğretim Yöntemleri II	2-2-3	4/1	2-2-3	3/2
Rehberlik	3-0-3	4/2	3-0-3	4/1
Öğretmenlik Uygulaması	2-6-5	4/2	2-6-5	4/2

Kaynak: Küçükahmet, 1999

Yukarıdaki tabloda görüldüğü gibi beden eğitimi ve spor öğretmeni yetiştirme

programında öğretmenlik meslek bilgisi derslerinde farklılıklar meydana gelmiştir. Öğretmenlik Mesleğine Giriş, Okul Deneyimi I, Gelişim ve Öğrenme ve Öğretimde Planlama ve Değerlendirme dersleri yürürlükten kaldırılmıştır. Bununla birlikte Öğretim Teknolojileri ve Materyal Gelişim, Sınıf Yönetimi, Özel Öğretim Yöntemleri I ve II, Okul Deneyimi, Rehberlik ve Öğretmenlik Uygulaması halen programda olan derslerdir. Eğitim Psikolojisi, Öğretim İke ve Yöntemleri, Seçmeli I ve II (Meslek Bilgisi), Özel Eğitim, Ölçme ve Değerlendirme, Türk Eğitim Sistemi ve Okul Yönetimi ise programa yeni eklenen derslerdir. Programdaki bu değişikliklerden özellikle Okul Deneyimi I ve Okul Deneyimi II dersinin birleştirilerek 1. sınıfların müfredatından kaldırılarak 3.sınıfa konması dersin amacına tam olarak ulaşamadığı düşünüldüğü takdirde faydalı olduğu ve diğer derslerdeki dönem değişikliklerinin yerinde olduğu söylenebilir.

Tablo 9. Türkiye’de Uygulanan Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni Yetiştirme Programlarının İçeriklerine Göre Karşılaştırılması

<i>İÇERİK</i>	<i>1998-1999 Öğretim Yılında Uygulanmaya Başlanan Program</i>			<i>2006-2007 Öğretim Yılında Uygulanmaya Başlanan Program</i>		
	<i>Kredi</i>	<i>Dersin Çeşidi</i>	<i>Ağırlık %</i>	<i>Kredi</i>	<i>Ders Çeşidi</i>	<i>Ağırlık %</i>
<i>Alan bilgisi</i>	95	30	66	80	30	50,7
<i>Öğretmenlik Meslek Bilgisi</i>	36	11	25	40	14	25,3
<i>Genel Kültür</i>	13	6	9	38	16	24,0
TOPLAM	144	48	100,00	158	60	100,00

Yukarıdaki tabloda iki müfredat programının içerikleri bakımından karşılaştırıldıkları görülmektedir. Buna göre, 2006-2007 öğretim yılında uygulanmaya başlanan programda derslerin kredi ve çeşitlerinde artış olduğu ve bu artışın büyük ölçüde genel kültür derslerinde olduğu görülmektedir. 1998 yılı programında altı tane olan

genel kültür dersleri 2006 yılı programında on altıya; öğretmenlik meslek bilgisi dersleri ise on birden on dörde; genel kredi toplamı ise yüz kırk dörtten yüz elli sekize çıkmıştır.

Tablo 10. 1998–1999 ile 2006–2007 Öğretim Yıllarında Yürürlüğe Giren Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni Yetiştirme Programlarındaki Ders Kredi Dağılımlarının Karşılaştırılması

DÖNEM	1998 Yılı Programı			2006 Yılı Programı		
	<i>Alan Dersleri Kredileri</i>	<i>Meslek Bilgisi Dersleri Kredileri</i>	<i>Genel Kültür Dersleri Kredileri</i>	<i>Alan Dersleri Kredileri</i>	<i>Meslek Bilgisi Dersleri Kredileri</i>	<i>Genel Kültür Dersleri Kredileri</i>
1. Dönem	13	3	5	14	3	4
2. Dönem	12	3	5	9	3	6
3. Dönem	16	3	0	8	5	8
4. Dönem	12	4	3	12	5	6
5. Dönem	15	3	0	14	6	2
6. Dönem	12	6	0	10	5	5
7. Dönem	9	6	0	5	5	5
8. Dönem	6	8	0	8	8	2
TOPLAM	95	36	13	80	40	38

Tablo 30'da iki farklı beden eğitimi ve spor öğretmeni yetiştirme programının alan bilgisi dersleri, genel kültür dersleri ve meslek bilgisi dersleri kredilerinin dönemlere göre dağılımlarının karşılaştırılması yapılmıştır. Genel toplama bakıldığında genel kültür derslerinin kredilerinde önemli bir artış olduğu görülmektedir. Buna karşılık, alan bilgisi derslerinin kredilerinde düşüş olduğu görülmektedir. Meslek bilgisi derslerinin kredilerinde fazla bir değişiklik olmamıştır.

**Tablo 11. 1998-1999 ile 2006-2007 Öğretim Yıllarında Yürürlüğe Giren
Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni Yetiştirme Programlarındaki
Derslerin Teorik ve Uygulamalı Olarak Haftalık Saat Dağılımları**

DÖNEM	1998 Yılı Programı		2006 Yılı Programı	
	<i>Teorik Ders Saatleri</i>	<i>Uygulamalı Ders Saatleri</i>	<i>Teorik Ders Saatleri</i>	<i>Uygulamalı Ders Saatleri</i>
1. Dönem	19	4	18	6
2. Dönem	11	18	13	10
3. Dönem	14	14	17	8
4. Dönem	16	10	18	10
5. Dönem	13	10	17	10
6. Dönem	16	4	16	8
7. Dönem	12	6	12	6
8. Dönem	11	6	14	8
TOPLAM	112	72	125	66

Yukarıdaki tabloda teorik derslerin saatlerinde artış olduğu görülürken uygulamalı ders saatlerinde ise azalma olduğu görülmektedir. Genel kültür derslerindeki artışın teorik derslerin haftalık saatlerindeki bu artışa etki ettiği düşünülebilir.

**Tablo 12. 1998-1999 ile 2006-2007 Öğretim Yıllarında Yürürlüğe Giren
Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni Yetiştirme Programlarındaki
Zorunlu Sportif Derslerin Haftalık Ders Saatleri ve Kredilerinin
Karşılaştırılması**

1998-1999 Yılı Müfredatındaki Dersler	Ders Saati	Kredi	2006-2007 Yılı Müfredatındaki Dersler	Ders Saati	Kredi
Genel Jimnastik	5	3	Genel Jimnastik	3	2
Ritim Eğitimi ve Dans	5	3	Basketbol	4	3
Atletizm I	5	3	Yüzme	4	3
Artistik Jimnastik	5	3	Artistik Jimnastik	3	2
Atletizm II	5	3	Doğa Sporları	3	2
-	-	-	Atletizm	4	3
-	-	-	Ritim Eğitimi ve Dans	3	2
-	-	-	Hentbol	4	3
-	-	-	Futbol	4	3

Tablo 12.’nin Devamı

-	-	-	Voleybol	4	3
TOPLAM	25	15	TOPLAM	36	26

Yukarıdaki tabloya bakıldığında yeni müfredat programında zorunlu sportif derslerin belirgin bir şekilde çeşitlendirildiği görülmektedir. Bu çeşitlendirme, ders saatlerine ve kredi sayılarına da yansımıştır. 1998-1999 öğretim yılında yürürlüğe giren programda 5 (beş) zorunlu sportif ders; 25 (yirmi beş) saat ve programın 15 (on beş) kredisini oluşturduğu görülmektedir. Buna karşılık yeni karşılık yeni müfredat programında 10 (on) zorunlu sportif ders; 36 (otuz altı) saat ve programın 26 (yirmi altı) kredisini oluşturduğu görülmektedir.

**Tablo 13. 1998-1999 ile 2006-2007 Öğretim Yıllarında Yürürlüğe Giren
Beden Eğitimi ve Spor Yetiştirme Programlarındaki Genel Kültür
Derslerinin Haftalık Ders Saatlerinin Karşılaştırılması**

<i>1998-1999 Yılı Müfredatındaki Dersler</i>	<i>Ders Saati</i>	<i>Kredi</i>	<i>2006-2007 Yılı Müfredatındaki Dersler</i>	<i>Ders Saati</i>	<i>Kredi</i>
Türkçe I: Yazılı Anlatım	2	2	Türkçe I: Yazılı Anlatım	2	2
Yabancı Dil I	3	3	Atatürk İlkeleri ve İnkılâp	2	2
Türkçe II:Sözlü Anlatım	2	2	Türkçe II:Sözlü Anlatım	2	2
Yabancı Dil II	3	3	Atatürk İlkeleri ve İnkılâp	2	2
Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi I	2	0	Temel Müzik Eğitimi	3	2
Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi II	2	0	Bilgisayar I	4	3
Bilgisayar	4	3	Yabancı Dil I	3	3
-	-	-	Seçmeli I	2	2
-	-	-	Bilgisayar II	4	3
-	-	-	Yabancı Dil II	3	3
-	-	-	Türk Eğitim Tarihi	2	2
-	-	-	Bilimsel Araştırma	2	2
-	-	-	Etkili İletişim Becerileri	3	3
-	-	-	Drama	4	3
-	-	-	Topluma Hizmet	3	2
-	-	-	Seçmeli II	2	2

Yukarıdaki tabloda her iki programda genel kültür derslerinin dağılımı verilmiştir. Bir öğretmenin genel kültür düzeyinin önemi düşünüldüğünde yapılan çeşitlendirmenin son derece yerinde olduğunu söylemek uygun olacaktır. Program için belirlenen yeni derslerin farklı ihtiyaçları karşılayacağı; özellikle bilimsel araştırma yöntemleri dersinin akademik kariyer yapmayı düşünenler öğretmen adayları için faydalı olacağı söylenebilir.

3.2.2. Avusturya Viyana Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği ve Antrenörlük Eğitimi Programları

3.2.3. Viyana Üniversitesi Antrenörlük Eğitimi Programı

Tablo 14. Antrenörlük Eğitimi Bölümü Ders Diyagramı

Dersler ve Saatleri	1.Yıl	2.Yıl	3.Yıl	Uygulama Dönemi	Toplam Saat
I. Bölüm Dersleri/ Din Eğitimi	1,0	1,0	-	-	2,0
Almanca	1,0	1,0	1,0	-	3,0
Yabancı Dil	2,0	1,0	-	-	3,0
Politika Bilimi ve Organizasyon	1,0	-	-	-	-
Beden Eğitimi Tarihi	0,5	-	-	-	-
Spor Biyolojisi	3,5	3,0	1,0	6,0	13,5
İlk Yardım	-	2,0	-	-	2
Spor Psikolojisi	2,0	1,0	-	-	3
Pedagoji ve Metodoloji	2,0	2,0	-	-	4
Hareket Öğretimi ve Biyomekanik	2,0	2,0	-	-	4

Tablo 14.'nün Devamı

II.Bölüm Antrenörlük Eğitimi(Uygulama)	4,0	4,0	-	4,0	12
Metodik Alıştırmalar (Uygulama)	3,0	3,0	-	-	6
Masaj	-	3,0	-	-	3
III. Bölüm Özel Dal					
Özel Hareket Bilimi	-	-	2,0	2,0	4
Özel Antrenörlük Eğitimi	-	-	4,0	4,0	8
Teknik Seminer	-	-	2,0	5,0	7
Yarışma Kuralları	-	-	1,0	-	1
Yardımcı Görsel İşitsel Malzeme Kullanımı	0,5	-	0,5	-	1
Sporada Tesis Kullanımı	-	-	0,5	-	1
Özel Metodik Staj Alıştırmaları	-	-	6,0	8,0	14
Sporada Genel Veri İşleme	-	-	-	4,0	4
TOPLAM	23	23	20	35	101

DERS İÇERİKLERİ***Din Eğitimi (1-1):***

Katolikler ve Protestanlara göre düzenlenmiş olan seçmeli Din Eğitimi derslerinde Hıristiyanlık tarihi, gelişimi ve temel kuralları hakkında bilgiler.

Almanca (1-1-1):

Almanca temel bilgisi, akademik dilde Almancayı etkin kullanma, eğitim öğretim sürecinde dili kusursuz ve etkili kullanma.

Yabancı Dil (2-1):

İngilizce, Fransızca, İtalyanca, İspanyolca dilleri içerisinde seçmeli olarak tercih edilen dilin üniversite öğrencilerinin kendi alanlarında yürüttükleri her türlü akademik faaliyette okuma, konuşma, dinleme ve yazma becerilerini belirli bir etkinlikte kullanabilmelerini sağlayacak biçimde tasarlanmıştır.

Politika Bilimi ve Organizasyon (1):

Birinci dönemde zorunlu olarak verilen bu derste Spor, Politika, Organizasyon arasındaki ilişki ele alınmaktadır.

Beden Eğitimi Tarihi (0,5):

Beden Eğitiminin tarihsel gelişim süreci, geçmişten bugüne meydana gelen değişimler, geçmiş ile bugün arasındaki farkların tesbiti ve geleceğe yönelik tutum geliştirme görüş bildirme amaçlanır.

Spor Biyolojisi (3,5-3-1-6):

İnsan vücudunu meydana getiren hücre, doku, organlar, sistemler ve hareket sisteminin yapıları, anatomik terimler ve kavramlar, düzlemler, eksenler, baş, boyun, gövde, üst ve alt kısımların hareketleri ve harekete katılan kasların kasılması sırasındaki fonksiyonları, meydana getirdikleri eklem hareketleri, sportif hareketlerin kinesiyojik analizleri.

İlk Yardım (2):

İlk yardımın tanımı, amacı, acil durumlarda kara verme, pansuman ve bandajlama, taşıma, solunum ve kalp durması, yaralanma ve kanamalar, ısı yaralanmaları, yanık, zehirlenme, tıkanma ve boğulma, kırıklar ve diğer kas-iskelet sistemi yaralanmaları, dolaşım sistemi sorunları, omurga travmaları, yabancı cisim batmaları, hayvan ve böcek ısırıklarında ilkyardım.

Spor Psikolojisi (2-1):

Spor ve sporcu psikolojisi arasında ki ilişkiyi kavrama, kazanma kaybetme duygularını anlama, anlatabilme becerisi kazanma,

Pedagoji ve Metodoloji (2-2):

Öğretme ve öğrenmeye model temelli yaklaşım kullanarak spor ve egzersiz pedagojisinin kavramlarına giriş. Pedagojinin üç temel kavramı üzerine odaklaşır; öğrenme ve öğrenenler, öğretmenler ve öğretim, bilgi ve içerik; ve dört eğitsel model üzerinde durur.

Hareket Öğrenimi ve Biyomekanik (2-2):

Harekete dayalı öğrenme ve performansı etkileyen kalıtsal, çevresel, psikolojik, sosyolojik, biyolojik, nörolojik, kinematik, metodik v.b etmenlerin tanımı, süreci ve modelleri, beceri öğrenme aşamaları, beceri türleri ile becerilerin ölçülmesi.

UZMANLIK ALANI Antrenörlük Eğitimi (4-4-2):

Antrenman kavramı, antrenman temel ve yardımcı ilkeleri, biyomotor yetenekler ve çocuklarda geliştirilmesi, yorgunluk, toparlanma, antrenman bölümleri, sporda yetenek seçimi.

Metodik Alıştırmalar (3-3):

Antrenmanlarda uygulanan metotlar, teknikler, faydaları, eksik yönlerin belirlenmesi, uygulamalı eğitim.

Masaj (3):

Temel Masaj becerisi, teknikler, uygulama becerileri, masajın kas grupları üzerinde ki etkisi, bölgesel masaj ve faydaları, sporcu masajının özellikleri.

Özel Antrenörlük Eğitimi (4-4):

Antrenman programları tasarlandığında ve uygulandığında fizyolojik faktörlerin önemi, Antrenman yönetimi tarafından sağlanan öğrenme adaptasyonları, Sporcuların kas gücü ve kuvvetinin gelişimi için antrenman programı tasarlama, Sporcuların kardiyovasküler dayanıklılığın gelişimi için antrenman programları tasarlama, Farklı branşlarda tekniksel ve taktiksel antrenman planlamanın gelişimi, Metotların

keşfedilmesi ve yetenekli genç sporcuların seçilmesi.

Tablo 15. Türkiye ile Viyana Üniversitesi'nde Antrenörlük Eğitimi Bölümlerinin Öğrenim Sürelerinin Karşılaştırılması

Ülke/Üniversite	Ders Kredisi	Öğrenim
Türkiye	240	4
Viyana Üniversitesi	101+80	3+2

Yukarıda ki tablo da Türkiye ve Viyana Üniversitesi'nde ki eğitim uygulamalarında Antrenörlük Eğitimi Bölümünde ki eğitim sürelerinin benzerlik göstermediği, ders kredilerinde ise Viyana Üniversitesinin artı ders seçimleriyle daha az krediyle mezun olunabilecek duruma gelindiği görülmüştür.

3.2.4. Viyana Üniversitesi Beden Eğitimi Öğretmenliği Bölümü Ders Programı

Avusturya eğitim sisteminde İlköğretim beden eğitimi ve spor öğretmenliği ile ortaöğretim beden eğitimi ve spor öğretmenliği aynı bölüm içerisinde bulunmakta ancak ders içeriklerinde ve eğitimlerinde farklılıklar olabilmektedir. Eğitim süresi 3-6 yıl arası 9 dönem sürmekte ve eğitim alınan alan dışında da bir bölümden ders seçme zorunluluğu bulunmaktadır. Öğrenim sürecinde 156+30 (Farklı Anadal için) kredi tamamlama zorunluluğu vardır. Öğretmen adayları mezun olabilmek için 2 diploma sınavını geçip bitirme tezi sunmak zorundadırlar. Ayrıca adaylar 12 haftalık staj uygulamasını yapmak ve final sınavını vermek zorundadırlar. Öğretmenlik eğitimleri ‘‘Özel ve Devlet’’ kurumlarında ‘‘Öğretmen Akademilerinde’’ gerçekleştirilmektedir.

**Tablo 16. Viyana Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Ders
Diyagramı**

Dersler ve Saatleri	1.YIL	2.YIL	3.YIL	2. Anadal ve Uygulama	Kredi
1.BÖLÜM	1	1	1	1	4
Din Eğitimi					
Almanca	2	2	-	-	4
Yabancı Dil	2	2	2	2	8
Politika Bilimi ve Organizasyon	1	-	-	-	1
Yaşam Becerileri	1	-	-	-	1
Kurumsal Ticaret	1	1	-	-	2
Beden Eğitimi Tarihi	1	-	-	-	1
Spor Ekipmanları	1	-	-	-	1
Fonksiyonel Anatomi ve Deformasyon	2	-	-	-	2
Sağlık Eğitimi ve Fiziyojji	-	2	2	2	6
İlkyardım	-	2	-	-	2
Pedogoji	2	-	-	-	2
Müfredat ve Metodoloji	2	-	-	-	2
Spor Psikolojisi	-	1	2	-	3
Spor Menajerliği	-	-	1	1	2

Tablo 16.'nın Devamı

Biyomekanik ve Beceri Öğretimi	-	-	2	1	3
Antrenörlük Bilimi	2	2	2	-	6
Bilimsel Spor Semineri	2	2	2	2	8
SENE SONU	20	15	14	9	58
2.BÖLÜM DERSLERİ					
Pratik Uygulamalar					
Genel Eğitim	2	-	-	-	2
Basketbol	2	-	-	-	2
Futbol	-	-	2	-	2
Hentbol/Futsal	-	-	2	-	2
Voleybol	2	-	-	-	2
Tenis	-	2	-	-	2
Atletizm	-	5	-	-	5
Yüzme	2	3	-	-	5
Suya Atlama	2	-	-	-	2
Aletli Cimnastik	4	3	-	-	7
Jimnastik	2	2	2	2	8
Kayak	-	1	-	1	2
Masaj	-	-	1	-	1

Tablo 16.'nın Devamı

Bakım Eğitimi	-	-	3	2	5
Kondisyon Eğitimi	-	-	-	5	5
Metodik Alıştırmalar	4	-	4	4	12
Atletizm Pratiği	-	-	-	2	2
Yüzme ve Suya Atlama Pratiği	-	-	2	2	4
Oyun ve Rekreasyon Pratiği	-	2	2	2	6
SENE SONU					70
3.BÖLÜM ÖZEL DAL VE UYGULAMA					
Özel Antreman Eğitimi	-	-	1	-	1
Hareket bilimi ve Biyomekanik	-	-	-	1	1
Özel Pedagoji Eğitimi	-	-	-	1	1
Özel Beden Eğitimi Alıştırmaları	-	-	3	5	8
SENE SONU					11
STAJ VE İKİNCİ ANA DAL DÖNEMİ					
STAJ	-	-	-	17	17
PSİKOLOJİ, MATEMATİK, SOSYOLOJİ, SOSYAL BİLİMLER	-	-	-	-	30
GENEL TOPLAM					156+30

3.3 Türkiye ve Avusturya'da ki Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Öğrenim Süreleri ve Kredileri

Bu bölümde Avusturya Viyana Üniversitesi'ndeki Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği yetiştirme programı ile Türkiye'de uygulanan programın karşılaştırılması yapılmıştır.

Tablo 17. Türkiye ile Viyana Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni Yetiştirme Öğrenim Sürelerinin ve Kredilerinin Karşılaştırılması

Ülke/Üniversite	Ders Kredisi	Öğrenim Süresi (Yıl)
Türkiye	158	4
Viyana Üniversitesi	156+30	3+3 yıl

Yukarıda ki tabloda Viyana Üniversitesi ve Türkiye arasında ki eğitim uygulamalarında, Viyana Üniversitesinde ki ders kredi sayısının Türkiye'de ki programdaki krediden fazla olduğu görülmektedir.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Binlerce yıldır geniş bir hareket alanına sahip olan Eğitim, insanlık tarihine ışık tutmuştur. İnsanlığın birbiriyle etkileşim sürecinden bugüne hareket noktasının hep eğitimle ilişkili olduğu görülmektedir. İnsanlığın varoluşundan bugüne her yeni günde meydana gelen teknolojik ve zihinsel yenilikler Eğitim'in önemini hep birinci planda kalmasını sağlamaktadır.

İnsanlık tarihi eğitimle başlar. Bu zihinsel olarak, Fen bilimleri, Sosyal bilimler ve Sağlık bilimlerinin Felsefe ortamında tasviri ile söz konusudur. Ancak fiziksel eğitimin günümüzde çeşitli olmayan alternatifleri arasında gösterilen bazı antrenman yöntemleri bile onların en küçük fonksiyonel ünitelerinde bile egzersizle karşı karşıya bırakmaktadır. Bunun da yegane kaynağı Beden Eğitimi ve Spordur (Eynur, 2002).

Öğretmenlik, beden eğitimcinin geleneksel sosyal rolüdür ancak beden eğitimi öğretmeni diğer öğretmenler gibi eğitim bilimcidir. Bu yüzden başlıca amacı fiziksel aktivitelerdeki tecrübeler ve bilgi gelişimi doğrultusunda öğrencilerine eğitimi ve öğretim programı hazırlamaktır. Bunun için beden eğitimi, pedagojik becerilerin kazanılması ve geliştirilmesi, alan bilgisi ve öğretim yöntemlerini bilmeyi gerektirir (Ojeme, 1989). Grant'a (1972) göre, öncelikle neyin öğretileceği bilinmelidir. Nasıl öğretileceğini bilmekte çok önemlidir ancak ikinci sırada gelir.

Türkiye'deki müfredat programı YÖK tarafından belirlenmekte ve tek tip müfredat programı uygulanmaktadır. Buna karşılık çalışmada yer alan diğer ülkede böyle bir uygulama olmadığı, üniversitelerin kendi imkanları doğrultusunda ve ülkelerindeki diğer üniversitelere paralel biçimde bir müfredat programı oluşturdukları görülmektedir.

Türkiye'deki müfredat programının %87,3'ünü zorunlu dersler oluşturmaktadır. Bu durumun, öğretim elemanı ve tesis yetersizliği olan üniversiteler için olumsuz bir durum olabilir. Bu anlamda programın biraz daha esnek olmasının faydalı olabileceği söylenebilir.

Hasırcı (2007) çalışmasında, gerek Almanya'da gerekse diğer ülkelerde beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin kendi branşlarının yanı sıra seçtikleri en az bir ve hatta iki, üç branşta (beden eğitimi-matematik, beden eğitimi-yabancı dil, beden

eğitimi-coğrafya gibi) eğitim almalarının bir zorunluluk haline geldiğini vurgulamıştır. Çift ana dal ya da yan dal yapmanın ülkemizde de zorunluluk haline gelmesinin istihdam açısından yararlı olabileceği söylenebilir.

Viyana niversitesi bünyesinde Beden Eğitimi ve Spor ğretmenliği ve Antrenörlük Eğitimi incelendiğinde, Türkiye’de müfredatta bulunan ancak uygulanması kurumların fiziksel ve ekonomik şartlarından ötürü zor olan, Kayak ve Golf derslerinin yoğun olarak uygulandığı görülmüştür. Yine ğretmenlik eğitiminde, Staj uygulamasının hem Devlet okullarında hem de özel kurum ve kuruluşlarda yoğun olarak uygulandığı, denetiminin de sıkı bir şekilde yapıldığı görülmüştür. Türkiye de ’ki programlarda Din Bilimi dersi mevcut değilken, Viyana niversitesinde ortalama 4 dönem içerisinde Din bilimi dersi (Katolikler, Protestanlar için) bulunmaktadır. Antrenörlük ve Beden eğitimi ğretmenliği eğitimin de Avusturya’ da pedagojik derslerde st üste 2 kez başarısız olduğuunda bir st döneme geçilemediği görülmüştür.

Müslüman bir ülke olan Türkiye’ de ‘‘Din Eğitimi’’ dersi sadece Beden Eğitimi ğretmenliği ya da Antrenörlük Eğitimi bölümlerinde değil diğer bölümlerde de bulunmamakta ve bu dersin yokluğu ya da eksikliğini bilinçli bir şekilde tartışmak gerekliliği düşünülmüştür. Özellikle sporda ve müsabakalarda inançlı sporcuların daha iyi motive oldukları bilimsel olarakta kanıtlanmışken bu dersin hiçbir şekilde müfredatta bulunmaması bir eksiklik olarak yorumlanmıştır.

Öğrencilere ve sporculara sağlanan burslar konusunda Türkiye’nin Avusturya’dan bir hayli geri olduğu görülmüş, Avusturya’da Eğitim ve Spor alanında ciddi katkılar sağlayan karşılıksız burslar mevcutken, Türkiye’de Kredi ve Yurtlar Kurumu tarafından sağlanan czi miktarlı burslar haricinde özel kuruluşların küçük çaplı bursları görülmüştür.

Avusturya’da ilköğretim öğretmenleri eyalet çalışanları statüsünde, akademik ve ortaöğretim öğretmenleri ise Federal Hkmete bağlı olarak sözleşme ile görev yaparken Türkiye’de tüm ğretmenler Milli Eğitim Bakanlığına bağlı olarak, Kadrolu, Sözleşmeli ve ücretli statülerinde görev yapmaktadır. Ayrıca Avusturya da eğitim sürecini başarı ile tamamlamış ğretmen adayları görevlerine herhangi bir sınava tabi olmadan başlarken, Türkiye de KPSS(Kamu Personeli Seçme Sınavı) sınavını kazanan adaylar açılan belirlenen kontenjana göre Kamu Kurumlarında göreve

başlayabilmektedir.

Türkiye’de geleneksel sporlara(cirit-güreş) ve temel spor dallarından Jimnastik, Atletizm ve Yüzme’nin ayrıca 4 mevsim yapılabilecek imkanlara sahip olunan Kış Sporlarına Üniversitelerde ki eğitim programlarında verilen ağırlığın Avusturya’da uygulanan programlardan az olduğu görülmüş ve bunun iyileştirilmesinin ve tüm imkanlara sahip bu ülkenin kaynaklarının daha etkili kullanılmasının sosyo-kültürel ve ekonomik açıdan da önemli olacağı düşünülmüştür.

Türkiye’de Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulları içerisinde, ilköğretim ve ortaöğretim kurumlarına Beden Eğitimi Öğretmeni yetiştirirken Avusturya’da Beden Eğitimi Öğretmenliği; 1-4. Sınıflar, 5-10. Sınıflar ve 10-13. Sınıflar düzeyinde 3 Kategoride yetiştirilmekte ve Üniversitelerde ve Öğretmen Akademilerinde eğitimleri de buna yönelik olmaktadır. Böylece eğitim verilen çocukların seviyelerine inebilmek daha kolay olabilmekte, bireye verilecek olan eğitim daha önce alınmış olan eğitimle örtüşmekte ve eğitimde hedeflere daha kolay ulaşılabilmektedir. Antrenörlük eğitimi bölümünde Kayak dersinin yoğunluğu Avusturya’nın bu spora olan elverişliliği ile orantılı olduğu görülmüştür. Türkiye’de ki programda Yabancı dillerin yoğunluğunun artırılmasının Avrupa Birliği üyeliği yolunda olan ülkemiz için faydalı olacağı düşünülmüştür.

KAYNAKLAR

- ABALI, Ali (1974), *Cumhuriyetimizin 50. Yılında Gençlik ve Spor*, Ankara: G.S.B. Yayını.
- ALPMAN, Cemal (1972), *Eğitim Bütünlüğü İçinde Beden Eğitim ve Çağlar Boyunca Gelişimi*, G.S.B.Eğitim Genel Müdürlüğü Yayınları, M.E.Basım Evi, İstanbul,145.
- AKYÜZ, Hüseyin (1992), *Eğitim Sosyolojisinin Temel Kavram ve Alanları Üzerine Bir Araştırma*, MEB Yayınları 2320, İstanbul
- AKYÜZ, Yahya (1999), “17. Yüzyıldan Günümüze Türk Eğitiminde Başlıca Düzenleme ve Geliştirme Çabaları (Genel Özellikler Ve Doğrultular)”, *Milli Eğitim Dergisi*, Sayı:144.
- ALAYLIOĞLU, Ruşen ve Oğuzkan A.Ferhan (1976), *Ansiklopedik Eğitim Sözlüğü*, İnkılap ve Aka Yayınları, Ankara.
- ALTUNYA, Niyazi (1986), “Türkiye’de Beden Eğitiminin İlk Kadımı”, *Abc Aylık Eğitim Kültür ve Sanat Dergisi*, 2 Mayıs, 30–32.
- ARUN, A. Cevdet (1990), “Türkiye’de Cumhuriyet Devrinde Beden Eğitimi Öğretmeni Yetiştirme Çalışmaları ve Aşamaları”, *Spor Bilim* (1), 9–13.
- AYAS, Nevzat (1948), *Türkiye Cumhuriyeti Milli Eğitimi: Kuruluşlar, Tarihçiler*, Ankara: Milli Eğitim Basımevi.
- BAŞARAN, İbrahim Ethem (1994), *Eğitime Giriş*, Bilim Matbaası,Ankara.
- BİLGE Nalan (1988), “Beden Eğitimi Etkinliklerinde Karşılaşılan Başlıca Sorunlar. Orta Öğretim Kurumlarında Beden Eğitimi ve Sorunları”, *Ankara: Türk Eğitim Derneği Yayınları*, 70–82.
- BERTILSSON, M. ve NYBOM, T. (1991). *Studies of Higher Education and Research from University to Comprehensive Higher Education: on the Widening Gap between "Lehre and Leben"*. Studies of Higher Education and Research. Stockholm.

- DEMİREL, Özcan (2000), *Karşılaştırmalı Eğitim*, Pegem Yayınları, Ankara. DPT (Devlet Planlama Teşkilatı), (1983), *5. 5 Yıllık Kalkınma Planı Spor Özel, İhtisas Komisyonu Raporu*, Ankara.
- ERGÜN, Mustafa (1985), *Karşılaştırmalı Eğitim*, İnönü Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Bölümü, Malatya.
- ERKAL, Mustafa (1982), *Sosyolojik Açından Spor*, Filiz Yayınları.
- ERTÜRK, Selahattin (1972), *Eğitimde Program Geliştirme*, Yelken Tepe Yayınları ANKARA
- EYNUR, Baybars Recep (2002), *Türkiye'deki Üniversitelerde Uygulanan Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Programlarının Bazı Ülkelerdeki Üniversiteler ile Karşılaştırılması*, (Yüksek Lisans Tezi), Dumlupınar Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- FİDAN, Nurettin (1985), *Okulda Öğrenme ve Öğretme*, Alkım Kitapçılık Yayıncılık, Ankara. Gençlik Ve Spor Akademileri Kuruluş Öğretim ve Sınav Yönetmeliği, *Resmi Gazete, No:17231, 25 Ocak 1981*.
- GÜLER, Reşat (1998), *Futbol Antrenörlüğü*, İstanbul Yayıncılık. 10-15.
- GÜNIŞIK, Ertuğrul (1973), *Temel Eğitim Kavramlarının Açıklanması*, Gençlik ve Spor Bakanlığı Yayınları:4.
- GÜVEN, Özbay (1999), *Seli Sırrı Tarcan, Yaşamları ve Yapıtlarıyla Osmanlılar Ansiklopedisi*, İstanbul : Yapı Kredi Kültür Sanat Yayınları, (2), 609-610.
- HARMANDAR, İsmail Hakkı (2004), *Beden Eğitimi ve Spor'da Özel Öğretim Yöntemleri*, Nobel Yayınevi, Ankara.
- HARMANDAR, Duygu (2008), ‘ ‘Avrupa Birliğine üye ülkelerden İngiltere, Bulgaristan, Yunanistan ile Türkiye arasında Beden Eğitimi Öğretmenliği Müfredatlarının Karşılaştırılması.’ ’ Sakarya Üniversitesi Yüksek Lisans Tezi
- [http:// www.statistik.at](http://www.statistik.at) (erişim tarihi: 25 Aralık2009).
- <http://www.univie.ac.at> (erişim tarihi: 20 Mart 2008).

- İMAMOĞLU, Ahmet Faik (1992), “İki Binli Yıllara Doğru Türk Sporuna Üzerine Bazı Gözlemler”, *G.Ü. Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, C:8, Ankara.
- KALE, Rasim ve E. Ersen (2003), *Beden Eğitimi ve Spor Bilimine Giriş*, Ankara.
- KALEMOĞLU, Yaprak (2005), *Türkiye ve Almanya’da Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni Yetiştirilmesi*, Gazi Üniversitesi, Yüksek Lisans Tezi.
- KARAKÜÇÜK, Suat (1989), *Beden Eğitimi Öğretmeninin Eğitimi*, Ankara: Gazi Kitabevi.
- KARAKÜÇÜK, Suat ve Fatih Yenel (2000), “Çevre Ülkelerde Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Eğitimi Veren Yüksek Öğretim Programlarının Genel Görünümü”, *Gazi Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Kongresi, Bildiriler Kitabı*, Ankara: Sim Matbaacılık, 115–122.
- KARAKÜÇÜK, Suat (1991), *Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Faaliyet Alanları*, Gazi Üniversitesi Teknik Eğitim Alanı, Ankara.
- KÜÇÜKAHMET, Leyla (1999), *Öğretmenlik Mesleğine Giriş*, Alkım Yayınevi, İstanbul.
- LAUWERYS, Joseph A. (1971), *Mukayeseli Eğitim*, Ankara: Ankara Üniversitesi Eğitim Fakültesi Yayını.
- M.E.B. (Milli Eğitim Bakanlığı) (1997), *İlk ve Ortaöğretim Kurumlarında Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Ders İçi ve Ders Dışı Çalışma Rehberi*, Ankara Milli Eğitim Temel Kanunu 1739 Sayılı Kanun Resmi Gazete 15574, 24 Haziran
- OĞUZKAN, A. Ferhan (1993), *Eğitim Terimleri Sözlüğü*, Emel Matbaacılık San. Tic. Ltd. Şrk., Ankara.
- OKÇABOL, Rıfat (2005), *Öğretmen Yetiştirme Sistemimiz*, Ütopya Yayınevi.
- ÖZALP, Reşat ve Aydoğan Ataunal (1977), *Türk Milli Eğitim Sisteminde Düzenleme Teşkilatı*, Milli Eğitim Basımevi, İstanbul.

- ÖZKAN, Hüseyin (1999), *Türkiye’de Beden Eğitimi Öğretmeni Yetiştirmek İçin Bir Model*, Doktora Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.
- ÖZKAN, Şükrü (2004), *Türkiye ile Bazı Avrupa Birliği Üyesi Ülkelerinin Beden Eğitimi Öğretmeni Yetiştirme Programlarının Karşılaştırılması*, Sakarya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sakarya.
- ÖZTÜRK, Ümit (1982), *Orta Dereceli Okullarda Beden Eğitimi*, Kayı Yayıncılık, İstanbul
- ÖZSOY, Muammer (2007) *Karşılatırmalı Eğitim*, Açı Yayıncılık, 5-20.
- STCHMEYER, (1983), *Leibeserziehung und Schulsport*, Osterreichhiseber Bundeswerby.
- ŞAHİN, Münir (2006), *Avrupa Birliği Ülkeleri’nde Ve Türkiye’de Öğretmen Yetiştirme Sistemlerinin Karşılaştırılması*, İnönü Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi.
- ŞİŞMAN, M (1999), *Öğretmenlik Mesleğine Giriş*, Pegem Yayıncılık, Ankara.
- ÜNAL, Semra ve Esmâ Çolak (2005), “AB Ülkelerinden Portekiz ve İspanya Eğitim Sistemlerinin İncelenmesi ve Türk Eğitim Sistemi İle Karşılaştırılması”, *Milli Eğitim Dergisi*, sayı: 167.
- VARIŞ, Fatma (1996), *Eğitimde Program Geliştirme*, Alkım Yayınları, Ankara.
- VARIŞ, Fatma (1985), *Eğitim Bilimine Giriş*, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Yayınları No:146, Ankara.
- VARIŞ, Fatma (1998), *Eğitim Bilimlerine Giriş*, Alkım Yayınları, İstanbul.
- YETKİN, M. Nuri (2004), *Türkiye AB İlişkilerinin Tarihsel Gelişimi ve Değerlendirmesi*, TC Başbakanlık Dış Ticaret Müsteşarlığı AB Genel Müdürlüğü, Ankara.
- YILMAN, Mustafa (1987), *Türkiye’de Ortaöğretime Öğretmen Yetiştirme Sisteminin Pedagojik Temelleri*, Doktora Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir.

YÖK, (2006), *Eğitim Fakülteleri Öğretmen Yetiştirme Lisans Programları*, Ankara.

YÖK, (1998), *Eğitim Fakülteleri Öğretmen Yetiştirme Lisans Programları*, (Ankara.

Yüksek Öğretim Kanunu Yönetmeliği, Resmi Gazete, No:17506,6 Kasım

1981,s.4).Yükseköğretim Programları ve Kontenjanları Kılavuzu (2009), Ankara:

Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi.

ZIMMEL, Edith (2005), *Sport Und Bewegung Wissenschaft*, Wien

ÖZGEÇMİŞ

21.02.1980 tarihinde Ankara'da doğdu. İlk okulu Ankara İltekin İlkokulunda; orta okulu Cebeci Ortaokulunda; liseyi Ankara Lisesinde tamamladı. 1998-2000 yılları arasında Dumlupınar Üniversitesi Domaniç Meslek Yüksek Okulunda İşletmecilik eğitimi aldı. 2000 yılında Sakarya Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği bölümünü kazandı ve lisans eğitimini 2004 yılında tamamladı. 2005-2007 yılları arasında Viyana Üniversitesi Spor Enstitüsünde Spor ve Hareket Bilimi üzerine eğitim aldı. 2007 yılından itibaren Beden Eğitimi Öğretmeni olarak görev yapmaktadır.